

altZine

Üç Aylık Edebiyat ve Kültür Dergisi
// ücretsiz
Sonbahar 2015

Şehir

//

Şebeke

Künye

İncelemler

altZine
Üç Aylık Edebiyat ve
Kültür Dergisi
Ücretsiz
Sonbahar 2015
Şehir // Şebeke

Sayı Editörü
Hande Ortaç

Yayın Kurulu
Ümit Aykut Aktaş
Su Başbuğu
Özge Calafato
Hande Ortaç
Aylin Sökmen
Engin Türkgeldi

Tasarım&Uygulama
Su Başbuğu

altzine@altzine.net
www.altzine.net

İçinde Bulduğumuz Yalnızlığımız - İnan Çetin
Şebeke KÖLNİSTANBUL - Murat Germen
Hepimiz Bir Fidanın Güller Açan Dalıyız -
Oğuzhan Yeşiltuna
Ustalık Dönemi - Ümit Aykut Aktaş
Tuğba Çelik
Elbise Hattı - Aylin Sökmen
Benim Görünmez Kentlerim - Caner Fidaner
Yeni Kent - Mevsim Yenice & Engin Türkgeldi
Fusun Çetinel
Koli Şebekesi - Kıvanç Tanrıyar
Frankfurt, Küresel Şebeke ve Hayaletler -
Mehmet Büyüktuncay
Nevra Aydoğan
İstanbul'un Eğreti Hazları - Özge Calafato
Tuzlu Suda Yaraları Sarmak - Naz Cuguoğlu
Dünyanın Festival Şehri Edinburgh ve İhtişamlı
Festival Fringe - Hande Ortaç
Ümit Aykut Aktaş
Huzursuzluk Apartmanı - Mehmet Akif Duman
Yerler, Yönler, Tabelalar - Evren Topuzyan
Duble Yol ve Muz Kabuğu - Sanem Bozkurt
Dilence - Erinç Durlank
Hızınız Arttıkça Gördükleriniz Azalır - Nurhan
Suerdem
Engin Türkgeldi
Avanak Serhat - Özge Sarioğlu
Bakalım - Aliye Zorlu Mit
İskelede - Alpay Türker
Hande Ortaç
Sıfır - Mustafa Aysal
Örümcek - Caner Turan

altZine'in Şehir eksenindeki 3. sayısı, bu kavramı Şebeke bağlamında incelemeye çalışıyor. Sonbaharın habercisi olan bu sayımız; su borularından elektrik kablolarına yer altı ulaşım hatlarından metrobüse kadar tüm şehri kavramış teknik bağlantılara ek olarak; sektörel ilişkiler ve sanat festivalleri gibi şehri sarmalayarak var olan sosyal ağları da odağına alıyor.

İnsanların birbirinden güç alarak hayatta kalmak için kurduğu şehirlerde artık, ayakta kalabilmek için yeni dayanışma ağlarına ihtiyaç duyuluyor. Rekabetin ve mücadelenin içinde var olabilmenin arkaik içgüdüleriyle hareket eden şehirli bu başarılabilmek için hırçınlaşıyor. Şehirleri sarmalamış sözde medenî ağlar, mücadele edeni daha çabuk içine alan bataklık misali dört bir yanımızı daha çok çevreliyor. Her ne kadar etrafımız karanlık bağlantılarla şekilleniyorsa da yeni mecralarla ve anlayışlarla umudumuzu yeşerten yeni dayanışma yollarıyla ayakta kalmaya çalışıyoruz.

'Bıktık zaten bu şehir hayatından, kaçıp gitsek bayırlar, çayırlara,' diyen beyaz yaka sıkıntılarında, farklı kalemlerin sadece üç yüz kelimeyle anlattığı şehrin büyük stresi elektrik kesintisine, yine şehir ve şebeke temalı çok sayıda öyküyü heybemize koyup Frankfurt *hayaletlerinden*, Edinburgh'da tiyatro festivaline, yani başımızdaki bienalden, Köln'e uzanan bir yolculuk yapıyoruz bu sayımızda. Ortak bir kaygı ya da fikri paylaşan metinleri arka arkaya sıralamaya çalıştık. Kesin sınırlar olmadan, belki sadece bir boyutta buluşan metinlerin ortaklıklarını ve ayrılıklarını keşfetmenin keyif vereceğini umut ediyoruz.

Dört yanı ateş topu acı savaşlarla çevrili, iç savaşın eşliğine gelmiş; sadece bugünün değil bin yıllarla kurulan medeniyetlerin

taşa toprağa karıştığı ve bu yıkımın gelecek elli yılı daha karanlığa gömmekte olduğu coğrafyanın hayatta kalma mücadelesi veren insanları olarak; yazarak deşifre etmeyi tercih ediyoruz ve sadece barışın tarafını tutuyoruz.

altZine Sonbahar 2015 sayısı bizleri çepeçevre sarmış düzenin yapılarını deşifre ederek şehri çok boyutlu bir şekilde ortaya koymayı amaçlıyor. Her zaman olduğu gibi her şeyi dahil etmek mümkün değil, fakat bu anlama çabamızın bizleri yani yazarları ve okuyanları yakınlaştırması en azından birbirimizi anlama çabamıza küçük bir katkı sunması dileğiyle...

Hande Ortaç

İçinde Bulduğumuz Yalnızlığımız

altZine

İnan Çetin

Onu tanıdığımda henüz dünyaya yayılan ağın belki de en zayıf halkalarından biriydi, kelimenin tam anlamıyla şehrin merhametine güveniyordu ve İstanbul'da hayatının kapılarını, bilip tanımadığı rastgele esintilere ardına kadar açmıştı. Harika bir duygudur bu, bir annenin sevecenliği gibi sınırsız ve mutlak bir fedakârlık gerektirir ki, sözlerim tuhaf kaçmayacaksa, kent yaşamından söz etmek için de bazı mutlak fedakârlıklarda bulunmamız gerekiyor diyeceğim. Maya henüz otuzlu yaşlarının başındaydı. Soğğun hemen her şeyi muhafaza etmesi gibi, onun karakterinde de bir soğukluk vardı, geçmişini, duygularını, arzularını, fantezilerini muhafaza etmesini iyi biliyordu. Soğuk nevale demeyeceğim ama buz gibi bir insandı, sanki göğüs kafesinde sıcak bir kalp değil de buzlar ülkesi vardı. Ama kimse bu buzlar ülkesini saran kalbin bir gün görünmez bir büyükşehir ağında çözüleceğini düşünemezdi.

Her şey gibi göç etti Maya. Hikâyeler gibi, kuşlar gibi, göç edip değişti, başkalaştı muhakkak. Geçici olarak büyükşehirden epey uzaktayken, bildiğim eski bir Mısır öyküsünü tesadüfen tekrar okuma şansını buldum. Büyücü İsis'i bir yılan sokar. İsis zehrin etkisi arttıkça acıdan kıvrım kıvrım kıvrınmaya başlar. Güneş Tanrısı Ra'ya gider yalvarır: "Bana adını söylersen bu zehirden arınırım" der. Ra dayanamaz ve ünlü büyücüye gizli adını söyler. İsis zehirden arınıp kurtulur. Ama gerçek şudur ki, kendisini ısırın zehirli kobrayı sırf Ra'nın gizli adını öğrenmek için kendisi yaratmıştır. Nermi Uygur, *Dilin Gücü* adlı eserinde bu eski Mısır öyküsünü aktararak şöyle diyor: 'Adlarla donanmadan, adlandırma başarılarını kuşaktan kuşağa aktarmadan yeryüzünün binbir tehlikesi içinde barınamaz insan.' Doğru ki ne doğru.

Şehirleri kuşatan görünür görünmez ağların da adlandırılmaya ihtiyaçları vardır. Maya'nın buz ülkesini çözüp yok eden ağın adını henüz bilmiyorum, belki İsis gibi bir büyüye ihtiyaç duyacağım bunun için. Ne ki bu ağı anlatmanın birden çok yolu var.

Maya eğitimi için gittiği Fransa'dan döndüğünde yıl 2013'dü. Benim yeni romanım *Uzun Bir Ömür İçin Uzun Bir Elbise* yeni yayımlanmıştı. Bunu kutlamak için buluşmuştuk. Beyoğlu'nda benzerliğin ve farklılığın cazibesini taşıyan dekoruyla ünlü bir restoranda oturmuş, yiyip içiyor, sohbet ediyorduk. Konumuz belki çoktan soyu tükenmiş olması gereken ama açıklanamaz şeyler sayesinde hayatta kalmış 'Örgülü' dediğim bir böcekti, ondan söz ederken beni can kulağıyla dinliyordu Maya. Bu böceğin fotoğrafını tesadüf eseri bir doğa gezisi sırasında çekmiştim ve adını ben vermiştim. Çekirgeye benzeyen, başından sırtına doğru kıvrılıp iki saç örgüsünü andıran boynuzları sırtının ortasına kadar uzanıyordu. Güzel bir böcekti. Şöyle bir kıpırdamasam ona değişiyor gibi hissediyorum, dedi Maya. Fotoğraf makinesinin ekranından gördüğü şey bir ağın oraya taşıdığı uzakta bir yerde yaşayan bir böcekti, ama bu onun kaderiydi, bir keşif makinesinde uzun bir seyahat.

Sanırım Maya ile yaptığım en uzun konuşma, gerçekte olmadığımız yerde bulunmamızı sağlayan bir ağ şebekesiyle ilgiliydi.

Bu ağ şebekesi, şehri birbirine bağlayan yolları, mesafeleri uzatıp kısaltan ağları ve benzeri şebekeleri bize anımsatıyorsa ne demeli. Makinelerdeki tanrılardan söz ediyorum; o dışsal güçlerin kurduğu büyük ağın sayısız biçimleri vardır ama çağların çarkı, bu nimetlerden nasibini alan insanların aracılığıyla dönmektedir. Bu çarkı köstekleyen en büyük engel de idraki dar, anlayışı kıt, tutucu, fanatik zihinlerdir. Bu duvarlar yıkılmadıkça gerçek bir ilerleme beklenemez. Bugün yalnızca şehirleri, ülkeleri değil, dünyayı birbirine bağlayan devasa ağlar oluşmuştur ki, bunlardan en bilineni ve çokça kullanılanı internet ağıdır. Bu sistemi kuran kuşak, Afrika'da ayağını toprağa basan ilk insan Kuan'dan türemiş kuşağın devamı değildir, bu kuşağın sonu ateşle gelmiştir. İkinci insan yine Afrika'da belirmiştir: Adem. Onun kuşağı ise sularla, tufanlarla yok olmuştur. Son kuşak ise *Homo Sapience*'dir, bugün internet ağını kuran kuşaktır, evrimleşmesi sürüyor. Ama bu kuşak da son demlerini mi yaşıyor, diye düşünmeden edemiyor insan. Bugün dünya öylesi ağlarla sarmalanmış ki, bunları dar zihin yapısıyla kavramak olanaksızdır, 'kabı dar olan, kabı kadarınca alır' derler ya, zihinlerin yarattığını donanımlı zihinlerle koruyamadıkça ilk türe geri dönüş başlar.

Maya ile bunları konuşmuş-tuk. Ona göre, insanoğlunun bilgi ve madde deryasında yüzebilmesi

için bir hayli olgunluk gerektiriyor. Olgunluğu eğitilmiş, donanımlı olmakla eşdeğer kullanıyordu ki, insanlığın yücelişi zamana uygun bir kavrayışla birlikte gerçekleşir. Zamanımıza bir ad vermek, bu çağı adlandırmak bana güç geliyor, belki siz adlandırırsınız ama, şehirlerin ruhuna, iliklerine işlemiş bir ağ şebekesi var ki onu konuşmadan geçemzedik. Dediğim gibi, bizi başka yere taşıyan, biz orada yokken bizi konuşan bir ağ şebekesidir bu. Her şeyde bir nedensellik aramak gerekir öyle değil mi, doğruyu bulmak veya ona yakın olabilmenin gereği budur. O hâlde uzayda yer tutan ve kütlesi olan maddeden yaratılmış olan biz, hâl değiştirerek yani bir enerji formuyla başka bir yerde olabilirsek bunun nedeni ne olabilir? Nedenselliğini bulmaya çalışırken beni görüntülü telefonda bir dostum aradı. Çok uzak bir yerdedi, ama aynı şehirdeydik. Demem o ki, hepimiz, bazı günler evden çıkar, arkamızda önümüzde herkesin dolaştığı kalabalık caddelere dalarız. Kendimizden saklasak bile buralarda bir dosta, bir arkadaşına, konuşacak dertleşmek için bir tanıdığa rastlamak isteriz, belki de aslında amacı budur o kalabalık caddelere çıkışımızın. Aradığımızı bulamayınca hemen telefona sarılırız ya da eve döner bilgisayarımızın, tabletimizin ya da her neyse onun başına geçeriz. Bizi gerçekte cezbeden bu ağlar mıdır, yoksa insanoğlunun doğar doğmaz ağlamasının da bir anlamda

dahil olduğu büyük ağ mıdır?

Neden böyleyim acaba? Bilmiyorum. Konuyu bu kadar dallandırıp budaklandırmamın sebebi nedir? Elimde değil ki. Şehir şebekeleri derken insanın aklına, elektrik şebekesi, bütün şehri boydan boya dolaşan lağım şebekesi, su şebekesi, yeraltında müthiş bir koloniye sahip lağım fareleri şebekesi, mafya, hırsızlık şebekesi, suç örgütleri vs. gelir, oysa büyük şehirlerde herkesin geldiği yerden getirdiği kültür-dindil şebekelerinden söz edebiliriz. Kuşkusuz bu şebekeler çeşitli organizasyonlarla, kendiliğinden ya da planlanmış türlü nedenlerle büyük bir şebekeyi oluşturuyorlar ama bana sorarsanız bu şebekelerin tek tek yapacakları güzel şeyler de var. Zihnimizi alevlendiren dillerden doğan bu şebekenin şehir hayatının çarkının dönmesinde ne denli etkili olduğunu anladığımı söylediğimde Maya, dönüp dolaşıp kendime sorduğum bir soruyu sordu. Her yeni düşünce ve fikir, düşünmeyi bilen kişiyle yeni bir kaynağın yolunu açtığı gibi, bu şebekeler de insanlara yeni yollar açıyorlar mı? Kuşkusuz güzel bir soru. Ne ki kültür şebekelerinin bazıları yoksulluğun, cehaletin kapılarını açtıklarını çok görüyoruz. Yeterince geriye doğru iz sürersek bunların aslında kültürsüzlük çeteleri, şebekeleri olduğunu, büyükşehirlerin lağımından beslenen fareler gibi üreyip çoğaldıklarını, böylece üreyen bir cühela sürüsüne dönüştükleri

tarihleri de görürüz. Bu şebekeler toplumu büyükşehirlerde esir almaya başlarlar ve toplumu hiçbir düşte görülemeyecek vahim bir geleceğe sürüklerler.

Büyükşehirler hayallerle kaynar, maddi olduğu kadar maddi olmayan organizasyonların, şebekelerin, ağların yarattığı hayallerden ise yeni gerçekler, düşünceler, fikirler doğuyor. Daha iyi ve yaşanabilir bir şehir için duyularımızın incelenmesi, algı gücümüzün yükseltilmesi gerekir ki, aksi halde her an milyonlarca şeyi algılayıp duyursuz bir yaşam içinde boğuşmamız kaçınılmazdır. İnsan beyni kaba duylara ve kaba düşüncelere rahatlıkla uyum sağlıyor mu bilemem ama bazı sistematik ağların kalabalıklara aşladığı zararlı şeylerden korunmak, bilgiyle, donanımla, deneyimle ve sezgilerimizle gerçekleşiyor. Özellikle büyükşehirlerde tıpkı duyup görmediğimiz gürültüler gibi duyup görmediğimiz şebekeler de var. Şehrin toprağının altına değil, şehrin havasında döşenmiş teller gibidir bunlar, yaydıkları kötülükle veya iyiliklerle bizi kendilerine çekerler. Bir kentli, bir insan kendisinin ve doğasının yasalarını öğrenmek, bilmek istiyorsa önce sezgilerini, düşüncelerini donduran engeller varsa bunları aşmalı, duyularını keskinleştirip inceltmeli, geri, kaba duyların daralttığı ufkunu genişletmelidir. Nasıl ki varılması kararlaştırılan yere, yolu yürüyerek veya araçla ulaşabiliyorsa, bu yolda

da sonuca bilgi, ince duyu ve sezgile varabiliriz. Yaşadığımız şehrin kılcal damarlarında dolaşan o görünmez güzellikleri, o garip ağları ancak böyle fark edebiliriz. Elbette şehirleri ve insanı pislikleriyle zehirleyen şebekeleri de diğerlerinden böyle ayırabiliriz.

Gecenin çekiciliğini de hiç bu kadar fark etmemiştim daha önce. Dışarı çıkıp ışıklanmış şehre şöyle bir bakınca, şehrin binbir sesi bir örtü gibi sardı bizi. Çünkü gece bize aitti. Şehir bize. Karanlık bize. Koca bir ağla çevrili olduğumuz da gerçektir. Şehir bazen kişinin kendisinde olduğunu bilmediği şeyleri de açığa vurur; keskin, titreşimlere duyarlı bir göze, iyi duyan bir kulağa, kokuları ayırt edebilen bir buruna, ince bir dokunuşa, duyarlı bir dile ve güçlü bir sezgiye sahipse kişi.

Şebeke - KÖLNİSTANBUL

altZine

Metin ve Fotoğraflar: Murat Germen

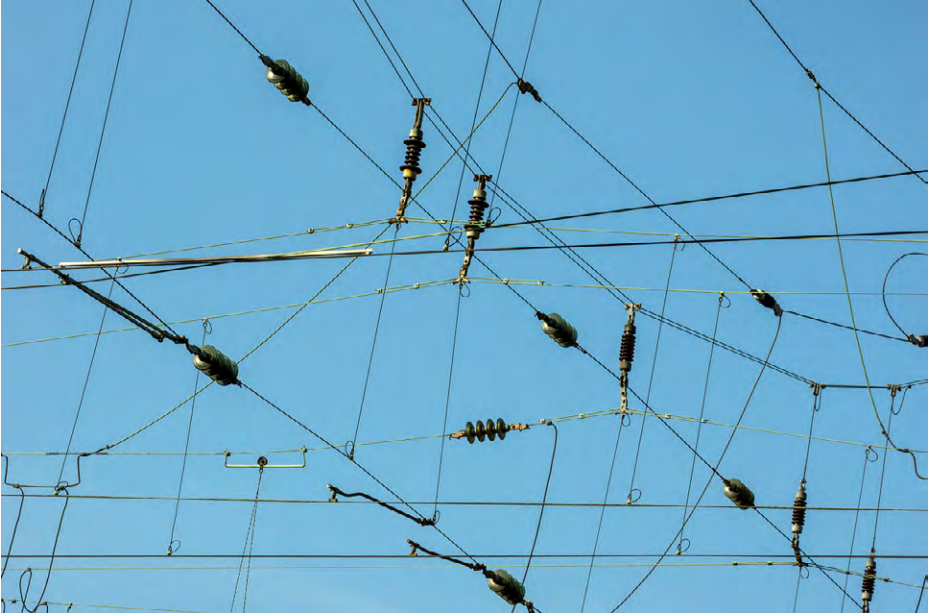
2014 yılında Alman fotoğraf küratörü Barbara Hofmann-Johnson ve Almanya'da yaşayan Türk küratör Necmi Sönmez'den, Könlü Alman fotoğrafçı Boris Becker ile birlikte açacağımız bir sergi için davet aldım. *Urbane Landschaften - KÖLNİSTANBUL* başlığı ile Eberplatz'daki Labor Gallery'de açılan sergi, fotoğraflardan ve/veya videolardan hareketle yola çıkarak üretilen hareketli görüntü işlerinden oluşuyordu. Boris'in İstanbul'u, benimse Köln'ü çekmem söz konusuydu; her iki şehirde de aynı serginin açılması planlanmıştı fakat serginin İstanbul ayağı henüz gerçekleşmedi.

Her zamanki gibi çekim öncesi kent tarihine ilişkin araştırma yaptım ve Köln'de, İstanbul'da bulamadığım kentsel özelliklere odaklanmayı amaçladım. Sonunda 'Köln / Şebekeler - Bağlantılar' temalı bir çalışma yapmaya karar verdim. Köln'ün tarih boyunca önemini hiç yitirmeyen bir Avrupa kenti olmasının; hem lojistik hem kültürel hem teknolojik hem de ulaşım boyutunda diğer önemli Avrupa kentleri ile kurduğu bağlantılardan kaynaklandığını varsayarak, bu fiziki ve toplumsal şebekeleri belgelemeye karar verdim.

Köln'ün dış dünyaya bu kadar açık ve bağlanmış olmasının; çoğulculuğu, açık fikirliliği, farklı yaklaşımların dengeli birlikteliğini, vizyoner bakışı desteklediğini gözlemledim. Bu yüzden, bir sene sonra başka bir vesile ile Köln'ün, Almanya'nın en eşcinsel dostu şehir ya da şehirlerinden birisi olduğunu duyduğumda hiç şaşırmadım. Kentte kaldığım bir hafta boyunca hemşerilerle yaptığım konuşmalar sonrasında; Köln'ün bu ilerici kimliğini devam ettirebilmesinin temelinde, katılımcı ve sorumluluk sahibi vatandaşlık yaklaşımlarının kent kültürü ve mirasını sürdürülebilir kılmasının yattığını anladım.

Tüm bu gözlemler epey hayıflanmama yol açtı. Hem siyasî hem toplumsal hem de kültürel olarak bizler o kadar parçalanmış bir durumdayız ki; şiddet, hoyratlık, gerilim, itiş-kakış, husumet, tecavüz, ölüm, art niyet tavan yapmış durumda ve her gün bunlardan ya birine, çoğuna ya da hepsine maruz kalıyoruz. Yakın zannettiğiniz, benzer düşündüğünü varsaydığınız insan ve/veya insan grupları bile size sırtını dönmüş, arkanızdan konuşan veya yaptığınızı küçümseyen bir tavır içerisinde. Biz devletin, egemenlerin bizi her anlamda parçalamaya devam etmesine izin verdiğimiz sürece, huzurlu yaşamak için gerekli şebekeleri ve bağlantıları kuramayacağız gibi görünüyor...

Editörün Notu: Sergi hakkında Murat Germen'in hazırladığı videoya buradan ulaşabilirsiniz.

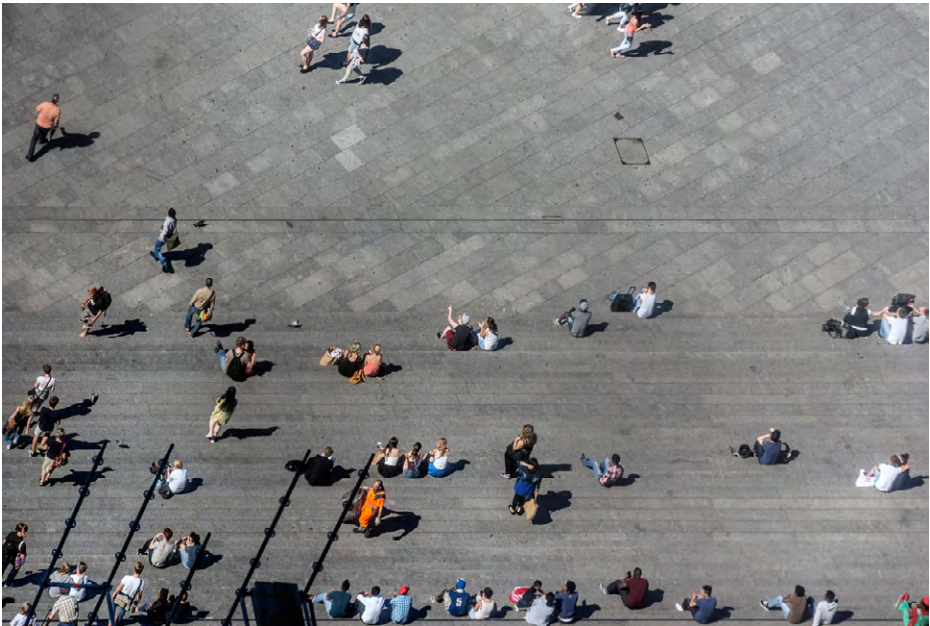

Network Railway Wires

Transportation Road Highways

Connections People

Transportation Road Highways

Transportation Railways

Hepimiz Bir Fidanın Güller Açan Dalıyız

Oğuzhan Yeşiltuna

*"Hayatım, ciddiye alınmasını
istediğim bir oyundu."
Tutunamayanlar, Oğuz Atay*

I.

-N, J, Z, U, R

-Durum vahim. Bir daha.

-M, J, Z, U, R

-Biraz daha yaklaşıyorum.

-M, İ, Z, U, P

-Sen şimdiye kadar bu şekilde nasıl yaşıyordun Ezgi? Bu son.

-M, İ, Y, O, P

-Bravo!

Gözlerini gözlük kullanmaya tek basamaklı numaralarla hiç uğraşmadan iki basamaklılardan başlatacak kadar bitap düşüren Ezgi'yi ilk kutlayan doktoru Kenan oldu. Görüş alanının siyah kemik çerçevelerle daralmasına rağmen artık uzak mesafeleri parkinsondan muzdarip bir fotoğraf sanatçısının fotoğrafları gibi görmüyor olması, zamanının neredeyse tamamını akıllı telefonun başında geçirdiğinden pek etkilemedi onu. Sosyal ama yalnızdı. Gözlüklü haliyle çekildiği ilk fotoğrafını tüm hesaplarının profil resmi yaptıktan sonra dün masadaki herkese gününü gösterdiği sanal okey oyununu açtı. Eskişehir'de bir öğle vaktiydi.

Coğrafya bu ya, saatler Osmanbey'de de öğleyi gösteriyordu. Geçkin yaşına rağmen teknolojiye şaşırtıcı derecede hâkim olan, hatta sırf bu yüzden yüzyıllık arkadaşları da dâhil tüm yaşlılarıyla arası açılan emekli ilkokul öğretmeni Güzin Hanım, eskiden gözü gibi baktığı ancak şimdi susuzluktan kurumalarına bile aldırmadığı saksı çiçeklerinin yanındaki berjere kuruldu. Çukurcuma antikacılarını andıran evinde bir düzine misafiri

rahatlıkla ağırlayacak kadar çok koltuk olmasına rağmen özellikle bu tekli koltuğa oturmasının sebebi kısacık şarj kablosunun prize ancak buradan yetişebilmesiydi. Artık parmak izlerini yitirecek kadar yaşlanmış emektar elini telefonun ekranına dokundurdu. Mobil okey oyununun başlangıç menüsü açıldı.

Kenan'ın okuma yazmayı Güzin Hanım'dan öğrenmiş eşinin ilk yurtdışı seyahatinde yan koltuğunda oturan genç kızın ensesine açma kapama düğmesi şeklinde bir dövme yapmış olan Serkan, yıllar içinde daldan dala atlayan bir maymun gibi pek çok iş değiştirmişti. Şimdilerde bir içerik ajansında çalışıyordu. Ne zaman kendini işe verse çok geçmeden hevesi kaçıyor, bu işte de miadını doldurmaya yaklaştığını hissediyordu. Öğle paydoslarını yemeğe gitmek yerine birini yükleyip bir iki oynadıktan sonra sıkılıp sildiği ve yenisini yüklediği oyunlarla geçiriyordu. Teknolojiye bağımlılık sanıldığı kadar aksine obeziteye sebebiyet vermiyordu. Sabahleyin bıçak darbeleriyle meyveleri parçalara ayırdığı oyunu tam da rekoru kıracakken bombaya denk gelince hiddetlenip silmiş, eskiden yazları mahalleden gençlerle oynamaya bayıldığı okeyin çok oyunculu sürümünü indirmişti. Hayatında hiç tanımadığı insanlarla sanal bir masanın etrafında bir araya geliyor, onlarla bir süreliğine vakit geçiriyor ve masadan aynı insanlara bir daha rastlamaksızın, onları tanımaksızın

kalkıyordu. İnsanlar makinelerle, makineler insanlarla oynuyordu. Ve tüm ofis yemekten, 'serkan1963' çevrimiçi oldu.

O sırada şehrin üzerinde güneş batmayan otobüs hattı olarak bilinen 500T yoluna tıklım tıklım devam ediyordu. Serkan'ın ev sahibinin Bayburt'tan askerlik arkadaşı şoför İdris arkadan gelmeyen akbillere kızıyordu. Tutunacak yer arayan insanlar öğle saatlerinin getirdiği sıcaklığın da etkisiyle bir nakliye arabası tarafından kasaba getirilmek üzere kancalara takılmış et parçalarını andırıyordu. Etli, kemikli fakat ruhsuzdular. İçlerinde artık iyice ağırlaşmış ve kokuşmaya başlamış olanları koltuklarda oturuyorlardı. Onlardan biri de Mahir'di. Başını cama dayamış, yer vermediği yaşlı kadınların bakışlarından bihaberdi. Kafasında düşünceler, acınası ve derbederdi. Nisanın son günü başına gelebilecek en güzel şey gelmiş, âşık olmuştu. Lakin tutulduğu kızın bundan haberi yoktu. Hayli zamandır kimselere açılmamıştı. Öyle ki olur da onu düşünmeyi bıraktığı bir zaman olursa, bu sefer de aşkını ona nasıl ilan edeceğini -ki buna cesareti olduğuna da emin değildi- düşünmeye başlıyordu. Gönlü boş muydu bakalım? Diyelim ki boştu, sana açacak mıydı gönlünü? Belki uzun süreli bir ilişkinin yorgunuydu ve eski çocuksu aptallıkları, içten çürüten pişmanlıkları terk ettiği kendine ait bir düzeni yeni yeni kurmaya başlamıştı. Kolay mıydı

birinin düzenine pat diye dâhil olmak? Öyle hemen vize verip kalbinin sınırlarından geçirir miydi seni? Mektup mu yazmalıydı yoksa dilekçe mi? Yüz yüze mi konuşmalıydı yoksa önceden randevu alıp makama mı çıkmalıydı? Bu çağda mektupla ilan-ı aşk geleneği yürürlükte miydi? Romantikti belki ama demodeydi. Hayır. Romantik ve demodeydi. Demodeydi. Düşünmekten delirecekti Mahir. Oyunlara şans vermeliydi. Kafasını dağıtmak için telefonunu çıkardı. Kazanırsa açılacak, kaybederse sonsuza dek susacak, dilini boynuna kravat yapacaktı. *OkeyPlus*'a girdi.

Oyuncuların isimlerinin sanal masanın kenarlarında görünmesiyle başladı kıyasıya rekabet. Taşlar dağıldı. Kırmızı iki okeydi. Okeyin biri Güzin Hanım'da diğeri yerdeydi. Serkan'ın taşları neredeyse ilk elden dizili gelmişti. Üç taşa biterdi. Ezgi'nin attığı sarı on yaramadı Mahir'e. Yerden siyah üç çekti. Bu şekilde durmadan, yorulmadan sayısız tur geçti. Güzin Hanım okeye dönerken oyunu ve hayatını kaybetti. Gözleri açık gitti. Ezgi oyunu ve tedrici intiharla gözlerini kaybetti. Serkan oyunu, yenilince sinirlenip duvara çarptığı telefonunu ve birkaç ay sonra da işini kaybetti. Mahir galipti. Güzin Hanım'ın cesedini alt kat komşusu, Serkan'ın telefonunu yemekten dönen iş arkadaşları, Ezgi'nin gözlerini temizlik yaparken annesi, tüm bu olanlardan habersiz Leyla'yı Mahir buldu.

"İstatistik diyorlar bir bilim varmış, duymadınsa benden duy."
Tehlikeli Oyunlar, Oğuz Atay

II.

"Mektup yazdı," dedi Leyla otuz iki dişine keman çaldıran gazozundan bir yudum aldıktan sonra. Erkek arkadaşı Mahir, iki yakın dostuyla tanıştırmaya getirmişti onu. Üç saati aşkın bir süredir ilk buluşmaların gerginliğinden uzak, sessizliğe kapılmadan, kapılmaktan da korkmadan konuşuyorlardı. Sanki Leyla uzun yıllar sonra evine dönmüşçesine, kırk yıllık dostlarmışçasına bir sıcaklık hâkimdi masalarına. Mahir'in elini tutuyor, hikâyeyi ana hatlarıyla Mahir'den dinlemiş Ünsal ve Eriş'in küçük boşlukları doldurmayı hedefleyen meraklı sorularına gülüyordu.

"Hergeleye bak, ben Ezgi'ye mektup yazmayı düşündüğümde makaraya almıştı beni," dedi Eriş. Hep birlikte güldüler. Ünsal, Mahir'e göz kırıp Eriş'e takıldı,

"Senin zaten açılacağın yoktu o kıza mektubu bahane etme hiç şimdi. Bak, sen açılmayınca da ağlamaktan gözleri bozuldu kızın. Sürahi Hanım gibi dolanıyor ortalıkta."

"Görüşüyor musun ki sen onunla?"

"Hayır, ama her gece yatmadan önce rehberindeki herkesin profil fotoğraflarına baksan sen de kimin ne halde olduğunu bilirsin."

Eriş, hem muhabbet Leyla'nın tanımadığı insanlara kayınca kendini yalnız hissetmesin diye hem de Mahir ve Ünsal'ın kendisi üzerine yoğunlaşan dikkatlerini başka yöne çekmek için bir şeyler oynama fikrini attı ortaya. Mahir, ilk buluşmalarında konuşacak hiçbir şeyi kalmamış insanlar gibi oyun mu oynayacağız, ben yokum, dediyse de Leyla'nın sözleriyle ikna oldu:

“Oyunlar olmasaydı belki de benimle konuşmaya cesaret edemeyecektin farkındasın değil mi? Bugün yine burada oturuyor olacaktık belki. Ama farklı masalarda.”

Ünsal destek çıktı:

“Hem bir insanı tanımanın en iyi yolu onunla seyahat etmek ya da beraber yaşamak değil oyun oynamaktır. Kimi zaman tehlikeli olsalar da oyunlarla yaşamıyor muyuz?”

Tavla ya da iskambil kartı olup olmadığını sormak için içeri giden Eriş aldığı olumsuz cevapla birlikte dönmüştü masaya. Mahir fırsatı kaçırmadı,

“Kalksak mı madem?”

“Hayır,” dedi Leyla gazoz şişesinin içinden pipeti çıkarırken, “oyunumuz hazır bile.”

Mahir bir kez daha yokuşa sürdü işi. “Yok artık, koca koca insanlar şişe çevirmece mi oynayacağız? Nereden bileceğiz ki doğruluğu seçen birinin kafadan atıp sallamayacağını?”

Ünsal koltuklarını kabartıp cevapladı, “Güven elimizde kanıtı

olmayan bir şeye karşı duyduğumuz inançtır.”

“Vay, Philadelphia,” dedi Leyla çiçeği burnunda sevgilisine dönüp, “Ünsal gibi arkadaşlarının olacağını tahmin etmezdim doğrusu Mahir. Çocuk durmadan replik, alıntı paylaşan ayaklı sosyal medya hesabı.”

Ünsal'ın ciğerini bilen Eriş şişeyi çevirirken araya girdi. “Bıraksana yahu, hepimiz birer aforizma makinesi haline geldik. En basit dertlerimizi bile ya kendimize ait olmayan sözlerle anlatıyor ya da kendi sözlerimizle fakat bu seferde nasıl dersem daha çok beğenilir kaygısıyla dile getiriyoruz. Olduğumuz gibi görünmekten yoksunuz.”

Şişe döndü, döndü ve durdu. Ünsal, doğruluğu seçen Leyla'ya soruyordu, “Hayatında çevirdiğin en büyük dümen, söylediğin en büyük yalan ne söyle bakalım?”

Leyla biraz düşündü, düşünürken kendi kendine güldü sonra anlatmaya başladı:

“Üniversitenin hazırlık sınıfında bir sivil toplum kuruluşunda anketör olarak çalışıyordum. Birçok farklı konuda kamuoyu yoklaması yaptıklarından sık sık çağırıyorlar ben de bahaneyle harçlığımı çıkartıyordum.” Mahir, Ünsal'a babasının da bir dönem buna benzer bir sivil toplum kuruluşunda çalışıp çalışmadığını sordu. Sanki öyle kalmıştı aklında. Eriş sigarasını yakarken sohbeti yeniden dâhil

oldu,

“Kim? Bizim Serkan Amca mı? Vay be! Adamın on parmağında on marifet...”

“Ya ne demezsin, on parmağında on maymun iştah...” dedi Ünsal, ilkokulda babasının ne iş yaptığını soran öğretmenlerine her yıl farklı cevaplar vermesinden başlayarak günümüze kadar gelen bir sürecin bikkınıydı, “Neyse bölmeyin de Leyla devam etsin anlatmaya.”

“İşte, yine bu anket yaptığım günlerden biriydi. Her zaman günlük ulaşmamız gereken bir sayı olurdu ve o gün hedef yüz elliydi. Sabah saatleriyle birlikte çarşının göbeğine tezgâhımı kurmuş, benimle ülkemizdeki ifade özgürlüğü konusunda değerli fikirlerini paylaşacak sosyal yurttaşları beklemeye başlamıştım. Saatlerin geçip, çarşının giderek kalabalıklaşmasına rağmen bir kişiye dahi yapamamıştım anketi. Curcunanın içinde bir garip Leyla’yıdım. Üstelik Mecnun falan da değildi aradığım. Beni kale alıp sorularıyla muhattap olup cevaplamaya tenezzül edecek birilerini arıyordum yalnızca. Fakat kusurabakmayınacelemvarlar, b a ş k a b i r z a m a n b e l k i l e r , üzgünümamahayırlar gösteri yürüyüşü yapıyorlardı sanki önümde. İfade özgürlüğü varmış ya da yokmuş umurunda değildi kimsenin, hiçbirini kendini ifade etmeyi istemiyordu. Vardiyamın bitmesine az kalmıştı ve elimde yüz kırk dokuz bomboş kâğıtla ne yapacağımı düşünüyordum. Siftah

yaptığımı falan sanmayın. Poğaçaya yerken yağlanınca buruşturup çöpe atmıştım kâğıtlardan birini. Derken aklıma bir fikir geldi. Kafamdan sahte kimlikler uydurup dolduracaktım anketleri. Lakin fark ettim ki, bir saat içinde o kadar karakter uydurmak beni aşan bir yaratıcılık istiyordu. Yazar değildim belki ama iyi bir okur olduğum su götürmezdi. Okuduğum yazarların hepsini aynı paydada birleştiren bir nokta vardı: Yarattıkları kahramanlar bizi bizden daha iyi tanıyıp ifade ediyorlar fakat ne yazık ki patronlarımız da dahil olmak üzere birçok insan tarafından tanınmıyorlardı. İşte! Zayıf noktalarını bulmuştum. Sokakta kendini ifade edemeyen insanlardan kaçıp, onlardan daha gerçek olduklarına inandığım kahramanlara sığınacak, onlardan hayalî kişiler devşirecektim. Böylece aralarında Selim Işık, Turgut Özben, Muazzez Kuyucaklı, Memed İnce, Huvat Akbaş, Hikmet Benol ve Coşkun Ermiş’in de olduğu isimler yazarak doldurdum kâğıtları. Yabancı olanların isimlerini Türkçeleştiriyordum. Mesela Kafka’nın infaz edildiği sanılan Josef K.’sı yıllar sonra İstanbul’da Yusuf K. olarak hortlamıştı.”

“Bütün bu anlattıkların Disraeli’yi haklı çıkarıyor sanırım,” dedi Ünsal. “Üç çeşit yalan vardır; yalan, kuyruklu yalan ve istatistik dedikleri doğruymuş demek ki.”

Mahir, sonrasında yaptığı numaranın anlaşılıp anlaşılmadığını sorunca Leyla gülümseyerek ellerini

birleştirdi ve birkaç hafta sonra bu sefer sosyal medya eğilimleriyle alakalı bir ankette araya birkaç şarkıcı ve futbolcu ismi koyunca numarasının ortaya çıktığını söyledi ve ekledi:

“Sonra atıldım. Fakat ifade özgürlüğü anketinin istatistikleri pürüzsüz bir şekilde kayıtlara geçti. O anda keşfettim ki bazı küçük muzip yalanlar söylemek ve insanların buna inandığını görmek insanın ayaklarını yerden kesermiş. Asla tanımayacakları başka kahramanlara sosyal medyayı da kullanırdım ve fark etmezlerdi de. Ama bunu hayal âlemindeki o güzel insanlara yakıştıramadım sanırım.”

Sinemada filmin sonuna gelmiş bir seyirci gibi iç çekerek doğrulan Ünsal şışeyi döndürdü. Eriş. Leyla. Cesaret. Gerinirken isteyeceği şeyi hazırlamıştı bile Eriş. “Babaanneni arayıp erkek arkadaşından hamile kaldığını söyleyeceksin.”

Mahir kızıp araya girdi:

“Olmaz öyle şey, başka bir şey iste!”

Yüzü biraz düşen Leyla, Mahir’i düzeltti. Olmayacağını değil olamayacağını söyledi:

“Babaannemi Mahir’le tanışmadan kısa bir süre önce kaybettik. Son zamanlarda biraz huysuzlaşmış sürekli telefonuyla ilgilenir olmuştu. Hatta alt kat komşusu cesedini bulduğunda bile telefon varmış elinde. Ama yine de şaka kaldıran biriydi. Severdi beni. Yaşasaydı,

arasaydım güldürürdü bizi. Fakat dediğim gibi isteğini yerine getirmem mümkün değil.”

Birden sessizleşmişlerdi. Eriş baltayı taşa vurmuştu. Utandı. Özür diledi. Leyla hemen, nereden bilebilirsiniz canım hadi başka bir şey iste, deyip

III.

“Şu telefonunuzun sesini kısar mısınız yahu! Söylemeyeyim, söylemeyeyim diyorum ama Tak-sim’den beri canımıza yetti, amma da mesajlaştınız!”

Otobüse bindiğimden beri kafamı gömdüğüm ekrandan yanımdaki orta yaşlı kadının sesiyle irkilerek doğrudum. Tuş seslerim rahatsız etmişti belli ki ama orantısız bir dil kullandığının farkına vardiymiydim onu. Hem bana çemkirdikten az sonra çalmaya başlayan telefonu yüzünden Hakkı Bulut bangır bangır ‘ikimiz bir fidanın güller açan dalıyız’ demişti otobüsün içinde. Yani masum değildik ikimiz de. Gerçi uğraşım da yoktu açıkçası. Yazmakta olduğum öyküyü bitirmeliydim bir an önce. Yoksa aniden aklıma gelenler, üşenip yazmazsam eğer, kaçarak uzaklaşıyorlardı. Telefonu kapattıktan sonra, yüzümü usulca ona doğru çevirdim ve “Sakince uyarabilirsiniz, neticede biz de bıktık bu hükümetten!” dedim. Az önce üstüme doğru ateşler saçan kadın şimdi dumura uğramış,

tepkimin olayla ilişkisini çözmeye çalışıyordu. İçimde çoğu zaman dizginleyemediğim bir cin fikirli yaşıyordu. Zorda kaldığım her anımda olduğu gibi yine imdadıma yetişmiş, ters köşe yapıp konuyu dağıtarak rakibi yere sermişti. Telefonumun tuş seslerini kapatmak için ekranı açtığımda yazdığım öyküyü kaydetmek yerine yanlışlıkla sildiğimi fark ettim. Çok geçmeden belamı bulmuştum. İçimden galiz küfürler savuruyordum. Tam uzun zamandır süren edebî suskunluğumu bozacakken tek kaygısı akşama bakla mı yoksa taze fasulye mi pişirmek olan muhtemel bir menoz aday tarafından engellenmişim. Eve dört beş durak kalmıştı ama trafik vardı. İnsem yürürdüm ama canım sıkkındı. Telefonumu açtım. Kulaklığımı taktım. Oyunlara tıkladım.

İçeriden Ustanın Sesi Geliyordu

altınmusa

Ümit Aykut Aktaş

İçeriden ustanın sesi duyuluyor, instagram'daki son beğenime parmak atıp ustanın yanına gidiyorum. Önceki ustanın küvetimtrak duş kabinin canına okumuş olduğundan dem vuruyor. Fayanslar kırılacak borular yenilenecek, derzi elime tutuşturuyor, sanki babam akşam sanat okuluna vermiş de eti senin kemiği benim demiş. Önceki ustanın banyonun canına okumuş olduğu gerçeği yeni bir bilgi değil oysa. Beş dakika duştan sonra eğimi yanlış verilmiş fayanslarda yerdeki suyu küvet deliğine düzenli çekpas yaparak Cambridge kürek takımına girmek işten bile değil. Dört ayrı ustayla konuştum, referansla gittim, fiyat aldım, ihaleye hazırlanır gibi hazırlandım. Kayserili bir tüccara ötenazi hakkı istetebilecek bir fiyat veriyor. Ya çekpasa devam, rutubet de cabası ya da buyurgan ustayla anlaşılacak. Ekip halinde çalışıyor olmalılar biri canına okuyor ardından gelen de 'enkaz devraldım' diyor. İyi polis, kötü polis ya da daha doğrusu kötü polis, daha kötü polis.

"Karta taksit yapıyor musunuz?" diye soruyorum, dişlerinin arasında kalmış bir şeyi temizlermiş gibi, 'Cık' yapıyor, üzerinden buram buram nikotin kokusu yükseliyor.

"O mendeburları kapıdan içeri sokmam." diyor.

"Çok yüksek fiyat verdin makul bir şeyler söyle de..." cümlemi bitirmeden,

"Burası bitik durumda malzeme parasının üzerine o kadar az işçilik ekledim ki şaşarsın. İstersen Çin malı malzeme alayım ama iki gün sonra yandım Allah diye gelme yanıma." diyerek lafı ağızıma tikiyor.

Mendebur düzü sanki üçüncü köprü'nün malzemesini alacak çaresiz kabul ediyorum sözde o kadar yer araştırdık, uygun fiyata en iyi ustayı bulacaktık. Tesisatçılar arasındaki bu örgütlenme

beyaz yakalılarda yoktur. Malzemeyi alması için avans veriyorum, ev batacak, sırf temizlik bile saatler alacak bugünkü diğer işlerle vedalaşabilirim. Evin içindeyken izin almadan sigara yakıyor, kapıdan çıkarken Posta gazetesine göndereceği serbest vezindeki şiirini sigara dumanıyla uyumlu bir biçimde mırıldanıyor.

“Mebransız beton işer
Straforsuz demir işer
Mülk sahibi dibini görün-
ceye kadar içer.”

Üç gün sürecek iş bir haftadır sürüyor buyurgan usta müteahhit olmak isteyen kalfasını gönderiyor ağırlıklı zatialileri beş çayına doğru işleri kontrol etmek için geliyor. Allahtan İngiliz asilzadeleri gibi çayı sütlü içmiyor. Banyoya el bombası atılmış gibi her yer kazılmış, evin içi çimento, kum yoğun bir nebula bulutu. Andy Dufresne bile Shawshank Hapishanesi’nden firar derken duvarı bu kadar kazmadı. Her gelişinde de baygın gözlerle “Çay daha olmadı mı?” diye hayıflanarak soruyor. İnşaatın hikmetlerinden bahsedip, yerli yersiz konuyu duble yollara, hastanelere getiren kalfası da cabası. İkisini küvete gömüp üzerlerine beton döküp çekpaslı mutlu günlerime dönmek istiyorum. İkrâm ettiği çayları içerken “Çayı önce yıka öyle demle.” diyor yine üst perdeden. “Kırk iki numara Tirebolu, biraz Tomurcuk az biraz da Seylan kativer, gör o zaman lezzeti... Tabii aslında bizim memleketteki gibi

közde ağır ağır demleyeceksin on bardak içtiğini bile anlayamazsın.”

“Tesisat işlerinizde sözde üç günde bitiyordu o da öyle ağır ağır közde mi oluyor usta” diye sorduğumda yine bana sormadan bir sigara yakıp duymazlıktan geliyor. Borularla cebelleşen kalfasının yanına çökerken elime boş çay bardağını tutuşturuyor “Bu kadar kâfi, ziyade olsun” diyor.

“Usta evimde sigara içilmesinden de hoşlanmıyorum.” diyorum sabrım çay bardağı hizasındayken. Sigarasından iştahlı bir duman daha çekerken hiç el atmadığı borulara el atıyor “Bunların hepsi sökülecek iyi oturmamışlar” diyor müteahhit olma hayalleri suya düştü düşecek kalfasına. Adam, ülkede yer yerinden oynasa da program akışına müdahale etmeyen çalgılı, uygun adım çengili televizyon kanalı gibi. Çekpaslı günlerim buruk bir gülümsemeyle zihnime düşüyor.

Onuncu güne yaklaşıyoruz sabrım fayansların arasından tünel kazarak kaçıyor. Yeni bir çay harmanı buldum neyse ki usta bu yeni çaya övgüler düzerken kalfası melül melül ikimize bakıyor. Üst katın da duvarlarını kırıp borularını değiştirmeye dün başladılar. Sigarayı bırakalı üç yıl olmuştu ama ustanın ziyaretlerinde tek tük ben de yalmaya başladım.

Tüm bunların kâbus olduğunu çok geçmeden uyanıp elimde çekpasıyla mutlu günlerime geri döneceğimi düşünüyorum.

Sigarayı giderek arttırıyorum. Bu arada kalfa çimento esaslı derz dolguları, yapı kimyasalları, fayanslar, yapıştırıcılar, borular sipariş etmeye devam ediyor.

İşten bir hafta daha izin aldım. Aralık pencerede martıları izleyip sigara tellendiriyorum. Çay demleniyor, usta beşe doğru geldiği için kırk dakika öncesinden ateşe koyuyorum çaydanlığı. Camdaki yüzüm... Bakışlarım sabit, yüzüm ifadesiz... Artık *instagram* ve *twitter*'a da girmiyorum. İç sesimi yakaladım sanki. Kalfa hiç durmadan konuşuyor, söylediklerinin ipe gelse bile sapa gelmesi olanaksız.

İlk defa usta sabahtan geliyor.

“Kalfa bugün yok mu?” diyorum.

“Uсталık dönemine geçtik. Paketledim salağı, eli çok ağır.” diyor yılışikça.

Bıkkın bir sesle “Ne zaman biter çok uzadı çokkk...” diyorum.

‘Ölürüm Türkiye’ m’ melodili telefonuna yanıt vermeye çalışırken “Bu hafta sonuna kadar biter büyük ihtimal ama alt kattaki borularda sorun varsa orada da işlem yapmak gerekebilir,” diyor baygın bir ses tonuyla. Evi satmayı düşünüyorum. Çayına bir şeyler katıp ustayı ıslak zemine gömdükten sonra bir ay rapor alıp annelerde kalmalıyım diye iç geçiriyorum. Kafamda binbir düşünce.

“Odun ateşinde çay demleyelim mi? Evi nasıl olsa bok

götürüyor,” diyorum. Bir elinde cep telefonunu tutarken diğer eliyle harika olur işareti yapıyor.

Akşam haberlerini izleyen babam vantilatörün verdiği serinliğe kaptırılmış, bir sigarayı söndürüp ötekini yakıyordu. Ara sıra umutla bana bakıp avunuyordu ya da ben öyle sanıyordum. Açık pencerenin tülü esintiden hafifçe kabarıp söniyordu.

Spiker tam 'patlamada ölenler' demişti ki elektrikler gitti.

Babamın sigarası karanlıkta kızardı.

Bir şangırtı geldi mutfaktan.

Yerimden kalkacakken annem uyardı:

"Buraya gelmeyin, kase kırıldı, ayağınıza batmasın. Nazar çıktı nazar!"

Babamın kaşlarını çatarak söylenişini karanlıkta bile hissedebiliyordum: Nazara inanmazdı.

Açık pencerenin tülünü sıyırıp sokağa baktı.

"Elektrik bütün mahallede kesilmiş. Hiç ışık yok."

Kalorifer peteğinin önündeki pufu elimle yoklayıp oturdum.

Ay, ışığıyla şehrin üstüne gümüş bir örtü sermişti. Dikkatli baktıkça ufuklar açılıyordu. Selma Teyze ile Nuri Amca balkondaydılar yine. Emekli olduklarından beri hep böyledir. Hayatı artık dışarıdan izlemeye karar vermişler gibi.

Lise yıllarında her gün takıldığımız kafelerin jeneratörleri ardı ardına çalıştı. Kafeler dışında her yer karanlıktaydı, bir iki pencerede mum ışığı belirdi.

Karanlığı izledim babamla birlikte.

Ne zamandır beklediğim sihirli bir andı bu. 'Karanlıkta kalmış gerçekler de tipki göz kırpan ışıklar gibi yavaş yavaş ortaya çıkmalı' dedim. Doğrusu, gerçekler çok acıydı; bu yüzden yavaş yavaş söylenmeliydi.

"Baba ben okulu bıraktım."

Odadaki karanlık büyüdü. Babamın perdeyi bırakıp bana doğru sokulduğunu hissedebiliyordum.

"Kaybedeceğimi bile bile mücadeleye girmemiş hukuk," dedim.

Baktım sesi çıkmıyor, devam ettim:

"Senin gibi değilim.... Kazanmak istiyorum ben. Matbaada işe girdim. Gönderdiğin paralara dokunmadım."

Babamın soluğu değişmeye başladı ama aldırmadım.

"Sen beni matbaada çalışayım diye mi İstanbul'a gönderdin? O zaman ne işim var değil mi ta oralarda baba?"

Buzdolabı tıkırdadı. Gözümü diktığım caddedeki tabelalar ışıklandı.

Annem "Hah" diye bağırdı. "Elektrikler geldi çok şükür."

"Döneyim mi?" diye sordum.

Yüzüme sert bir tokat indi, gözümün önü karardı.

"Dönme," dedi.

Televizyon otomatik açıldı.

Patlamada hayatını kaybedenlerin aileleri konuşuyordu.

Tuğba Çelik

Elbise Hattı

Aylin Sökmen

altınmasa

13:07 - Beyoğlu

İsrarla bekliyor. Hava korkunç nemli. Kasa kapıya yakın, nem kaçıyor içeri. Çekip gitsem diyor, çekip gideyim. Ama gidemez. Gidemez çünkü takıldı. O elbiseyi nerede giyeceğine takıldı kaldı. Cumartesi akşamı en yakın arkadaşının evinde parti var. Orada giyecek. Kırmızı ruj da sürer, elbisedeki kırmızı çizgilerle uyum sağlar dudakları. Saçını atkuyruğu yapar. Ayakkabı... Bulur bir şeyler. Elbiseye baktıkça kendini görüyor. Cumartesi akşamını görüyor. Artık o elbiseyi almadan gidemez.

“Yok,” diyor satış görevlisi kız, “küçük beden kalmamış. Sistemden başka mağazalara bakalım.”

O elbise onun olacak. Taktı kafaya. Kasadaki kıza bakıyor ısrarla. Suratındaki her mimiğe bir anlam yüklüyor: Kaş kalkıyor: yok bedeni, ısrar etme. Gözler devriliyor: Yoruldum senin gibilerle uğraşmaktan. İç çekiyor: Ne olur bir beden büyüğünü giyiversen. Var, yok, var, yok...

“Var, Buyaka Ümraniye şubemizde her beden görünüyor...”

Suratı buruşuyor. Buyaka’yımış! Ümraniye’yi gözünde canlandırıyor bile. Nasıl gideceğini düşünmeye değmez, doğrudan yapıştırıyor cevabı,

“I ıııh. Başka?”

“Yakınlarda bir tane de Teşvikiye’de gözüküyor. Ama olmayabilir de... Arayıp sormak lazım.”

Kızın, içinden ona küfrettiğinden emin. O olsa kafasına geçirdi elbiseyi. Bütün gün sıcakta kasada ona buna şuna dırdır laf anlatmaca.

Telefonda beklerken “Hemen alıcam sizi,” diyor arkada

sallanarak bekleyen müşteriye.

Sabırsız. Kasiyerin yüz ifadesinde kendini görünce gözü dönüyor. Beklemeyecek de bekletmeyecek de. O elbise onun olacak.

“Tamam, önemli değil... bakarım...” diyerek ağzında gevelediği sözcükleri bitirmeden çıkarıyor mağazadan.

Atlıyor metroya.

Şişhane - Taksim - Osmanbey.

13:49 - Teşvikiye

Aynadaki elbiseye bakıyor. Elbise aynı elbise ama aynısı değil! Kesinlikle farklı, bundan emin. Ya renginde ufak bir ton farkı var, ya da pilisi biraz daha fazla. Kafasını soyunma kabininden dışarı uzatıyor.

“Ya bakar mısınız? Aynı elbise değil bu, Beyoğlu mağazanızdaki kından değil.”

Satış görevlisi gözlüklerini çıkarıp bakıyor elbiseye. Sonra da ona.

“Aynısıdır hanfendi... Tam anlayamadım ne demek istediğinizi?”

Demek istediğini anlatamayacak. Model aynı, renk aynı ama tıpkısının aynısı değil.

“Başka şubenizde yok mudur?”

“Aynısı hanfendi...” diyor.

“Bir sorabilir misin başka hangi şubelerinizde var? *X-small?*”

Gözlerini kapayıp açıyor. Hiç tepki vermeden kasaya doğru ilerliyor.

Bu mağaza daha serin. Ya havalandırma iyi çalışıyor, ya da daha az giren çıkan var. Üzerinden çıkardığı elbiseye bakıyor, defolu bir malmış gibi. İndirimde değil üstelik. Yeni sezon. Pahalı mal. O kadar para veriyorum, uğraşacaklar tabii, bakacaklar diye düşünüyor.

“Varmış hanfendi. Cevahir mağazamızda. Bir de İstinye Park.”

Taksitle stok belirten tüm satış görevlilerine teşekkür edip hızla çıkıyor sokağa.

Atlıyor metroya.

Osmanbey - Şişli Mecidiyeköy.

14:45 - Şişli

Cevahire uzaktan bakıyor. O elbise orada. Girmeliyim, girebilirim, diyor kendi kendine. Derin bir nefes al, gir. Alt tarafı elbiseyi alıp çıkacaksın. Gözleri kararıyor. Yapamayacak. AVM fobisini yenemeyecek, o elbise için bile... Cumartesi akşamını düşünüyor. Yapmalı. Girmeli içeri. Yoksa hayalindeki o görüntüsünü silmek zorunda kalacak hafızasından. Varoluşuna bir darbe olacak. AVM'lerin pitbull köpeği bu Cevahir. İçine girse çıkamayacakmış gibi hissettiklerinden. Dışarı akın akın çıkan insanların suratındaki yapmacık gülümseme ve çocukların sentetik neşesi derken... bir anda patlayacak o bomba!

“Pardon, elbiseniz...” diyor biri arkasından.

İrkiliyor. Dönüp bakıyor te-

dirginlikle.

“Elbisenizi nereden aldınız? Günlerdir bu tarz bir Şey arıyorum kızım için.”

Nereden aldığını hatırlamıyor. Hediye de gelmiş olabilir, kendisi almış da. Dolapta en önde duran, özelliksiz gündelik işler elbiselerinden biri. Elbisenin suratına bile bakmıyor artık, kullana kullana kimliksizleşmiş, varla yok arası bir kıyafet onun için.

“İstinye Park” diye cevaplıyor. “İstinye Park’tan aldım.”

Atlıyor metroya.

Şişli - Mecidiyeköy - Gayrettepe - Levent - 4.Levent - Sanayi Mahallesi - IT Ayazağa...

15:22 - Maslak

Vızır vızır arabalar, yabancı topraklar. Yanından geçen insan siluetlerine bile fkeli. O elbise yakında onun olacak. nnde yürüyen iki kadına hızlı ilerlemedikleri ve yolunu tıkadıkları için daha da fkeli. Hafif bir dirsek atarak solluyor kadınları. Sonradan utanıyor kendinden. Anlık bir utanma. Elbise yine geliyor aklına. Bumerang gibi dönüyor zihninin içinde. Kaçmaya, unutmaya alıŐtıka inadına, her adımında beyninde zonklıyor. Nihayet gözüküyor İstinye Park’ın giriŐi. Olduğu yerde duruyor. Filmlerde olduğu gibi, tam o içeri girdiğinde kopacak gürültü, insan bedenleri kĞit paralarla uçuŐarak dağıllacak etrafa.

Derin bir nefes alıyor.

“İnternet...” diyor. “Ben en iyisi internetten ısmarlayayım...”

Benim Görünmez Kentlerim

altZine

Caner Fidaner

Başlangıçta, 'Durak mıdır aslolan, yolculuk mu?' diye bir sorunun varlığından bile haberdar değildi. Bir seferinde mola yerini öylesine beğendi ki, 'Amacım kendime en uygun durağı bulmak olmalı,' diye düşündü

Kent ve Koku

Yolcu herhangi bir dağın yüksek bir tepesine çıkıp uzaklara dikkatlice baktığında, zihni yeterince keskin ise Bûrise'nin siluetini seçebilecek ve yan yana duran minare ile çan kulesini kısa sürede birbirinden ayırt edebilecektir. Sıkılmadan gözlemeye devam ederse büyük bir kapının alınlığındaki Davut'un yıldızı ile onun karşı köşesine dikilmiş Artemis heykelinin kuleli tacı da görünür hale gelecektir.

Şehre gitmek isteyen kişi bir kayanın üzerine oturup siluete dikkatlice bakmaya devam etmelidir, kokuları tek tek hissedene kadar: Çörekotu, nane, defne, tarçın, zencefil, limon... Ondan sonra kar ve buz taşıyan katırcıların peşine takılıp çam ormanlarının içindeki patikalardan aşağıya doğru yürümeye başlayabilir.

Bûrise'de doğup büyümüş olan kişi hangi kokuyu takip edeceğini bildiği için şehre kolayca girecek ve istediği sokağı bulacaktır. Yabancılar ise yedi taçkapıdan birinin dışında durup beklemek zorundadır. Şehir, kapılarını yabancılara yılda sadece bir gün açar, ancak bunun hangi gün olacağı önceden bilinmez.

Bûrise'de doğan çocuklar, hiç kopmadan incelemek görünmez olan iplikçiklerle şehre ve birbirlerine bağlanırlar. Bunların büyük çoğunluğu ölene dek şehirden ayrılmaz. Ancak aralarından bazıları seçilir ve on beşinci yaş günlerinde belediye binasının bodrum katına götürülür, şehir bunların her birinin etrafını ince iplikçiklerle sarar ve hepsini farklı bir kokuyla uyutur. Aylar sonra uyandıklarında her biri kendisini bambaşka bir şehirde bulacaktır. Bu çocuklar o günden sonra farkında olmadan tek bir amaç için yaşarlar: İşe yarayacak herhangi bir sırrı öğrenip

şehirlerine götürmek.

Bûrise çocuklarından öğrendiği sırlar sayesinde sürekli olarak kendisini değiştirmeyi ve her gün başka bir yere göçmeyi, hatta aynı anda birden fazla yerde olabilmeyi öğrenmiştir.

Kent ve tanrılar

Anaguiryaya geniş bir gölün yanında kuruludur. Gökyüzüne mükemmel bir görüntüsü yansıdığı için uzaktan bakıldığında bulutlara yerleşmiş gibi algılanır. Bu şehrin halkı günlerini yeryüzünde geçirdikleri halde komşu halklardan göksel bir saygı görürler. Anaguiryalılar bu saygıyı hak etmiştir, çünkü bütün düşmüş tanrı ve tanrıçalara kapıları açıktır. Bir tanrı veya tanrıça cemaatini kaybettiği zaman sonsuz hayatının geri kalanını geçirmek için Anaguiryaya'da kendilerine ayrılmış iki mahalleden birincisindeki iki ya da üç katlı, bahçeli evlerden birine yerleşir. Artık muktedir olmadığı gerçeğiyle yüzleşene kadar orada yaşar. Sonra ikinci mahalledeki mütevazı dairelerden birine taşınır ve şehir halkının arasına karışır; herkesin kullandığı cadde ve sokaklarda yürür, pazar yerlerinden alışveriş eder, otobüslere, dolmuşlara biner. Şehir halkı eski tanrı ve tanrıçaları tek kulaklarında taşıdıkları kartal kanadı küpelerden tanır.

Anaguiryaya gelenler şehrin girişinde, üzerinde küçük küçük büyük taşlar dikilmiş geniş yeşillik alanı mezarlık zannederler.

Halbuki oradaki her bir taş, gücü kalmadığında kendisini kabul etmiş olan şehre, tanrı ya da tanrıçalardan biri tarafından adanmış bir şükran anıtıdır.

Kent ve deniz

Zamirniya'nın bir bölümü karaya, bir bölümü denize kurulmuştur. Bu kentte yaşayanlar bir mahalleden ötekine geçer gibi kara ile deniz arasında rahatça gidip gelirler. Yabancı tüccarların daha kolay alışveriş edebilmeleri için kara tarafında kurulmuş olan pazar yerleri nem ve yosun kokar. Deniz hayvanlarının, su bitkilerinin sergilendiği tezgâhlar yolcular için hem davet edicidir, hem de ürktütücü. Zamirniyalıların çoğu evini suyun altına yapmıştır ve bahçelerindeki kümeslerde envai çeşit balık, midye, cimcim, istakoz, yengeç beslerler. Kara tarafındaki lokantalar konuklarına deniz bamyası, su patlıcanı, dalgalı biber, yosun dolması gibi başka kentlerde bulunmayan lezzetler sunar.

On yılda bir kapı kapı dolaşarak doldurulan nüfus defterlerine bakılırsa kentte yaşayan ailelerin üçte ikisinin bireyleri arasında en az bir deniz kızı vardır. Yabancılar bu deniz kızlarını uzun saçlarının arasına serpiştirilmiş parıltılı yıldızlardan ayırt ederler ve bir gün onlardan biriyle evlenip bu kente yerleşmenin düşünür kurarlar.

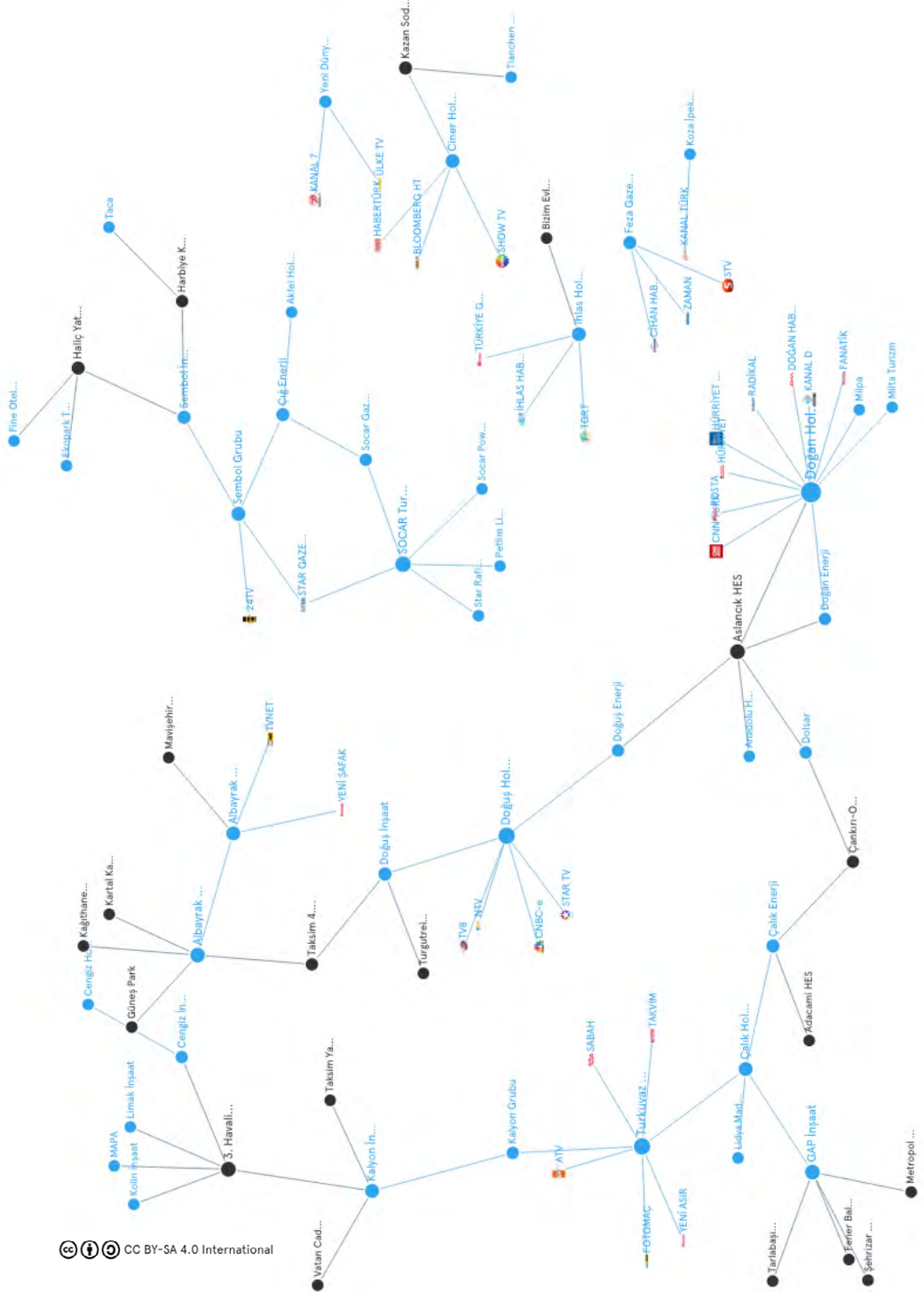
Kent kitaplığındaki tarih kayıtları Zamirniya'nın beş kez sular

altında kaldığını, iki şiddetli deprem ve bir büyük yangın geçirdiğini yazar. Neyse ki kent bu felâketlerin her birinden sonra daha görkemli olarak yeniden ayağa kalkmıştır.

Yolcu bir durakta babasının gençliği ile tanıştığına o ana kadar gördüğü bütün mola yerlerinin doğduğu kente benzediğini fark etti ve güncesine 'Özgün bir yaşam birbirinden farklı yolculuklardan ibaret,' diye yazdı. O günden beri kendisi için yaratılmış yola bir gün erişeceğine iman etmiş olarak arayışına devam ediyor.

Belki bir gün bir yerde kendi çocukluğu ile karşılaşacak ve 'Meğer yol ile durak aynı şeymiş, benim verdiğim isimlermiş onları birbirinden ayıran,' diyecek.

Mülksüzleştirme Ağları - Türkiye Medya Sahipleri Ağı

Ben bu şehirde, Yeni Kent'te doğdum. Tıpkı babam, babamın babası, babamın babasının babası, babamın babasının babasının babası, babamın babasının babasının babasının babasının babası, babamın babasının babasının babasının babasının babasının babası, babamın babasının babasının babasının babasının babasının babası gibi. Babamın babasının babasının babasının babasının babasının babasının babası Proje Kenan ise gölün öteki tarafında doğmuş. Eski Kent'te. Yeni Kent'i o ve altı arkadaşı kurmuş. Yedi Bulucu, keskin bir tatlı kokusunun peşinden giderken evlerinden çok uzaklaştıklarını fark etmemişler. Sonrası için rivayetler çeşitli: yağmur başladığı, karanlık çöktüğü, içlerinden birinin bacağı koptuğu, veya sadece istemedikleri için geri dönmemişler. İhlamur ağacının altında geçen gecenin sabahında toprak ıslak, hava temizmiş. Bereketli topraklara düştüklerini anlamaları çok sürmemiş: temiz su, bol besin, tehlikeli hayvanlardan uzak bakir düzlükler. Hemen toprağı kazmaya başlamışlar. Barınma, korunma ve yiyecek biriktirme için ilk adım. İlk tartışma da o gün çıkmış. Kenan'ın üç arkadaşı daha o günden ayrılıklarını sorgulamaya başlamışlar:

“Bir başımıza yok olup gideceğiz buralarda, soyumuz kuruyacak.”

“Basit işçileriz biz, bir kaç erkek. Ne yapabiliriz ki?”

“Kışın ortasını bile göremeyeceğiz, geri dönelim geç olmadan.”

Dönmemişler. O anda başlarındaki Proje Kenan'a duydukları korku, uzak bir zamandaki bir olasılığın korkusundan daha gerçek ve daha baskın gelmiş ve kalmışlar.

Yaradılışları gereği çalışkan olan bu yedi erkek, kısa sürede yuva diyebildikleri bir yer inşa etmişler. İş bölümüne göre

Herkül Fikret kendi ağırlığının iki katı taşları taşımış. Kazma Necmi hafriyat işleri ile ilgilenmiş. Komando Cemal güvenliği sağlarken, Kolomb Cezmi yeni kaynakların peşine düşmüş. Tertip Kemal yiyecek, içecek ve diğer her şeyin saklanmasından, Adil Adil ise bunların en uygun şekilde kullanılmasından sorumluymuş. Ve Proje Kenan, işlerin aksamadan yürümesi için planlama ve yönetimle ilgilenmiş.

Fakat mutlulukları ve süreklilikleri için yiyecek stoklarının iyi, evlerinin sağlam olmasının yeterli olmadığını bir süre sonra Kenan da anlamış. Bazı akşamlar, gökte yanıp sönen ateş böceklerine bakıp eski yuvalarından ayrılmasalar daha mı iyi olurdu acaba diye düşünürmüş. Ne kadar bir düzen kurmuş ve kendi kendilerine mutluluğu bulmuş olsalar da, yedi kişilik bu köyden bile küçük komünün bir kaç sene içinde yok olmasının kaçınılmaz olduğunu, yaşlanınca ve elden ayaktan düşünce tüm bunların kendileriyle birlikte önce bakımsızlaşıp sonra yok olacağını düşünür ve kederlenirmiş. Daha önce o taraklarda hiç bezi olmasa da, keşke dermiş, keşke bir kadın olsaydı aramızda.

Dedemin geceleri gökteki tanrılara ettiği dualardan sonra mı oldu, yoksa çarklar onlar buraya gelmeden çok önce mi dönmeye başlamıştı, bilmiyorum. Ama Kraliçe Havva sıcak bir eylül günü çıkageldiğinde, şehrimizin kaderinin değiştiği kesin. Küçük ve ölümlü bir

köyün, kadim bir kente dönüşmesini sağlayan bu olayın arkasında Havva'nın Kenan'a küçüklükten beri duyduğu aşk olduğunu, Kenan ortadan kaybolunca Havva'nın onu aramaya çıktığına inanılır. Ama bana sorarsanız Havva da eski şehrindeki hayattan bunalmış, yeni bir başlangıç yapmanın peşindeki biridir sadece. Kraliçe de olsa herkes -belki de en çok kraliçeler- özgürlük ister.

Havva ve Kenan'ın soyundan geldiğim için mi bilmem, ben de zaman zaman özgürlük istiyorum. Zamanında onların da kurallara ve içgüdülerine meydan okuyup yaptıkları gibi uzaklara çekip gitmek. Ama yapamıyorum. Ne zaman bunu düşünsem içimde kocaman bir boşluk oluşuyor. Herkesten uzaklara gitmek, buradaki yaşamı, ailemi, arkadaşlarımı geride bırakmak korkutucu geliyor. Bugün de bu istekle uyandım yine. Proje Kenan çok şanslıymış, ardından gelen ona inanan altı arkadaşı varmış. Ben gidiyorum desem kim gelir benimle? Hiç kimse... Tek başıma gidebilir miyim? Bilmiyorum, hayatım boyunca bir an bile tek başıma kalmadım ki. Böyle zamanlarda keşke Kenan hayatta olsaydı diyorum. Bana cesaret verseydi. Hikâyenin gerçeğini kendi anlatsaydı.

“Ne o Rıza dalıp gitmişsin yine.”

Büyük kuzenim sırtında koca bir yükte bana doğru yaklaşıyordu.

“Hiç. Yok bir şey.”

“Bir şey yoksa boş boş durma öyle hadi. İşinin başına dön.

Buluculardan haber geldi, elli metre uzakta bir şeker kamyonu varmış. Mal taşınacak acele et.”

“Bıktım her gün yirmi saate yakın çalışmaktan. Başka işimiz yok mu bizim? Başka bir amacımız yok mu? Çalış çalış çalış.”

“Ne istiyorsun sen? Ne yapmak istiyorsun onu söyle. Transfer bölümünden sıkıldıysan konuşalım babanla, Buluculara geç. Orası daha eğlenceli, hem gizemli.”

“Sanki orasının farkı var. Daha da kötü. Hep aynı şeyi arayıp buluyorlar. Aman ne eğlence ne eğlence.”

“E askeriyeye mi girmek istiyorsun? Annen asla izin vermez benden söylemesi. Fikir de benden çıktı sanır dünyanın lafını işittirirsin bana. Hem ortam karışık bak bu aralar. Yandaki şehirlerden tehdit varmış, bizim dev erzak deposu için yakında savaş çıkabilir diye duydum.”

“Off tamam, istemiyorum hiç bir şey. İstemiyorum vazgeçtim. Daha vardiyama var ama olsun. Nerede şeker kamyonu, kaderime razı olup gideyim de yük taşıyayım ben.”

Sırtındaki şekeri kenara bırakıp yanına geldi kuzenim. Şeker, zeminde biraz dağılınca tatlı kokusu yayıldı etrafa.

“Neyin var senin son zamanlarda? Sürekli mutsuzsun.”

“Bıktım. Şu halimize bir baksana. Bu şehirde sıkışıp kaldık. Her gün aynı şeyler. Hiç değişiklik yok. Buranın dışındaki bir hayattan

haberimiz bile yok.”

“Ne yapacaksın buranın dışındaki hayatı? Burada her şey var. Hem bak Kenan ve arkadaşları burayı kurabilmek için ne kadar...”

“Ne kadar uğraşmışlar falan filan. Başka bir laf bilmez misiniz siz? Onlar da çekip gitmeseymiş kendi yaşadıkları şehirden, hep orada kısıp kalacaklarmış. O zaman Yeni Kent'i hiç kuramayacaklarmış. Haksız mıyım? Gitmek lazım bazen yani. Sen hiç çekip gitmek istemedin mi sanki?”

Onun da babasıyla geçinemediğini, büyük kavgalardan sonra çekip gitmek istediğini ama yapamadığını duymuştum eskiden.

Yüzünde iki düğme gibi duran kara iri gözlerini uzaklara çevirdi.

“İstedim,” dedi. “İstedim ama gidemedim.”

“Neden?”

“Aslında gitmeyi kafama koymuştum. O gün, yani yıllar önce gitmeyi düşündüğüm gün, her zamanki gibi uzun saatler yük taşıdım. Sonra, son bir kez şehri dolaşmak istedim. Ben dalgın dalgın yürürken büyük bir sarsıntı hissettim. Toprak ayağımın altından kayıyor gibiydi. Bir yerlerin yıkıldığını işittim. Sarsıntı bitince kendimi bir kaosun içinde buluverdim. Boğucu bir toz etrafı sarınca göz gözü görmez oldu. Deprem olmuştu Rıza. Hani tatbikatta anlatıyoruz ya büyük deprem gününü, işte o günden bahsediyorum. Yıllardır uğraşarak

inşa ettiğimiz duvarlar var ya, oradan buradan malzeme toplayıp sırtımızda taşıyıp, ellerimizle ördüğümüz o duvarlar, yerle birdi. Bekçilerin çoğu o duvarların altında ezilip öldü. Uğruna gece gündüz çalışıp yemek biriktirdiğimiz o görkemli yiyecek ambarımız yok olmuştu. Herkes yaralılara yardım etmeye çalışıyordu ama bir türlü organize olamıyorlardı. Şehirde yaşanan ilk büyük afetti bu. Yer altı kaynaklarına inen tüneller de çöktüğünden sığınaklara inemedik korunmak için. Müthiş bir çaresizlik... Hâlâ hatırladığımda ürperiyorum.”

Önümüzden geçen bir işçi sinirli sinirli bize baktı. Kaytardığımızı düşündüğü gözlerinden okunuyordu. Kuzenim aldırış etmeden anlatmaya devam etti.

“İhtişamlı gözetleme kulesi ve toprak sahaya kurulu tüm yapılar... Şebekelerin çoğu ciddi kayıplar vermişlerdi. Taşıyıcılar deprem anında taşıma tünellerinde ve büyük ambarda mal transferindeydi. Tünelde olanlar göçük altında kaldı, ambardakiler havasızlıktan öldü. Bulucular sahada yeni ganimetler aradığından, depremden çok etkilenmediler. En az kayıp onların arasından verildi. Şehrin en köklü, en tecrübeli şebekesi onlarsa sebebi aslında bu. Göl kıyısındaki çıkışı büyütme fikri o gün oluştu. O yol üzerine açılan kaçış tünelleri, toprak kaymasını önleyecek setler... Hepsi o deprem gecesinin sabahında projelendirildi. Orta yaştaki tecrübeli nüfus azalınca, gençlerden yardım ve destek ekipleri

oluşturuldu. Habercilerin sayısı da o gün artırıldı. Gözetleme kulesinin yeniden inşasında kullanılacak malzemenin daha dayanıklı olmasına karar verildi. Kuleye giden yollarda da haberleşme zincirleri kuruldu. Eski haberciler gençlere bu işi iyice öğretti. Toprak sahanın en sonundaki kanalizasyon ve atık bölümü de zarar gördüğünden, o şebekenin de yeniden kurulmasına karar verildi. En zoru da o oldu. Kimse orada çalışmak istemiyordu. Orası Yeni Kent'in en eski ve dokunulmayan bölümüydü. Depremde zarar görmese daha uzun süre de ellenmezdi. Orada çalışmak için işçi seçilirken kavga çıktı. Aynı aileye mensup işçiler bile kavga ettiler. Yangın bizi birbirimize kenetlerken, aramızdaki hiyerarşide de aksaklıklar olduğunu gösterdi. En sonunda kura çekilmesine ve her aileden bir kişinin atık bölümünde çalışmasına karar verildi ve o kurada bil bakalım işçi olarak bizim aileden kim çıktı?”

“Elbette sen,” dedim. Anlatıklarını dinlerken dakikalar geçmiş olmalı ki, önümüzden bir sürü sırtında şeker taşıyan taşımacı gelip geçti. Burnum tatlı kokuya alışmıştı artık, önceki kadar çekici gelmiyordu. Az evvel ters ters bakan taşıyıcı, malını indirmiş geri dönerken dayanamayıp laf attı.

“Mola saati bitmedi mi?”

“Bitmedi!” dedi kuzenim. Bir kaç saniye ters ters bakiştılar. Fakat taşıyıcı, parçası olduğu sırayı bozamayacak kadar uysal

olduğundan olay büyümeden sonlandı.

Kuzenim bana dönüp anlatmaya devam etti.

“Kurada ben çıkmıştım ve Yeni Kent’in ağlarının tekrar örülmesi için bana ihtiyaç varmış gibi gelmişti. O yüzden kaldım. Ne aptallık.”

Son cümlesi fısıltıyla çıktı ağzından. Cesaret edip de gidemediği uzaklara doğru bakıyordu gözleri. Önümüzden geçen bir taşıyıcının sırtından düşürdüğü şekerin sesiyle kendine geldi. Nerede olduğunu anlamaya çalışır gibi etrafa baktı. Göz göze gelince birden doğruldu. Duyulmayan bir emre uyar gibi yere koyduğu şekeri sırtına yükledi tek hamlede. Hiçbir şey olmamış gibi ambarın yolunu tuttu.

Kuzenimin anlattıkları iyice canımı sıkıyordu. Yıllar sonra dönüp baktığımda aynı pişmanlıkları yaşayabilecek olduğumu düşünmek içimdeki anlamsızlığı daha da artırdı. Kafamı toplamak için biraz dolaşmaya karar verdim. Vardiyamın başlamasına daha vardı. Giderdim de belki kim bilir. Şehrin ana kapısından bir bulucunun her gün yeni mallar aramak için çıktığı gibi çıkar, bir daha da geri dönmezdim.

Yerin yedi kat dibindeki ambarı geçtim. Kimileri neredeyse hayatları boyunca buraya getirilen malların yerleştirilmesi ve düzenlenmesiyle uğraşır, güneş yüzü görmeden bir ömür geçirirlerdi.

Onları renklerinin daha solgun olduğundan, eskimiş kokularından hemen tanırız. Oflamadan poflamadan, çıt çıkarmadan çalışıyorlardı. İnce bacaklarını hızlı hızlı oynattıklarını neredeyse işitebiliyordum. Ambardan çıkıp bağlantı tünellerine girdim. Buralar karanlık ve nemliydi her zamanki gibi. Terden ve havasızlıktan. Hiçbir yerinde ne bir işaret ne bir yazı olan bu karmakarışık tünellerde tuhaftır ki kimse kaybolmazdı. Küçükler bile. Dışarıdan bakınca kaotik gözükene, birleşen, ayrılan kesişen, bölünen bu tünellerin kendi içinde bir düzeni vardı çünkü, ve tüm odaların ve tünellerin haritaları daha biz doğar doğmaz içimize işlenmişti sanki. Belki de bu yüzden terk edemiyordu kimse bu kenti. Kalbinde haritasıyla doğduğum bir kenti nasıl terk edebilirim ki? Belki de sadece bunun için terk edebilirim, kalbinde haritasıyla doğduğum, ona doğuştan mahkum olduğum için. Proje Kenan gerçekten kaza ile mi yoksa isteyerek mi ayrılmıştı Eski Kent'ten? Bir habercinin koşarken omuz atıp geçmesiyle kendime geldim. Paldır küldür attığı adımlarının sesleri o gözden kaybolduktan sonra bile tünelin duvarlarında yankılandı. Bu labirent gibi yollarda kim bilir nereden nereye haber taşıyordu. Fark etmeden malların depolanmadan önce bırakıldığı ilk toplanma alanına gelmiştim. Meyve, sebze, et, saman... Hepsinin birbirine karışmış görüntüsü ve renkleri,

karmaşa hissi yani, bana huzur veriyordu. Şehirde en sevdiğim yer burasıydı.

Buranın hemen bitiminde ilk sapaktan sağa saptım. Serin bir rüzgar beni yalayıp geçti. Derin bir nefes aldım. Havalandırma deliklerinden birinden geliyor olmalıydı. Teknik ekibin gece gündüz demeden bu delikleri kazarken çıkarttığı gürültü beni küçüklüğümden beri deli ederdi. Tünelin diğer ucunda bir kafile belirdi. Sırtlarında ne olduğu tam anlaşılmayan yapışkan şeyler taşıyorlardı. Buruk bir vişne kokusu sardı etrafı. En çok keskin kokulu yiyecekler taşıırken sevinirim ben. Öyle zamanlarda yükten bir parça alıp çiğnememek için kendimi zor tutarım. Ama yapmam. Hiçbirimiz yapmayız. Öyle öğretildi çünkü.

İki sağ, yokuştan yukarı, sonra üçüncü sol, ilk sağ, az daha yukarı, ve iki sol sonra bağlı olduğum taşıyıcı ekibin toplandığı 23. bölgeye varacaktım. Oraya gidip aralıksız çalışacağım yeni iş gününü düşününce sırtımın buz gibi terlediğini hissettim. Yine de ayaklarım sütçü beygiri gibi beni yıllardır teslim olduğum alana doğru götürdü.

Tam vaktinde gelmiştim. Vardiya değişim saati. Eski ekip son malları indirip görevi yenilere devrediyordu. Genç bir taşıyıcının kendi ağırlığının iki katı malı indirirken çektiği zorluğa dayanamayıp yanına koştum, indirmesine yardım ettim. Etrafta

yorgun argın dolanan arkadaşlarıma baktım. Ben de bu kusursuz işleyen çarkın bir parçasıydım ne de olsa. Kopabilir miydim kolayca? Az evvel yardım ettiğim genç, teşekkür etti. Ardından takım lideri bağırdı, “Haydi yeni ekip iş başına!” Sıraya girmek için bir koşuşturma başladı. Kısa sürede ip gibi hizaya girmişti hepsi. Onları öyle görünce içimde hakim olamadığım bir coşku uyandı. Biliyordum, akşam bıkkın bir halde yuvaya geri döndüğümde pişman olacaktım, yine kaçıp gitmek isteyecek ve bugün de gitmediğime lanet edecektim ama işte içimdeki o buyurgan ses kalmamı ve kolonimle bir olmamı söylüyordu bana. Sıraya geçtim. Ön bacaklarımla antenlerimi düzeltiltim, orta bacaklarımı sabırsızca ovuşturdum. Takım lideri ısıklık çalar çalmaz yüzlerce karıncadan oluşan tek bir beden olarak şeker kamyonuna doğru yola koyulduk.

Trak...

Karanlık sessizleştii. Ağzımda ılık kanım. Titriyorum. Bir mum ışığı dans ederek yaklaşıyor. Titrek, cılız ama nasıl da sıcak.

Yetimim, ne bakar durursun karanlığa? Neler görürsün? Haydi, gel yorganın altına Karahöbür masalını anlatacağım. Piremus'la Tispe'nin aşklarını. Kara gözlü torunum. Büyük şehirlere okumaya gidecek, büyük adamların yanında büyük büyük işler yapacak.

"Hangi orospu çocuğu kesti lan elektrikleri! Hüseyin, bir bak hele. İşimiz gücümüz var burada."

Nenemle dünyam bir göz oda. Bir çanakta dut pestili. Mangalın üstünde ıhlamur kaynıyor. Kozalaklar çtırdıyor. Pat pat pat.

Biri gammazlamış belli ki. Dört bir yandan kıstırdı şerefsizler. İlgin, kalksana Duyuyor musun? Niye kimse ses vermiyor bana? İlgin uyan güzelim.

"Şanslı pezevenk! Elektrik idaresine dua et sen. Siz kim milleti kurtarmaya çalışmak kim lan. Daha karınıza kızınıza sahip çıkamıyorsunuz. Akli sıra devrim yapacak boklu donuyla."

Tispe'nin kanlı eşarbını aslanların ağzında görünce, Piremus sevgilisinin öldüğünü sanmış. Tispesiz nasıl yaşasın? Hançerini göğsünden çıkardığı gibi...

Gök yüzü taş taş yıldız. Ay, karın üstünde parlıyor. Gözkapaklarım koyu bir karanlığa düşüyor.

Anneanne, yine anlatsana Karahöbür'ü.

Masallar sabaha kalmaz kara gözüm. Hele bir gece olsun...

"Oğlum kebab söyleyiver hepimize közeden. Dilim damağım kurudu, şalgam suyunu unutmasınlar. Niye kesmişler sordun mu?"

"Sorun büyükmüş amirim. Her yer karanlıkta. Acılı mı olsun sizinki?"

Yüreğim bedenimden yırtılıyor. İlgin uyanmıyor. Kimsedan ses çıkmıyor. Ateşlerin ortasında bir başıma.

Tispe'nin bedeni, Piremus'un cansız bedeni üzerine yığılmış. Tanrılar böyle bir aşk görmemiş o güne dek. Sevgililerin tepesindeki ağacı onların aşkına adamışlar. Tispe'nin gözyaşlarını yapraklarına, Piremus'un kanınıysa meyvelerine vermişler. Karahöbür'ün lekesi çıkmaz oğul. Ama ellerini ağacın yapraklarıyla ovalarsan, lekenin yok olduğunu görürsün. Kara gözlü torunum mışıl mışıl uyuyacak, büyüyecek, askere gidecek. En güzel kızlara sevdalanacak...

Trak...

Mumun alevini göremiyorum. Aydınlıktan gözlerim yanıyor. Islak duvarlarda hiç tanımadığım gölgeler. Titriyorum. Gündüz masalları istiyorum nene. Duyuyor musun?

Füsun Çetinel

En dar odamıza kapattık. Odada pencere yok. Havalandırma yok. Kalem, kâğıt da olmayacak. Kâğıt, kalem yok, son nokta. Dönsün dursun. Sabahları bol bol klizoral. Hızla çöken bir metabolizma. Bir daha bu saçmalıkları yazma fırsatı olmayacak. Şu bakışlara bak, balık balık. Bizden mi korkuyorsun? Uzun zaman herkesi kandırdı. Bizi kandıramaz. Şu saçlara, şu kılık kıyafete bak. Seni eve kapatmayan anne babanın aklından şüpheleniriz. Sokakta uzun zamandır bu şekilde dolaşmış, regüle edebildik ve kimsenin sesi soluğu çıkmamış. Herkes mi onayladı? İmkânsız. Oyaladı zahir. 2015 tarihi not düşülmüş, ay ve gün belirtilmemiş, delil olarak kullanılacak günlüğünü deşifre etmek üzere. Dudak uçuklatan bir içerik. Sınır tanımayan bir küstahlık. Yıllarca sabrettik, telkinlerde bulduk, gülümsedik. Artık köprüden önce son çıkış. Elbette bir yolunu bulacağız. Her zaman bulduk. Bahsi geçen ve bu satırları kaleme alan şahıs, hangi okuyucuya yöneldiğini kaybetmiş, 'Her şeyi gördüm. Her şey, her şeydi.' diye sayıklamış, tipik. Her zaman 'her şey'den bahsederler. Biz 'Cinselliğin Regülasyonundan ve Cinsiyet Rejiminden Sorumlu Düşünce Polisleri' 'atipik psikoz' dedik, aslında tipik ve yaygın. Regüle edilemediği an psikozdur:

Koli şebekesi nerede başlar nerede biter? Siz de mi taşıyorsunuz? Koli şebekesi bol bol taşındı, taşınmaya devam edecek. Bu espri bayatlamadı mı, sahi? Şebekeden ne anladığınıza bakar. 'Kanunsuz' şebeke arıyorsanız, bayağı derinlere inmeniz gerekecek. Hâlbuki yan komşu. +/leri ortadan kaldırdık, 3+1 LGBTI ev arkadaşlıkları. Allah güzel ablamın evine uğursuzluk getirmesin. Allah güzel ablamın güzel kızlarını nazardan saklasın. Gacılar, has gacılar, bacılar, herkesin her yeri ayrı oynasın. Oyna oyna, bir polis daha laço çıktı. O da gizli. Doğal olarak. Oysa uzağınızda

değil. En korktuğunuz şeyleri sorgulamaya başlayabilirsiniz. Gettolaşmamız sizi kurtaracaksa, zihniniz gettolaştı bile. Kendinizi korumak uğruna verdiğiniz zihinsel savaşta düşünceleriniz bir bir kaskatı kesiliyor, açıklayamıyorsunuz. Sosyolojik ve objektif mi yaklaşıyorsunuz? Hoş geldiniz. Kod adı LGBT. LGBTI denliğini mi öğrendiniz? Çok kibarsınız. İçinize bir kurt düştü bile, kendinizi sorgulamaya başladınız. Eh, bir evren katılınca sorgulamaya dursun. Oysa olay çoktandır o değil. Kendini sorgulama çağı kapandı. Ne yapalım, yetişseydiniz! Heteroseksüellerin de özgürleşeceği dönemler çoktan aşıldı. Heteroseksüeller özgür.

Burada bir keselim. Bakalım bir buraya. 'Heteroseksüeller özgür'. Affektif değil, salt psikotik. 'Heteroseksüellerin özgürleşmesi'. Nasıl bir muhayyile? Nasıl bir tasarı? Heteroseksüelleri kendisinin özgürleştirdiğini sanacak kadar gözü dönmüş.

Sorguladığınız şebeke, iki üç şehirle sınırlı gibi görünürken şehirlere, kentlere sızdı, şehirleri aştı reelde ve elektronik mekânda, mekânın kendini mekânsallaşma olarak açışında. Gökkuşağı bayrağını kaptın mı sokaklara, her yere saçıl. Bu noktalara nasıl gelindiğini soruyorsunuz, her gediğe sığışabilecek, pratik bir 'sosyal medya' cevabıyla kafanızdaki gölgeleri siliyorsunuz. Mersin'de cinsiyetini kaybeden kaybedene, yıl 2015. İş o raddeye vardı. Size demografik yayılımlardan da bahsedeceğim, ama mesajın yoğunluğunu

görebilmenizi isterim. Cinsiyetini kaybetme raddesine geldiğini gündüz gözüyle kamusal alanda haykırabiliyorsa insanlar bugün, Mersin'de. Düniü hatırlıyor musunuz? Gerçi dün, bugün de devam ediyor. Kimse herkesi gün ışığına filan kavuşturmayacak. İsteyen de yok. Namus edebiyatına giden yollar kapalı. 'Toplumsal saygınlık onların da hakkı' mı dediniz? Teşekkür ederiz canım. Bu zihniyetin zevcinden daha çok laço çıkar. İki dakika sonra 'onların da iyileşme hakkı var' demenin başka yolu, üç aşağı beş yukarı. Form değiştiren genel ahlak, kendini bir bakıma öldüğünden farklı ve daha modern, objektif bir şey olarak sunan genel ahlak. Bu da var. Modernize oldukça, fiyatı arttıkça gülümsüyor. Kireç beyazı bir gülümseme. Ben bir başıma titrerim de... Salladık gitti. Sığıyoruz. 1 Mayıs. 2001'de tek şehir bir kortej derken 2015'te 24 il 'LGBTI Hakları Sendikal Haklarıdır,' diyor, Çanakkale'den Batman'a Yayılımı anlayabildiğinizi hâlâ sanmıyorum. 2012'de 4 şehirde mülteciler homotobiye karşı yürümüştü, mesela Kısacası yayılım kent sosyolojisini aşar, saçakları gördünüz mü? Bir kaybolup bir görünen rizomları. Yani. Demem o ki. Demografik hesaplamalarla birlikte de epey yayılmış bir şebekeyiz yani, demografik fırsat penceresini hep birlikte kaçıyoruz. Bayrağı kapıp bol bol talep ediyoruz. Meraklandınız mı şimdi? Olaya kezzan kalmak istemiyorsunuz, ama şöyle bir sıkıntınız var, kendinize LGBTI diyemiyorsunuz, bir türlü diyemiyorsunuz. Müttetik olmak ister misiniz? Bir sakıncası var mı, diye düşündünüz. Peki. Gençliğime güzelliğime yazık olmuş

dersiniz bir gün. Sizi sorgulamayacağız, rahat olun. Müttelik olmak istiyorsanız mütteliksizdir. Her emek, her katkı önemli bizim için. İyi de, cinsel özgürlük? Cinsel özgürlük hakkında düşünceleriniz? Karşı cinsin mutlak üstünlüğüne dayanan dikotomik tahakküm ilişkilerinden, bu tekerrürden henüz gına gelmediğini ima ederken, bazı karanlık alanlara şöyle bir dalıp çıktınız. 'İyi de sizinki de aynı tahakküm ilişkileri...' Hayır, yer gök tahakküm, ama aynı değil, hiç değil. Biyo-iktidarın püskürttüğü ile massettiği hiç aynı şey olabilir mi? Boyun eğdiğiniz, şekillendirilmeyi kabul ettiğiniz ölçüde massedildiniz. Arzu doğa ya da öz değildir. Yaptıklarınızdan ettiklerinizden ziyade pratiklerinizi özünüze açıklamadaki inadınız... Her neyse! Pür modern bir 'doğru kişiyi bulma' söylemi içinizi şöyle bir gevretti mi? Olay o değil ki. 'Kadınlar ile erkekler' özcü ontolojisinin varlığa içkin olup olmadığını, kadın/erkek ayrımının, sadece ayırma itkisini veren ayrımın bu kartezyen ontolojiye öncül olduğunu, a priori bir özü gereği kadın ile özü gereği erkeğin olmadığını, ayırma göre konumlanışında a posteriori olduğu, artık bunun sociusta giderek görünürleştiğini... Bu noktaya henüz gelmediyseniz, en azından kuramsal düzeyde, hayata dair bir şeyler kaçırmışsınızdır. Cinsiyetin istikrarsızlığı, bırakın kendinizi biraz. Zaten içindesiniz.

Gemi azyı almış. Psikoz, su götürmez. Girdiği alanlar iç karartıcı, her hâlûkârda gerçeklikle bağlantı fena halde hasar görmüş. Görmüş mü? Entelektüel sosa bulanmış

gevezelikler, normal hastalarımız ve normalleştirmeyi vaat ettiğimiz, kontrolümüz altındaki hastalar için çekim alanı yaratıyor. Bir diyalog kurma isteği tespit ediyoruz metinde. O ses bir yerlere uzanmaya çalışıyor. Dili toptan kaybetmişliğine rağmen regüle edilmiş alanların istikrarını bozabilecek bir ses bu. Regülasyon dışına çıkmış alanları yeniden regüle etme çabalarımızı tehdit ediyor. Kesiliyor alanlar bazen, karışıyor. Dışarı çıkıyor, direniyor alanlar, alanı yeniden tarif ediyoruz. Biz de dönüşüyoruz, ödün vermeden. Fakat bunların iyice mercek altına alınması gerekiyor, denetim, gözetim geç artık, meşru yollardan imha. Defteri yok etmek, yetecek mi? İstikrarsızlık sadece deftere mi ait, sıçramış mı? Gözlemlenerek dışa vurulmuş bir istikrarsızlık mı, uydurulmuş bir istikrarsızlık mı? İstikrarsızlığı yenenler rejimin içerisinde yeniden yer bulabilir. Özcülük. Dışına çıkan dejenerasyon sınırları içine alırız, dejenerasyonla savaşıyoruz. Dejenerasyon: -Cinselliğin Regülasyonundan ve Cinsiyet Rejiminden Sorumlu Düşünce Polisleri doktrini adına- çift kutuplu karşıtlık temelli cinsiyetin kalıbını verdiği rasyonel, haz (sağlık) temelli üreme döngüsünün (olmazsa monogaminin) üzerindeki dominasyonun meşruluğunun bozulduğu görünürleşen dokuların püskürtülememesi. Kontrolümüzdekiler. Ağımızdakiler. Bu gaipten pörtleyen sesler. Şüpheliyiz.

Görmek istiyorsunuz ama Bu fenomenolojinin, sınırlı mınırlı, ne kadar kolay bedenselleştigine inanamazsınız. Karşıt ikilik sisteminin tuzaklarına biz de düştük. 'Heterolar ve biz' dedik, birçok trans 'biz de heteroseksüeliz' dedi. Natrans heteroseksüeller dedik, ayırım yine de pek tutmayiverdi. Bedenselleşmeyi görmek istiyorsunuz çünkü, hatta hiç tahmin edemeyeceğimiz üzere, deneyimlemek de. İçimizdesiniz desek içimizde misiniz? Çünkü Kezban -ya da hetero ya da natrans hetero- sanılanlar çok rahat bedenselleşiyor. Göz kamaştırıcı Freddie @I want to Break Free Diva Show, upuzun yeşil kirpikler, 50 metrelik ayağa tutturulmuş sopalara, a la garçon kesim peruk ve upuzun etekler, Mis Sokak'ta kitlendik. 2015 Onur Yürüyüşü. Yürüyüş ketlenmeseydi, epey göz doldururdu diye düşünüyor insan. Aksilik! Beklemiyordun. Fark etmez. Direniyorsun. Kaçışıyorsunuz. Sonra dönüyoruz ya da hiç kaçışmayan da var. Kafasına plastik mermi yiyen de var. Gözlerimiz kıpkırmızı, oksürüyoruz. Oradayız. Freddie Mercury'nin kız arkadaşı bağırıyor ümitsizce, 'Direneceksen eteğini çıkar!' Sanki Kolaylık olsun'dan ziyade etekle direnilmez, erkekler etekle direnmez demek istedi, diye düşünüyorum bir an, sanki, yani. Çok geç. Bir dalga var. Sociusta görünürleşen cinsiyet ayırımının cinsiyetlere öncüllüğü dile gelmese de kendini dayatan bir dalga çağırıyor. 'Herkes trans olamaz' denebilir -özcülük-, ama herkes cinsiyetini kaybedebilir. Kaybetmeli de. Geçiş süreci eşliğinizde. Öğrendiniz 'cinsiyet değişikliği' demiyorsunuz artık. Gün gelir de yel sizi

alır götürürse, geçiş süreci terapileri artık mevcut. Kurumsallaşma çağındayız. Bol bol kurumumuz mevcut. Şebeke böyle bir şey, elektronik mekânda ve yeryüzünde, şehirleri aşan. Sosyolojik ikilikler beklemeyin. Her an her şey olabilir. Cinsiyet bulamacı. Koli şebekesine bir biçimde hoş geldiniz. İyi ki de geldiniz.

Bu satırları yazan inatla anlamıyor, burada kurum biziz. Regüle ederiz, regüle edemediğimizi regüle edemediğimiz noktada dönüşür, yeniden regüle ederiz. Gerekirse dönüştürürüz, ama bir yere kadar, doktrinimizden ödün vermeden. Psikoza, elini varlığımıza kadar uzatıyor. Gerçekliğe ulaşma çabası. Kimi tehdit ediyor? Müphem. İşte! Tasarlanmış okurlar. Birçok kişilik. Kaç kişiye seslendi? Mutaassıplıktan başladı. Müttefikliğe geldi. Cinsel özgürlükle aklını çelmeye çalıştığına göre 'kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan, duygusal açıdan kendini eksik hisseden bir kadın', genç bir kadın diye tahmin ediyoruz. Verili koşullar içerisinde cinselliğin regülasyonunun başka türlü mümkün olmadığı sistemimizde genç kadınların kendi ayakları üzerinde durmasını bir noktaya kadar bizzat savunuruz, rasyonel döngümüzü terk etmeyecek sınırlar içerisinde kendilerini duygusal açıdan eksik hissettiklerini bildiğimiz müddetçe. Bir yerde kanun peşinde emniyet? Her birinin toplumsal rolü ve hayata bakışı farklı. Bize? Biz duygu durumu hâkimiyeti tam düşünce polisleri,

anlamaya çalışmakla kaybedecek vaktimiz yok, kategorize ederek anlarız.

Bireysel olarak hâlâ direnebilir, müttefik kalabilirsiniz, o da bir yöntem. Zaten artık kimse umursamıyor. Kalabalığız yani. Önermeyiz, bitmek bilmez bir çile. Sığırayan, hoplayan, zıplayan bir demografik azınlık olarak toplulaştık, toparlandık artık. Fakat sanırım siz eksantrik bir kültür peşinde değilsiniz ve canınız sıkılmaya başladı. Hâlâ 'kanunsuz' şebekeyi arıyorsunuz. Merak ettiğiniz de kolideki strap değil. Ciddisiniz. Siz ciddi ciddi namusunuzu sorguluyor, koruyorsunuz. I+I korkusu sarmış her yanınızı -abes, I+I kim ne yapın?- , hadi yaptı bir başına sana ne yapın, oysa 3+1'ler yavaş yavaş doluyor, koliler hazır, kür koliler. Bekleyin geliyoruz. Kanunsuz ya da kanuna uygun (o da ne demekse) geliyoruz. Hem kanun dediğiniz nedir? Bir kara delik, dilsel ayrımı ve üstüne biçilmiş don. Kızınız, bacınız diye aidiyet altına aldığınız insanları genel ahlak bastığı an gelecek özgürlüktür koli ve kanunu. Kolinin kanunu. Korkmayın, işleten sizsiniz zaten. Utanacak bir şey yok. Gizli laçolardan umun medet. Kanun laçodan sorulur, dediniz, namus da öyle. 'Kadın'/erkek' ayrımının başladığı nokta ve zıbk. Yok, canım kabız olmuş, yardım ediyoruz. Kayganlaştırıcımız mevcut. Laço "Sus bacım! Aramızda kalsın" diyor, kanun da burada başlıyor. Korkacak bir şey yok. Demıştik. Namusunuz eninde sonunda kazanacak mı? Namusunuz da genel ahlakınız da batsın. Batıyor zaten, biz bir şey

yapmadık. Hep batıktı. Batan gemiyi komple aşmış bir namus düşünemiyorum. Daha doğrusu kendini batan gemisiz var eden bir namus düşünemiyorum.

Kanunuzu kadim 'Arkadaşımın arkadaşı arkadaşındır' yemininden sökmeye çalışın bakalım. Namusun gizil poliamorisi. Heteronun kurumsallaştığı arka sokaklar. Ha babam de babam çizilen arkaik homo/hetero sınır çizgisi. Çifte aktif platonik saçılımı. 'Arkadaş', 'adam gibi arkadaş, harbi arkadaş', özünde 'punduan yemini', namusun kalın bağıracağı. Oysa similya dikiyoruz, sönişmiş similyaları birbirine dikiyor çöpe atıyoruz, siz de suç mahalline varmak için minço bekliyorsunuz. Beklediğiniz laço değil, organsız beden. Hep beraber organsız bedeni tuttuk. Siz de tuttunuz. Namuslular da, namussuzlar da Socius. Organsız beden Tanrı değil. Arayın. Laçonun gacısının putkasında eroin paketi arayın. O noktaya geldiniz, her türlü imkânınız mevcuttu. İmkâna bak! Daral geldi size. Sosyolojik bakamadık mı? Sosyolojiden ziyade etnoloji, ortada bir etnososyoloji, bir etnopsikoloji olduğu aşikâr. Uzlaşsanız bir dert, karşı dursanız ayrı bir dert. Açık görüşlü bir insanım deseniz bir dert, nato kafa nato mermer olsanız ayrı bir dert. Şebekeyi okuyabiliyor musunuz?

Günlük burada bitiyor. Bu satırları yazanın cinsel açıdan regüle edilme ihtimali yok, aşırı kabarma dili sökmüş. Devam edeceğiz, tedavi amaçlı değil, amacımız açık ve seçik. Açık açık cinsiyet rejimini tehdit ediyor, ödünlerimizden hiç-

birini tanımadığı gibi ortalarda kendi dediği üzere 'istikrarsızlık' yaratmış. Klizoral hastanesinde kendi kendine istediği kadar 'istikrarsızlık' yaratabilir. Tecrit ettikten sonra hastanede yanına gider insanın kendi kendini tecrit etmesinin ne kadar yanlış olduğunu ona anlatırız. Bu işler böyle yürüyor. Zavalıcılık, suratı daha şimdiden sararmış. Bekle, daha hiçbir şey görmedin. Şu köşeye sıkış iyice. Seni daha da sıkıştıracağız. Bu metinler iyice analiz edildikten sonra ortadan kaldırılacak. Saçma maçma. Karşıt ikiliğe dayanan cinsiyet rejimi temelli hijyenik, rasyonel, haz temelli, modern üreme döngüsü bir biçimde tehdit altında. Gün gelir Kraepelin doktrinimiz sarsılır, hepimiz Kraepelinciyiz derken aramızda post-Kraepelinciler çıkar, post-Kraepelin derken 'Koli Şebekesi' dedikleri alttan alta tutulmuş. Olamaz mı? Oysa zaten tutmuştuk. Bir kenarından. Revizyon düşünüyoruz. Uzlaşacağız, regüle edeceğiz. Cinsel özgürlüğü savunan, evrimci Post-Kraepelinciler olarak. Eninde sonunda. Bir biçimde. Biz de bir şebekeyiz, biyo-iktidarın en büyük damarlarından biriyiz. Sınırlı mınırlı sandığınızda, nasıl kontrol altında tuttuğumuza inanamazsınız.

"Bize birinden bahsetmiştin?"

"lllllllllllllyyyyyyyyyykkk..."

"Bize birinden bahsetmiş-tin?"

"Laaarrgggh..."

"Çenesi kilitlendi. Kerpeten getir. Klizorali 400'den 550'ye

çıkıyoruz. Yetmezse şok. Eee, bize birinden bahsetmiştin. Karşı cins?"

"..."

"Suratın mı sarardı? Bize birinden bahsetmiştin? Karşı cins? Bu soruları cevaplamak zorundasın. Cinsellik kaydını tutuyoruz. Herkes gibi."

"..."

"Pek cesur bulamadık seni, öyle demiyordun. Derdini de pek anlayamadık. Yeni gömleğin çok yakışmış. Kollarını şöyle bir oynat. Oynatabiliyor musun? Ee, bize birinden bahsetmiştin, hani? Herkesin kalbi sadece ve sadece birine yönelir. Bize birinden bahsetmiştin?"

"..."

"Bireyler özel alanı ikiye ikiye bir araya gelerek inşa eder. Karşı cins demiyorum, bak. Dinliyorum. Hemcins de diyebilirsiniz. Evet, evet. Biz de LGBTİ müttefikiyiz. Beğendin mi? Bak, bayrağın altında selfie çektik. Regüle edemediğimiz ölçüde dönüşür yeniden regüle ederiz. Ama sen regüle olamadığına göre sana en arkaik doktrinimizi tatbik edebiliriz. Karşı cins?"

"..."

"Evet, koli şebekesi diyordun. Yardım edecekler mi sana? Her koyun kendi bacağından asılır diyorsun. Gözlerin sapsarı olmuş. Bize birinden bahsetmiştin."

"..."

"Kalbi atmıyor. Olsun. Cese di kokana kadar soralım. Bize birinden bahsetmiştin. Karşı cins?"

Frankfurt, Küresel Şebeke ve Hayaletler

altZine

Mehmet Büyüktuncay

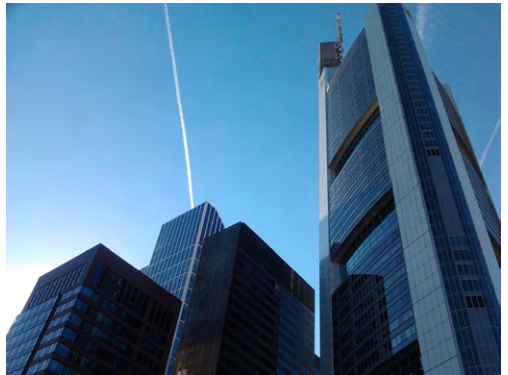
Tüm yazımı geçirmek üzere Frankfurt'a geldiğimde kentin tarihindeki en bunaltıcı sıcaklarla karşılaşacağımı henüz bilmiyordum. Neredeyse kırk dereceye yaklaşan sıcaklarla nasıl baş edeceğini bilemeyen Almanlar şu günlerde kendilerini parklara atmakta ve serinlemek için ellerindeki tüm olanakları kullanmaktalar. Gerek şehri ikiye bölen Main gerekse kendince sakin bir akışla ilerleyen Nidda nehirleri boyunca sere serpe çimlere uzanan, okuyan, koşan ve bisiklete binen insanların asıl derdi hava mevsim normallerine dönene kadar bu bunaltıdan kurtulabilmek. Türkiye'de sıcaklığın elli dereceye yaklaştığını öğrenince, tüm ülkeyi adeta bir kubbe gibi kaplayan sıcak hava dalgasının muhtemel etkilerini tahayyül etmekte zorlanmıyorum. Frankfurt'un sıcağını bir nebze küçümsüyorum ilk günlerde. Öyle ya, Ege sıcağının boğuntusu karşısında buradaki sıcak nedir ki! Ancak bulunduğu yerin koşullarıyla biçimleniyor insan. Kısa sürede ben de çevredekiler gibi uflayıp pufluyor ve burada buralı gibi davranıyorum farkında olmadan. Mevsim dönümlerinin kayması gibi sıcakların aşırı yükselmesi de bir süredir hayra alamet değil. Bu kavurucu haftalar, küresel ısınmanın dünyanın her yerinden görülen çeşitli yüzlerinden yalnızca biri.

Küresel ısınmadan bahsedince akla ilkin ağır sanayi ve endüstriyel atıkların etkileri gelmekteyse de şu an yaşadığım yer daha çok endüstri sonrası dönemde finans kapitalin yönlendirildiği merkezlerden bir tanesi. Avrupa Merkez Bankası'nın bulunduğu bu şehrin karakterini simgeleyen önemli bir nokta ise şu gudubet Euro heykeli. Bir kentin finans akışıyla anılmasının çağrışımları pek de müspet sayılmaz bana göre. Göze aynı zamanda turistik de görünen plaza ve gökdelenler burayı kısa süreli ziyaret edenlerin

dimağında hoş bir seyirlik ve fotoğraf makinalarında birkaç hatıra pozu olarak yer etse de bu binaların Frankfurt'u bir hastalık gibi sardığını düşünmeden edemiyorum. Bu devasa yapıların ve bir anda karşımda nasıl beliriverdiğini henüz anlayamadan gölgesi altında kaldığım yükseltelerin hürmetine buraya 'Mainhattan' adı yakıştırılmış, belki de Main'in silüetini süslediği düşünülen bu modern zaman anıtlarının bir replika olmayı geride bırakarak New York'taki aslına yaklaşmasının gururuyla.

İşte, şehrin medar-ı iftiharını kabul edilip Weimar yıllarından önce ilk gençlik yıllarını burada

geçiren Goethe'nin kendi ismiyle müsemma meydanın ortasındaki heykeline de bu nazarla bakıyorum. Heykelin ardında tarihi bir doku yerine bankaların ve iş merkezlerinin çelik ve cam yığını binalarını görüyor olmanın burukluğuyla... İkinci Dünya Savaşının yıkıntıları üzerinde yükselen bu yeni dünyada tarihin kâbusu yerini ilerleme denen tekinsiz ruha bırakmış. Heykel ise elbette gezi fotoğrafı çeken ailelere fon olma işlevini yerine getiriyor yalnızca; onu fotoğraflamak için kaçınılmaz olarak arka plandaki dev binaları da kadraja almak zorundasınız.

Aslında tam da Manuel Castells'in 'ağ toplumu'nu açıklarken dile getirdiği gibi küresel finans şebekesinin ve durmak bilmez bir stratejik karar akışının orta yerinde can çekişen özgül benliklerin çığılığı dramatize ediliyor karşında duran Goethe'nin zatında. Evrensel soyut aklın ve araçsal zekânın özgün kimliklere nasıl galebe çaldığını ve tüm insani değerlerin bu merkezlessiz ağın bir yerlerinde ağırlıksız ve hacimsiz bir bulunuşla var olmasını imleyen bir yerleşirme gibi izliyorum çevremi. Ağın içerisinde işlev kazanma pahasına kendi anlamını yitirmenin modern trajedisi...

Kentin yüzeyindeki bu dokunun iz düşümü şehrin altını kaplayan gelişmiş ulaşım ağıyla tamamlanıyor. Sonuçta paranın olduğu yere ulaşmak, paranın kendi akışı kadar olamasa da, hızlı ve kolay olmalı. Şehrin merkez tren istasyonu, nam-ı diğer Hauptbahnhof, sizi kitanın herhangi bir yerine ulaştırabilecek bağlantıları sağlayan bir *hub* gibi çalışmakta. Bu elbette iş adamları kadar gezginler için de iyi bir olanak.

İstasyon çevresinin gündüz vakti ortalıkta pek görünmeyip daha çok geceleri beliren *junkielerin* en sık görüldüğü bölge olması ise hiç şaşırtıcı değil. Her ağı yapı aksi yöndeki bir başka örüntüyü ya da alternatif dokuyu yaratır. Onlar da kentin gerçek hayaletleri ve şebekenin en yoğun noktalarından birinin çevresini mesken tutuyorlar.

Öyle ki bu hayaletler ile finans dünyasının karar vericileri arasında gizli ancak tek taraflı bir anlaşma var. Burada devlet, müptelaların madde arayışına girip saldırganlaşmasını önlemek amacıyla onların ihtiyaçlarını her dönem belirli bir dozu aşmayacak kadar karşılıyor. Böylece akış aksamıyor ve huzur bozulmuyor. Devlet para sahiplerini koruyor, düşmüşler ise çukurlarında biraz daha derine yerleşiyorlar.

Frankfurt Okulu'nun buradaki kaybolmaz ağırlığı da unutulmamalı elbet. Tarihte, krizin en yoğun ve sıkışmanın en şiddetli yaşandığı noktada özgün, kuramsal çözüm önerilerinin canlanmış olması oldukça normal. Bugün bu okulun işlevini ve kuramlarının güncelliğini hâlâ sürdürmekte olup olmadığı tartışılardursun, kentteki öğrenci hareketleri, demokratik çoğulculuk yanlısı ve radikal küreselleşme karşıtı eylemlerin meşruiyetini bir nebze olsun bu geleneğin şehirdeki tarihsel varlığından aldığı söylemek sanırım pek de yanlış olmaz. Theodor-W.-Adorno-Platz'da, açık havada, camdan bir küp içerisinde sergilenmekte olan Adorno'nun masif ahşaptan yapılmış çalışma masası ve kişisel eşyaları (*Adorno-Denkmal*) bu dayanağı olanca somutluğuyla imlemekte. Şehrin azizlerinden kalan kutsal bir hatıra misali...

Şehrin radikal, devrimci ve queer özneleri elektronik müzik alt kültüründen beslenmekte. Bockenheim'daki eski üniversite yerleşkesinin içinde, öğrenci yurdunun bitişiğindeki Café Koz adlı öğrenci kafeteryası ise bu alt kültürü benimseyen bireylerin toplanma mekânları içerisinde en bilineni. Goethe Üniversitesi, boğucu ve kasvetli eski yerleşkeden kentin zengin muhiti Westend'deki ferah yerleşkeye taşındıktan sonra eski yerleşkenin asıl sahipleri Café Koz'un müdavimleri olmuş görünüyor. Denge bir şekilde sağlanıyor...

Yeni yerleşkenin en ihtişamlı akademik yapısı olan ve altı taşıyıcı binayı birbirine bağlayarak uzanan IG Farben'in hikâyesi ise ayrı bir tartışma konusu. Bu devasa bina, İkinci Dünya Savaşı zamanında toplama kamplarındaki esirleri kendi imalathanelerinde çalıştıran altı büyük kimya firmasından oluşan holdingin merkez binası olarak hizmet vermiş. IG Farben, aynı zamanda toplama kamplarında en kısa sürede en fazla toplu ölümü sağlamak için geliştirilen Zyklon B gazını üretmekten dolayı tarih huzurunda suçlu bir kuruluş. İşte bu nedenle, Alman halkının ve geçmişiyle yüzleşme cesareti taşıyan yeni nesillerin eğitimi gibi ulvî bir amaca hizmet etmesi amacıyla da olsa, bu binanın üniversiteye hibe edilmek istenmesi zamanında büyük tartışmalar doğurmuş. Ancak imaj yenileme çalışmasının ötesinde bir niyet ve toplumsal mutabakatla bina modern bir eğitim mabedi haline gelmiş. Araştırmam için vakit geçirdiğim bu yapının bende bıraktığı izlenim buradaki karanlık tarihin öğrenciler ve akademik

personel tarafından olduğu gibi kabul edilmesiyle birlikte binanın yeni işleviyle de en etkin biçimde bütünleşmiş olduğu yönünde. En çok da yerleşkeyi ve şehrin merkezini çevreleyip eğilmez fallik imgeler gibi yükselen banka binalarının aksine IG Farben binasının yatay ve uyuyan bir dev gibi boylu boyunca dışbükey uzanışını beğendiğimi söylemeden geçmeyeyim.

Ne var ki, kapitalizmin mekânsal yayılımı bir kenara bırakıldığında, Frankfurt alabildiğine yeşil, parklardan ziyadesiyle nasibini almış, nispeten küçük ama hareketli bir şehir. Birçok park ve büyük sokağın kendi adıyla anılan festivalleri var ve bunlar çiçek gibi açıyor her yerde yaz boyunca. Kenti asıl yaşanır hale getiren ise küresel şebekenin yanı başında filizlenen bu sivil inisiyatifler ve mahallî eğlenceler. Buna eşlik eden konser, seminer ve benzeri etkinlik çeşitleri ile bunlara ait afişler öyle fazla ki hepsini internetten takip edebilmek için dahi çaba sarf etmek gerekiyor.

Nihayetinde, bu sıcak yaz sona ererken burada yaptıklarım kadar kaçırdıklarım da aklımı meşgul edecek. Şehrin her yerinde aynı anda bulunmak ne yazık ki mümkün değil. Ancak ağın içerisinde kendine bir boşluk yaratıp kendi özgün örüntülerini dokumak yalnızca ürettildiğin değerler ile olanaklı. Bu nedenle, insanı gözden kaçıran her yapı er ya da geç bozulmaya mahkûm.

Emine Ablası dediydi. Saati 150 TL oluyormuş. Bazı haftalar yorgun olmuyormuş da sekiz defa çalışıyormuş. Aman sormasınmış. Ondan sonraki hafta yataktan çıkması gelmiyormuş. En iyisi dört defaymış. Başta bir defa ile başlasa daha iyiymiş. Mide bulantısı yapabiliyormuş. Aman çok yemesinmiş. Sonra midesi daha da bulanırmış. Lunapark gibiymiş. Ama dönen balerin gibi değilmiş de kamikaze gibiymiş. Ya da çarpışan araba. Ama en eski, balata kokan, en sert çarpışan arabalardan. Ha bir de korku tüneli ama uzaktan 'öööö' diye bağırandan değil de ansızın acısı ense kökünde biteninden, durmak bilmeden söveninden, döveninden, ayagındaki mantarla teninde vicık vicık terleyeninden.

Neyseymiş. Her şeyin tadı bir miymiş? Acı biber de varmış, tatlı domates de. İkisini bir yemeliymiş ki acının tadı geçsinmiş.

"Hep mi perdeler kırmızı olur?" diye sordu ruhu kulağına Sedef'in. Filmler mi gerçeğe özeniyor, gerçek mi filmlere? Bilemedi. Arkasına yaslandı. Gelmeden Emine Ablasının verdiği ruh uyusturucu ilaçtan almıştı. Gerçek, bir elmanın kabuğundan ipince bir zar gibi ayrılmıştı bu sayede. Ya da hani anlatırlar ya 'Domatesi ilk suya koyun. Kabuğu yavaşça kendini bırakır. Çok kolay soyulur' işte öyle gerçeklikten soyunmuştu Sedef.

Nimet, Sedef'i tembillemişti. Gelecek abi ile başlaması daha kolay olurmuş. O abi herkesin istediği şeyleri istemezmiş. Beline dolapta duran uçlu şeyi bağlasa yetermiş. Gerisini o gösterirmiş.

Sedef, yer gıcirtısından çıkan sesleri kendi nefesi ile birlikte saymaya başladı.

Bir. İki. Üç.

Karanlık.

"Lan Nimet, orospu karı. Lamba yok mu? .mına koyum, mum getirin siktiklerimin orospuları."

Sedef'in kapısının önünden gelen sesle domatesten ilk duşla gönüllü ayrılan kabuk, gerisin geri domatese yapışmaya çalıştı. Domates, biberin acısını unutturmayı unuttu, kendi sipsivri acı bibere dönüştü.

Sedef karanlığın içinde bir cebe saklanmaya çalıştı, gözlerini yumdu. Yeniden cenine döndü. Ana rahmine girdi. Karanlığın en sulu kısmında nefesini tuttu. Diplerde kayalara saklanan balıkları kovaladı, siyahta yeşeren yeşillikleri elledi. Ana rahminde anasının sesini duymak istedi.

Babasının sesi onu bastırdı. "Lan orospu Nimet mum nerede?"

Nevra Aydoğan

İstanbul'un Eğreti Hazları

altınmusa

Özge Calafato

Bu şehir öyle bir şehir ki, altını üstüne getirsen de seni boğmaya devam edecek. Sen üstüne gittikçe o seni kendine âşık edecek, acıklı bir Türk dizisinden çıkmışçasına kalbini dağılayıp seni oracıkta derdest ediverecek. Ne kaçabilirsin ne de saklanabilir.

Bu şehri yenmenin tek yolu, ona boyun eğmek. Ölesiye özlemek, içinde yaşarken bile. Kaçtıkça seni kokuları ve sesleriyle efsunlayacak, zihnini esir alacak; sense ne olup bittiğini anlayamadan kendini sonu gelmez bir boğuşma içinde bulacaksın. Bu şehir susam tadında, bu şehir balık kokuyor, bu şehirde kedi sesi basın bildirilerine karışıyor, yerler hem çamur hem erguvan, hem asfalt hem turkuaz.

Bu şehirden ter içinde kalarak koşup kaçmak ve en büyük düşmanımış gibi nefret etmek istiyorsun. Sonra kuyruğunu kıstırıp kös kös sokaklarına dökülüyorsun.

Şehri yenmenin tek yolu, sana vereceği bütün örgütlü hazları deşifre etmek, akıntıya kürek çekmek.

Her tarafın örülmüş: Trafikçi Arap saçı, lağımaları patlıyor, boruları yırtılmış, kabloları dolanmış, her yeri çukur, 9-6 sürekli kendine ve herkese yalan söylüyorsun, banka kuyruklarında helak oluyorsun, hayatın telefon şirketlerinin anketlerini geçiştirmekle harcanıyor, geceleri sokaklarda sürekli önünü arkanı kollamaktan gözlerin çıkıyor, metroda her gün kilometrelerce yürürken sürekli tanımadığı birilerine çarpıyorsun. İstanbullulara. Hasbelkader buralarda olanlara. Bazen özür diliyorsun, bazen insanlık sende kalıyor, bazen de sinirden lime lime doğranıyorsun. Eski pasajların küflü duvarları arasında beş liraya on liraya penye bakıyorsun, sen yürürken kahve kokusu nargile kokusuna karışıyor, bira çişini getiriyor ve sen 24 saat açık televizyon bu şehri, dehşetin

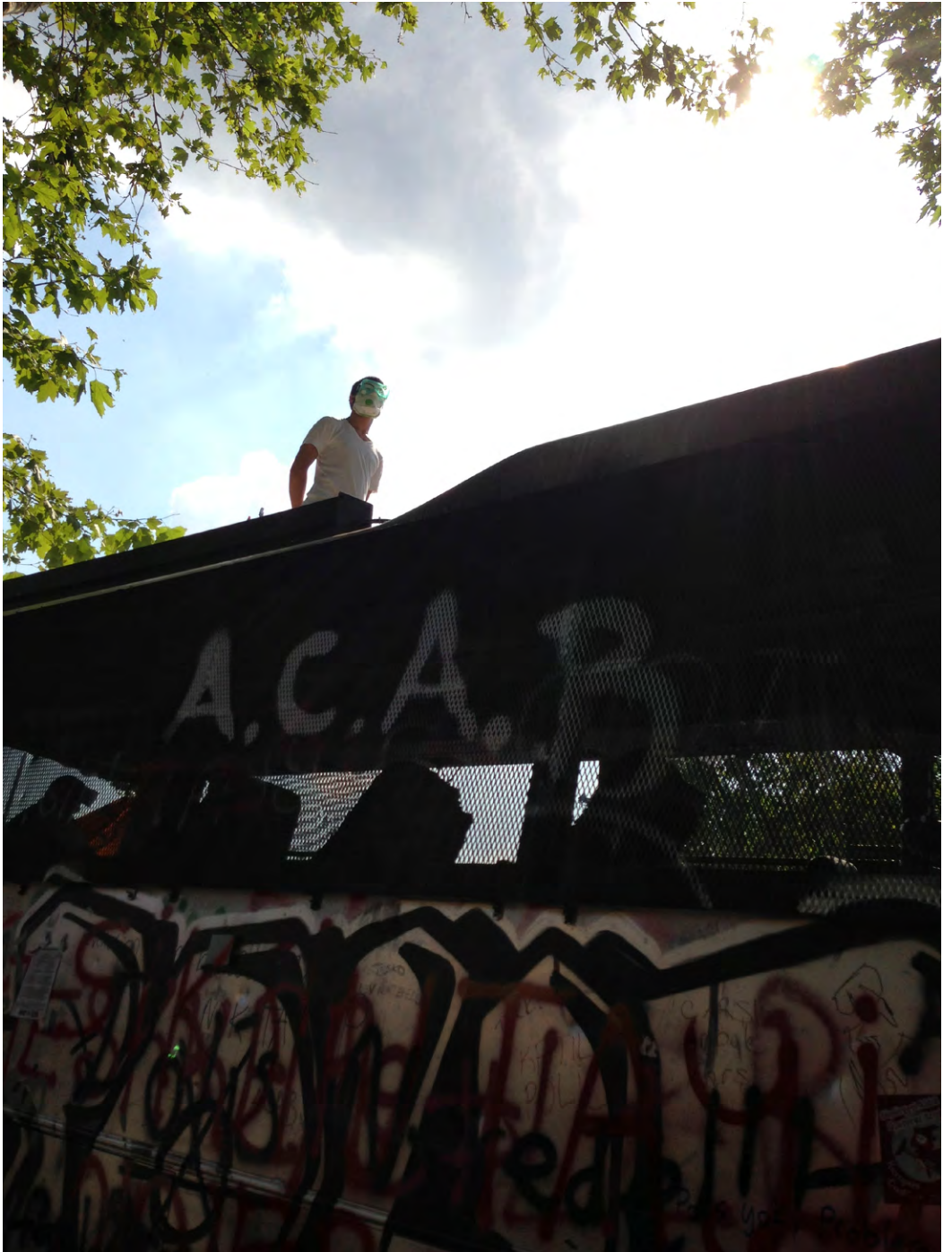
hayranlığa karıştığı bir korkuyla aval aval seyrediyorsun.

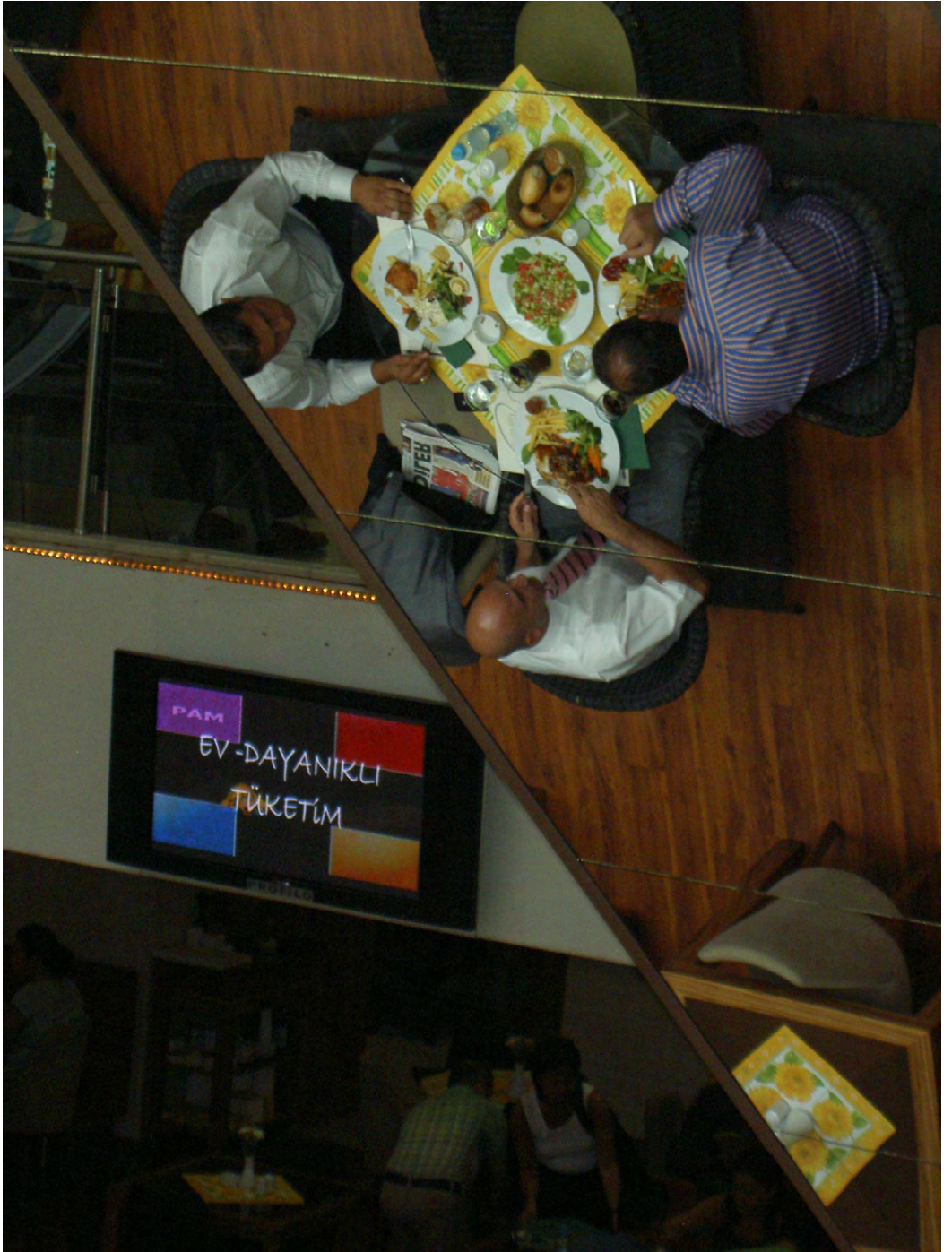
Bu şehirde ne çok insan var. Neden bu kadar fazlasınız? Mutlu musunuz? Hepiniz mi mutsuzsunuz? Bazen kimsenin kimseyi tanımadığı apartman toplantılarında bazen de bir çay bahçesinin birbirini süzen meşum kalabalığında olmadık ağların içine takılmış buluyorsun kendini. Her gün kim bilir kaç kez ağabeyin olmayan birilerine ağabey, teyzen olmayan birilerine teyze, amcan olmayan birilerine amca, yengen olmayan birilerine yenge diyorsun. Otobüslerde kim bilir kaç kişinin tutunduğu demirlere tutunuyor, kim bilir kimlerin kirlettiği minderlerde oturuyor, kim bilir kimlerin külünü süpürüyor, kim bilir kimlerin elinden ne etler yiyorsun.

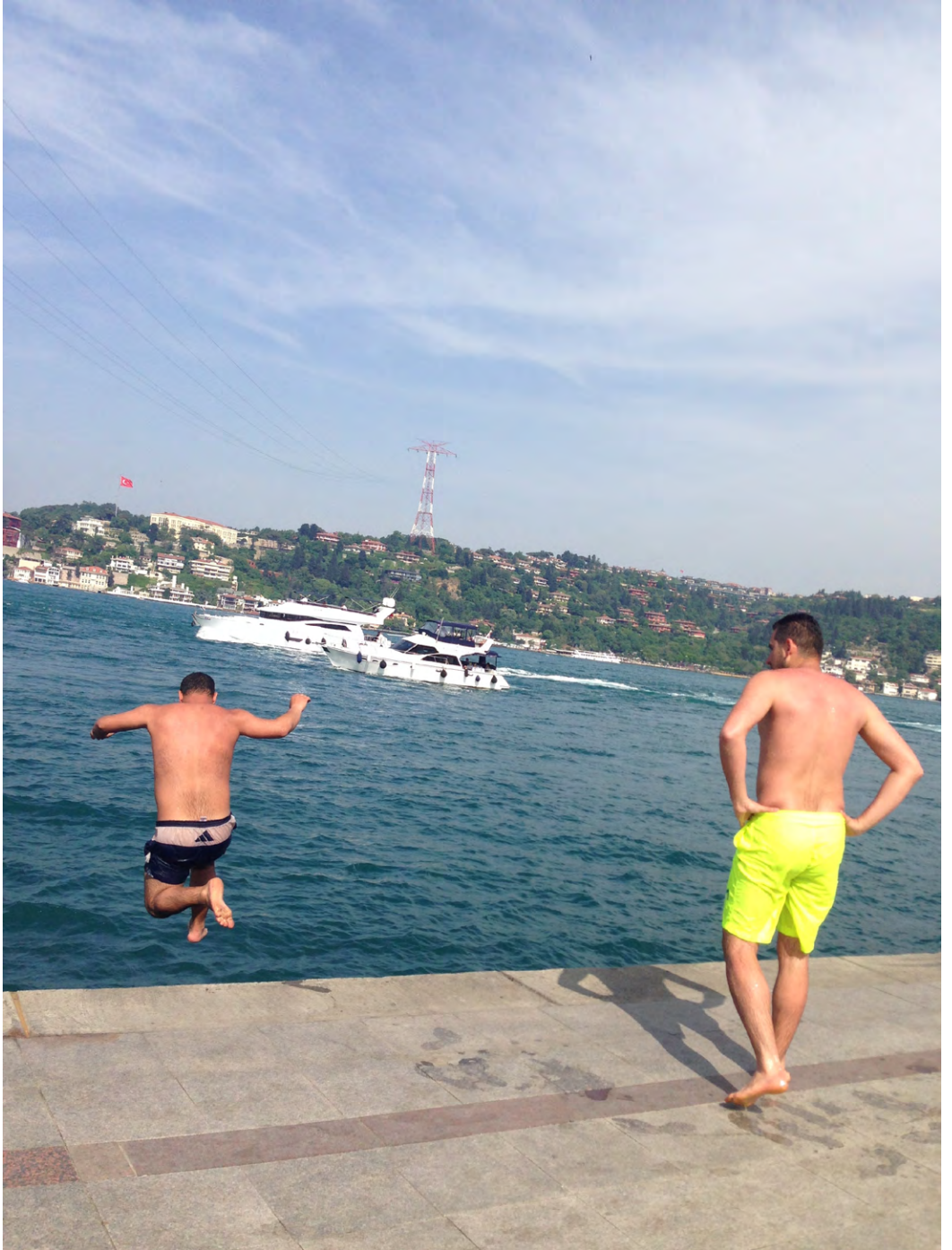
Ama bu şehir seni öyle bir avucunun içine almış ki, çocukluk anılarının kaldırım taşlarıyla betonu çatlamış meydanlar arasında öyle bir bırakmış ki, keyif alma hakkını geri kazanmak için daha da çaba harcaman gerekiyor artık.

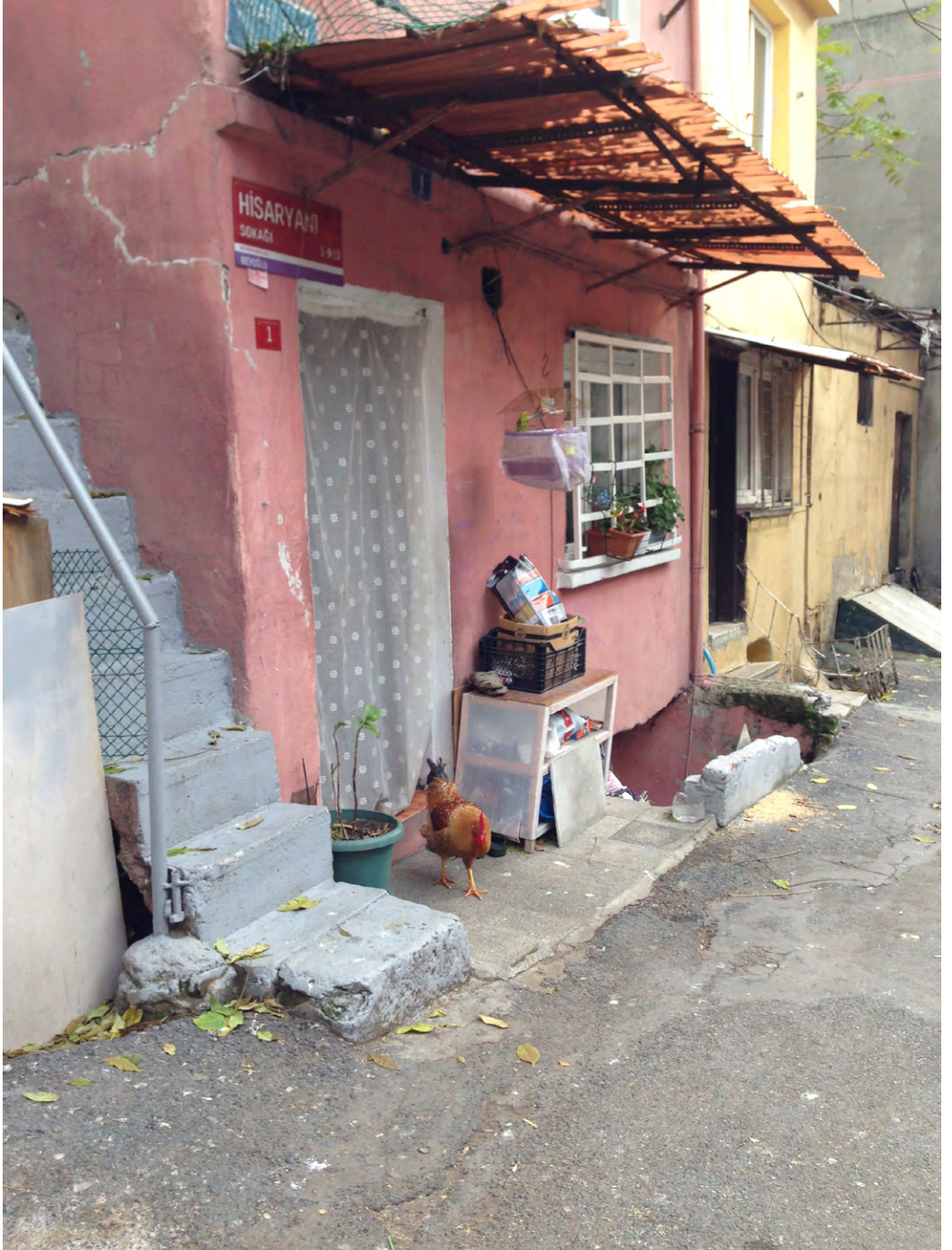
Yapabileceğin tek şey, şehrin sokaklarında, sabahlarında ve gecelerinde kendine yeniden hak talep etmek, derini kalınlaştırarak şehre çarpmaktan ya da şehrin sana çarpmasından tırsmamayı öğrenmek. Yoksa bu şehirde daha senin bilmediğin ne dolaplar dönüyor.

Onu can evinden vuracak, bu keşmekeşte ne büyük hazlar alabileceğini ona göstereceksin. Onu sadece buna inandırsan da yeter.

EMERGENCY
FIRAR ÇIKIŞI

KESKE
RÜVA
OLSA

Tuzlu Suda Yaraları Sarmak

altZine

Naz Cuguoğlu

İstanbul, sımsıkı kollarıyla etrafımı sarmalıyor. Öyle ki bazen çok yanaşıyor, nefessiz bırakıyor. Sevgiden mi, nefretten mi bilinmez. Her zaman bir adım arkamda. Gözleriyle beni takip ediyor. Korna sesleri, etrafımda insanlar, ve deniz, bir örümcek ağı. Nefesini ensemden hissediyorum. Ayaklarımızın altından sular akıyor. Durmamalıyız, yoksa düşeriz.

14. İstanbul Bienali, sık sık bu hislerle başa çıkmaya çalıştığımız, sevdiceğimiz, izin verse gerdanından öpeceğimiz, nadide şehrimizde, düşme hissi yaşamadan durmanın dayanılmaz hafifliğini yaşayabileceğimiz bir boşluk yaratıyor. Bir anlamda saniyelik bir es veriyor. Rumelifeneri'ndeki manavı, Yeldeğirmeni'ndeki sanatçıya, Şişli'deki belediye görevlisini, Balat'taki antikacıya incecik görünmez bir ipe bağlıyor.

Tanımadığım evlere, bilmediğim sokaklara girip çıkıyorum. Firuzağa'da bir evde, yere uzanıp kısa süreliğine de olsa sokaktaki karmaşadan yorgun düşen sırtımı dinlendiriyorum. Bu ev güvenli mi, bilmiyorum. Terk edilmiş olmalı. Sokaktan geçen antikacının sesini duyuyorum. Sakinleşiyorum. Tavandaki sembollere bakıyorum. Ve tıpkı hazine avcılarının yaptığı gibi bir zamanlar geri döneriz umuduyla evlerini terk etmiş o insanların bu sembollerle ne anlatmak istediğini anlamaya çalışıyorum. Bu sembolleri sıcak koynunda saklayan Anadolu toprağını elimde hissetmek için çabalıyorum. Ama nafile. Henüz hazır değilim, belki de.

Francis Alys'in DEPO'daki işi belki yardımcı olabilir, dilimin ucundakini söylemeye, yorgun ruhumu dinlendirmeye. Umuyorum. Çünkü belki de elimizde kalan sadece umut, bilmiyorum. Etrafımızı saran bu tuzlu su, yaralarımızı sarmamıza yardımcı olacak mı? Bilmiyorum. Ani Harabeleri'nde çocuklar taş yığınlarının arasında

oyarken bunları düşünüyorum. Her çocuk bir kuş ıslığı çalıyor. Kuşlar çocuklara, çocuklar kuşlara karışıyor. Bu topraklarda yaşananlar, tüm bu yüklü hafıza unutulabilir mi? Unutmak mümkün mü? Yoluma devam ediyorum.

Büyükada'da Splendid Palas Oteli'ndeyim. Sürgündeki Troçki de benimle burada olmalı. Gerginliğini, sıkışmışlığını hissedebiliyorum. Kapalı kapıların ardını görebiliyorum. Mektuplar gidiyor, mektuplar geli-

yor, bir ayak mesafesi uzaklıkta tüm tarihi olaylara. İnsanın duygusal ama programlanabilir bir makine olduğunu düşünüyorum, ama başaramıyoruz. Şimdi bir adamın sular altında kalışını izlemek zorundayız. Etrafı denizlerle çevrili bu şehirde, nefesimizi tutmayı öğrenmeliyiz. Gramofondan gelen bu acıklı şarkı bitmeden, bunu başarmalıyız.

Şimdiyse, her gün önünden yürüdüğüm sokağın bağına saklanmış, gördüklerini konuşmamaya yemin etmiş görünen تنها bir garajdayım. Kristina Buch'un Anadolu'yu gezdikten ve patlamış kiliseleri ziyaret ettikten sonra kurguladığı bir savaş alanının içindeyim. Doğa ve kültür gözlerimin önünde havaya uçarken istemsizce bir adım geri gidiyorum. Kapının önünde garajın karşı komşusu sessizce bize yaklaşıyor. Bu gürültüyü mahallesinde istemiy-

or. Tabii düşününce kim ister ki mahallesinde savaşı? Bienalin küratörü Carolyn Christov-Bakargiev, bu bienal sanat dünyası için değil, mahalleli için derken yanıldı mı? Empati yapmayı öğrenebilecek, birbirimizi anlamaya çalışacak mıyız? Yoksa temas etmeden düşman bakışlar atarak mı geçeceğiz birbirimizin yanından? Belki de zaman gösterecek.

Şehrin görmediğim, karanlık yanlarına doğru yola çıkıyorum. Karanlıkta her şey gizlidir, her şey olabilir, ama görmeyiz, duymayız, bilmeyiz, biliyorum. Aynı şekilde, Fransız Yetimhanesi ve Casa Garibaldi'nin de ulaşımın yasak olduğu, kapalı kapılarının ardında, karanlığın neyi gizlediğini merak ediyorum. Suyun altında neyin gizlendiğini merak ediyorum. Ama görmüyorum, duymuyorum, bilmiyorum. Sadece görünmek için kurgulanan geleneksel

sanat formlarıyla görünmemek için kurgulanmış yeni formlar zihnimde birbirine giriyor. Doğru neydi, yanlış neydi, unutuyorum.

Bazen bir evden, diğer garaja, hamamdan, sahile yürürken ve her işle beraber ruh halim hiç durmadan değişirken yorgun düşünüyorum. Bütün bu karmaşa, diye düşünüyorum, bir bienal için, sanat için çok fazla. Neydi konumuz? Neredeydik? Ne yapıyorduk? Ama sonra, derin bir nefes alıyorum. Sanatın vadettikleri şehrin vadettiklerinden ne fazlası, ne de azı. Tıpkı İstanbul'un dört bir yanını sardığı gibi sanat da sessizce sokuluyor. Kimi zaman nefesimi keşiyor, kimi zamansa bana üzerinde oturup derin bir soluk alabileceğim, deniz kıyısında bir kaya sunuyor.

Doğru, bazen sanatı sarıp sarmalayan mekân o kadar etkileyici oluyor ki, asıl mesele gölgede kalabiliyor. Kimi zaman kimi işler, mekâna sokulamıyor, bir adım öteden seyirciyi selamlıyor. Kimisi mekânla anlaşamıyor. Ama Ed Atkins'in içinde yer aldığı Rizzo Palas'ın kapısının içinden girip geçmişin hayaletlerinin arasında dolaşınca ve on dokuzuncu yüzyılda inşa edilmiş bu ahşap evin eski sahiplerinin gölgesinde, rüzgârla dalgalanan perdeleri görünce bu his kayboluyor. O uyurken yatağının altında açılan çökme çukura düşerken ben onun yaşamının son otuz dakikasını izliyorum. Uzaktan gemilerin sesini duyuyorum ve düşünüyorum.

Belki de son bir umutla

gidiyorum, Troçki'nin yanına, bu defa gerçek evine. Ağaçlar ve çalılar arasından sessizce ilerlerken sadece kendi ayak seslerim ve nefesim eşlik ediyor bana. Hafif bir rüzgar esintisi çarpıyor yüzüme. Deniz yakında, biliyorum. Sonra bir anda nefesim kesiliyor. Adrian Villar Rojas'ın organik canavarları bir anda yolumu kesiyor. Rüzgara ve dalgalara direniyorlar, diğerlerini sırtlarında taşıyorlar. Korkutucu gözlerini onun evine dikmişler. Tarihin yükünü şehrin omuzlarından almışlar, buralara kadar gelmişler. Göz göze geliyoruz ve sonra ayrılarak tuzlu suyun içine dalıyor, farklı yönlere gidiyoruz. Yaralarımızın yavaşça tuzlu suda onulacağını umarak...

Dünyanın Festival Şehri Edinburgh ve İhtişamlı Festival Fringe

altZine

Hande Ortaç

Festival Fringe, İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta 1947 yılından bu yana yapılan dünyanın en büyük sanat festivali.

Her yıl Ağustos ayının üç haftası içinde gerçekleşen Festival Fringe sırasında Edinburgh; tiyatrolar, müzisyenler, sirk çadırları ve kabareler tarafından işgal ediliyor; en cesur, en yeni, en cüretkâr gösterilere şahitlik etmek için binlerce izleyicinin akınına uğruyor. Bir kent festival tarafından tam anlamıyla sarmalanıyor.

Üç hafta boyunca şehir sabahın köründen gece yarısına kadar gösterilerle, buluşmalarla, konuşmalarla, dedikodularla, oyunlarla, bağlantılarla kaynıyor, şehir hiç uyumuyor, hiç durmuyor, hiç susmuyor.

Edinburgh Festival Fringe'in ortaya çıkışı ana akım sanat festivaline bir karşı duruşla başlamış. 1947 yılında, ilk defa gerçekleştirilecek olan Uluslararası Edinburgh Festivali'ne davet edilmeyen 8 tiyatro topluluğu, kendilerine alternatif bir festival düzenlemişler ve kelimenin tam anlamıyla *Festivalin Kenarında (Fringe of The Festival)* alternatif bir gösteri alanı yaratmışlar. Yıllar içinde *kenarda kalan festival*, karşıtı olduğu ana festivali bile alt ederek tüm dünyanın konuştuğu bir sanat olmayı başarmış. Fringe'in alternatif bir festival olarak tarih sahnesinde yer alması dışında belki de en kayda değer diğer özelliği seçici bir kurul olmadan herkesin katılımına açık olması. Bu sebeple hiçbir festival tarafından kabul edilmeyen alternatif gruplar ve gösteriler izlenebileceği gibi henüz daha kimse tarafından keşfedilmemiş yeni akımları da ilk elden izleme şansı bulunuyor. Bir düzenleyici komite tarafından yürütülen festival organizasyonunda gruplar oynayacakları sahneleri kiralyorlar, tanıtımlarını kendileri yapıyor. Bir kurul olmasa da sahneler arasında kaçınılmaz bir hiyerarşi

kurulmuş. Gruplar iyi sahnelerde yer alabilmek için bu sefer de sahneler tarafından bir elemenden geçiyorlar. Öne geçen mekânlar arasında Pleasance Dome, Summerhall ve Traverse gibi sahneler var. Gruplar bu sahnelerde yer almak için yüksek sahne kiralarına katlanmak durumunda kalıyor. Aslen bilet satışından para kazanılıyor. Tabii ki Fringe sahnesine çıkmak aynı zamanda dünya şov vitrininde yer almak anlamına geldiği için çoğu grubun amacı para kazanmaktan çok en azından masraflarını çıkararak bilinirliklerini artırmak.

Yüzölçümü İstanbul'un yaklaşık onda biri kadar olan Edinburgh'un merkezinde sadece 470.000 kişi yaşıyor. Bu rakamın festival zamanlarında 1,5 milyonu bulduğu söyleniyor. Fakat yüzölçümü ya da nüfusunun azlığı niteliksel bir kayba sebep değil,

tam tersine geçtiğimiz yıl, 299 mekânda dünyanın 51 ülkesinden gelen sanatçılar 50.000'e yakın performans sergilemişler. Festival bu rakamlarla dünyanın en büyük sanat festivali olduğunu kanıtlamış.

Sahne sanatlarının birçok *janr*'ını Fringe'de izlemek mümkün. Klasik tiyatrodan, *stand up*'a, müzikalden sirke, kabareye, çocuk tiyatrosundan dans tiyatrosuna, komediden operaya ve daha nicelerine uzanan uzun bir liste, Fringe'de sahne alma şansını yakalıyor. Ayrıca müzik de festivalin bir parçası ve şehir eşzamanlı birçok konsere sahne oluyor. Fringe bünyesindeki tüm bu performanslar -tüm çeşitleri kapsamı için 'performans' kelimesini tercih edeceğim- her boşluğu dolduracak şekilde şehri ele geçirmiş. Okul avlularından gerçek tiyatro ve opera sahnelerine dersliklerden sadece gösteriler için

kurulmuş çadırlara, barlardan *pub*lara kadar birçok alan performanslar için birer sahneye dönüştürülmüş. Birkaç sahneye ev sahipliği yapan kompleksler çeşitli yiyecek ve içecek kiosklarıyla donatılmış. Oyunlar arasında yorgunluk giderirken bir yandan bir şeyler yiyip içmek ve diğer seyircilerle izledikleri hakkında sohbet etmek mümkün. Bu sayede yöredeki farklı etleri, biraları ve tatlıları deneme şansı da elde etmiş oluyorsunuz.

Uluslararası tiyatro camiasından olmayan bir izleyici için Fringe'in herhalde en heyecanlı tarafı, aşına olmadığı birçok grubu ya da sanat akımını keşfetmenin keyfi olmalı. Henüz Fringe başlamadan yayımlanan ve festival süresince de yeni sayılar çıkaran dergiler, *blog*lar, gazeteler sahne alan tüm gruplar ve performanslar için yorumlar içeriyor. Her birinin kendine göre bir değerlendirme kriteri var; yıldızlarla ya da puanlarla oyunları sıralayarak dikkat edilecek olanları işaretleme telaşındalar. Tabii hangisine itibar edeceğinize karar vermek ve tüm PR çalışmalarından sıyrılarak hakkıyla

öne çıkan şovları yakalamak da bir mesai istiyor. Bir iki başarısız deneme için olmazsa olmaz. Eğer birkaç kişi gittiyse ya da sosyalleşmek sizin için bir külfet değilse, her zaman olduğu gibi tecrübeye baş vurmak en iyisi. En iyi oyunları konuşma balonları arasında yakalayabiliyorsunuz. Bu kadar çok uyarın arasından güzel olanları ayıklamak, ardından da tespit edilen performanslar için bilet bulmak gerçekten çok güç. Henüz ilk hafta biterken festivalin yıldızları az çok belli olmuş oluyor. İyi performansları, metinleri ya da uygulamaları ön plana çıkarmak için festival yönetimi bir dizi ödül açıklıyor. Bu ödülleri kazanan oyunlar da hemen listelerin en üst sıralarına yerleşiyor. Bir oyun borsası adeta. Biletlerin de hızla tükenmesi cabası. Her gün yeni bir haberle yüzlerce izleyici bir mekândan diğerine en iyi oyunları ve performansları görmek için akın ediyorlar.

Sabahın erken saatlerinde performansları izlemek için bir hisim kalkıyoruz. En fazla ayaküstü içilen bir kahveye ve kruvasana vakit var. Şehrin muhtelif yerlerindeki mekânlardan birine yürüme süresini

ayarlamalısınız. Yoksa şehir içinde festival sebebiyle ciddi bir trafik oluyor. Toplu taşıma her köşeye gitmiyor ve taksi bulmak kalabalık sebebiyle gerçekten zor. Sabah saat 10 gibi başlayan ilk oyunun ardından ikinci oyunun saati ve yeri çok önemli, genellikle kalabalık olan salondaki seyirci güründen sıyrılıp diğer sahneye koşar adım gitmek gerekiyor. Yine trafik, kan ter içinde koşuşturma arasında belki mola için bir banka oturup dinlenebiliyorsunuz. Şanslısanız yağmur bulutları arasından çıkıvermiş olan güneşe yüzünüzü gösterirken uyanık kalabilmek için bir kahve daha içmeye fırsat yaratabiliyorsunuz.

Oyun biletleri 10 ilâ 20 pound arasında değişiyor. 'İyi' oyunlar genellikle 20 pound seviyesinde. Bu ücret Türk lirasına vurulduğunda son dönemdeki döviz kurlarıyla neredeyse 100 TL'ye denk geliyor. Bu, mesela bir hafta boyunca günde 2-3 oyun izlemeyi hedeflemiş bir festival seyircisi için ciddi bir tutar. Biletleri daha önce almak kötü oyun olma riskini, sona kalıp iyi oyun kovalamak da yer bulamama riskini artırıyor. Sandviç ve birayla öğle yemeğini geçiştiren festival seyircisi akşama evde hazır çorba kaynatmanın hayalini kuruyor haliyle. Yurt dışından gelen gösteri sanatları profesyonelleri ülkelerine taşıyabilecekleri performansların peşine düşüp hiçbir toplantıyı kaçırmama gayretinde, en ufak bir zamanlarını bile kimsenin

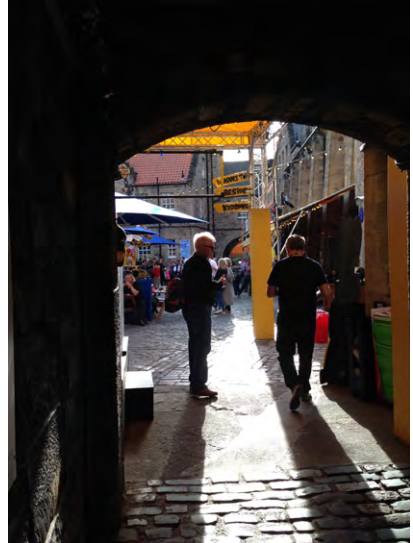
henüz keşfetmemiş olduğunu umduğu oyunların karanlık salonlarında geçiyor. Oyuncular, yapımcılar ise ticaretlerini genişletebilecekleri bağlantılar, sanatlarını yayabilecekleri denizaşırı sahnelerin peşine düşüyorlar. Bir yorgunluk *browniesi* hevesiyle sıraya girmiş bir ülke temsilcisinin eline, yeni aldığı *espressonun* dumanını üfleyerek broşür tutuşturan tiyatro profesyonelleriyle dolu şehir. Her an her yerde işinize yarayacak birisiyle tanışabilirsiniz. Bu sebeple şehirde konuşmalar hiç bitmiyor. Sabaha kadar süren partilerden, halka kapalı yemeklerden ve davetlerden ve hiçbirine erişim yoksa da evine en yakın *pub*lardan çıkıp birkaç saat sonra oyuna gitmek için kalkacak sanat insanlarıyla dolu her yer. Capcanlı bir şehrin kan damarlarında merak, heyecan, adrenalin, sanat, dedikodu akıyor.

Her iyunin kötüsü var elbet. Şehrin içindeki bu stresli koşuşturma eğer iyi bir oyuna denk gelirsiniz hemen unutuluyor. Fakat izlenen oyun sayısı arttıkça kötülere denk gelme olasılığı da yükseliyor. Bir süre

sonra dergilerin kapaklarına taşınmış birçok oyunun aslında *PR* gücüyle bir şeyleri başardığını fark ediyorsunuz. Bazen sadece iyi/güvenilir mekânları seçip çok da maceraya atılmamak gerek diye düşünüyorsunuz. Kendinizce yeni formüller geliştirip bu sadece kendine benzer organizasyondan bir sonraki sene daha çok keyif alabilmenin yollarını not ediyorsunuz.

Sadece ruhunuza iyi gelecek, size bir şey ifade eden yeni bir hikâyeye denk gelmek. Sizi anlatan bir performans izlemek ve onun hakkında başkalarıyla konuşabilmek. Bazen sadece bu kadar basit olsun istiyorsunuz. Bir şehrin sanatla sarmalanmasından siz ne almak istiyorsanız onunla dönüyorsunuz. Sahnelerin perdeleri bir sene sonra yepyeni nefesleri ağırlamak için kısa bir süreliğine kapanıyor.

Ayağımı kaldırımdan atmıştıım ki etraf zifiri karanlığa bürüdü. Önümdeki yükseltiyi görememiş olmalıyım asfalt vakit kaybetmeden kocaman sulu bir öpücüğü yanağıma konduruverdi. Yaz yağmuru ardından da kesilen elektrikler... Bu saatte bulabilirsem birkaç koli bandı alıp dönecektim ama mukavva kutular da lazım. Ayrılırken konuşmayı beceremiyorum aslında genelde pek konuşmayı beceremiyorum. Seni seviyorum'ların aynı hararetle söylenmediği günlere ne zaman geçtiğimizi ikimiz de anlayamadık. Bu karanlıkta eve dönmek en doğrusu. Üstüm başım çamur içinde, yanağım da şişecek gibi, evde mum var mıydı?

El yordamıyla apartmanın merdivenlerinden çıkarken bu seferde dizimi çarptım. Neyse ki buzlukta erimeye yüz tutmuş birkaç buz var, biraz yanağıma biraz dizime... Not yazmalı mıyım acaba? Ya da sonra telefonla konuşurum. Yüz yüze söyleyecek cesaretim yok. Biliyorum konuşursak ikimiz de salya sümkük ağlayacağız ve yeni bahanelere sığınip erteleyeceğiz. Yanıma en gerekli eşyaları almalıyım.

Yatak Odası: İç çamaşırlar, bazadaki kışıklık, gündelik kıyafetler, yurt dışından getirdiği parfümler, saatler, güneş gözlükleri, çantalar, kemerler, tokalar, kolye ve yüzükler.

Giyim Odası: Beyaz elbise dolabındaki gece kıyafetleri, pantolar, montlar, kot pantolonlar, eşofmanlar, fotoğraf makinem, kitaplar, doğum günlerimde aldığı reproduksiyon Van Gogh tabloları

Salon: Alınacak hiçbir şey yok. Hepsini eski evinden o getirmişti.

Mutfak: Girmişken bir bardak su içeyim... Alınacak hiçbir şey yok. Aşçılığını ve yemeklerini özleyeceğim.

Banyo: Dış fırçası, saç açıcı sprey, tırnak seti, pedler, birkaç parfüm daha...

Bu karanlıkta neyi nerede bulacağım belli değil. Bu gece toparlanamazsam da bir daha aynı gücü kendimde bulabilir miyim, bilemiyorum. Bir de işin avukat faslı var.

Mal paylaşımları sancılı tasfiye halindeki şirketler gibi... Oysa elimizde kalan sadece anılar. Anılarla ilgili komik olan şey de tam olarak güvenilmez olmaları ama yine de sonunda elimizde kalan tek gerçek yine de onlar.

Çocukluğundan beri karanlıktan ödü kopuyor ya gece eve geldiğinde elektrikler gelmemiş olursa... Ertelemeliyim... Koli bandı da bulamadım elektrikler gelmezse onu havadimanından almam doğru olur mu? Klima soğuk fanıyla şiş yanağıma doğru üflüyor.

Ümit Aykut Aktaş

Huzursuzluk Apartmanı

altZine

Mehmet Akif Duman

Yeni bir yere taşındım. Bir apartman. Bir sürü insanın üst üste oturduğu, tencerelerin fokurdadığı, sifonların çekildiği, su borularından klor akan, midesinde küçük çocuk sesleri guruldayan kocaman bir yaratık. Yöneticisi bile var. Saçları seyrek olmasına rağmen kel gibi görünen yaşlı adam hem kambur hem de Karagöz oynatmaya merak sarmış. Apartman boşluğunda ilkin küflü idrar kokusu, sonra da panodaki 'ücretsiz gölge oyunu' ilanı çektik dikkatimi. 12 numaralı dairede oturuyor.

Önce karşı komşum öğrendi az daha okursam psikiyatrist olacağımı. Beyinleri açarak damarlarından ruhlarını çekip makarna makarna çatalıma dolayacak kudrette olduğumu hissetti. İrkilmedi fakat. Yaşlı bir kadının irkilmesi için çok daha ciddi sebepler olmalı. Akşam üzeri dolma getirdi bana. Uzun boyunlu, beli ince emekli öğretmenin. Tatsız, tuzsuz şeyler. İçini döktü. Ne zaman bir sırada beklemek zorunda kalsa kusarmış. Markette, bankada, hastahanedeyken, yolda, çatıda, duraklarda, okul önünde ve hatta mezarlıkta sıra sıra herkes. Balık istifi. Yiğün yiğün. İyice dinledim. Dolmalar bitince gitti.

Ertesi gün 9 numaradaki adam çaldı kapımı. Kasapmış. Ağabeyi kızıp kafa atmış ona. Yaralanmamış. Ama çok ağrına gitmiş ağabeyinden kafa yemek. Sebebini sordum. Utana sıkıla anlattı karısını aldattığını.

5 numarada oturan kız ve annesi ile kapıda karşılaştık. Kadın ısrarla çaya davet etti beni. Evleri apartmanın kalbi, belki de ciğerleri. Her taraf cam eşya dolu. Kızı çay doldururken çıtlattı annesi mevzuyu. Kızı ne yaparsa yapsın sabun kokuyormuş, denemedikleri ilaç, gitmedikleri tabip kalmamış. Biri psikolojik demiş. Biri daha tekrar etmiş aynı cümleleri. Sonra hepsi birden!

Yanıma gelince uzun saçlarına eğildim. Buram buram, beyaz beyaz... Ekmek almak için çıktım sokağa. Büfeci beni tanıdı. Tipimi nasıl güzel tarif ettilerse hemen doktor beyli teşrifler dizdi dondurma dolabının üstüne. 7 numaradaki hemşire kocasını bıçaklamış. Birkaç hafta olmamış polisler apartmanın midesini dolduralı. "Belki de bağırsaklarıdır..." dedim. Garip garip baktı küçük insan suratıma. Daha da bükülüp çıktım oradan.

Akşam kâbus gördüm. Gökte aylar vardı da tek bir yıldız parılıyordu. Gece gece banyo yaptı birisi. Tüm kalorifer tesisatı bir kat fazla paslandı. Sabah, apartmandan çıkınca bir taksi durdu önümde. 4 numarada oturan yeni evli insan. Gülümsüyor zayıf zayıf. Durağa kadar bırakmayı teklif etti. Karısı ile problemleri varmış. Uygun bir zamanda gelip anlatmak için müsaade istedi. Allah'ın emri peygamberin kavli ile verdim gitti müsaadeyi.

Aynı gün akşam üzeri çalındı kapı. Üç sakallı adam müsaade isteyip girdiler içeri. Önden giren kısa boylu imammış. Çay içtik, hazır kek yedik, maç izledik, hatta slogan attık. Müritlerden biri cola almak için gitti, diğeri cips için yukarı mahalleye yollandı. İmam dondurmanın çubuğunu yalarken maç devre arasına girdi.

Akşam iki gömlek, bir tişört yıkayıp astım balkona. Sularını akıta akıta başka biri çamaşır asmaya başladı o sırada. 13 numaradaki

mühendis özür dilediyse de kulaklarım su doldu. Telaştan elindeki kazağı düşürdü aşağı. Utana sıkıla kışlıklarını toplarken yazları dahi üşüdüğünden bahsetti. Karısı terk etmiş onu. Çiçek almamasını bahane etmiş. İssız adaya düşsen aynı gün geberirsin demiş. O da yetmemiş çayına limon sıkmış adamın.

O sırada 8 numaralı balkondan bir lisesi çocuk kafası uzandı. Abi, abiler arasında girdi muhabbete. Annesigil birkaç haftalığına yoklarmış, her gün evi kaplayan ağacımsı çiçeklerin dibine işemiş. Bunlardan biri ölmüş, diğeri yarı yarıya sararmış. Limondan idrara geçiş midemi bulandırdı. Abi, abilerle devam etti liseyi geçiş.

Sabah erken kalktım. Dersim öğlenden sonra. Kütüphanede güzel kızlar olur, kütüphanede kahve bedava ve kütüphane kutsal. Kapıda kalın kaşlı, güzel bir kadın bağırdı arkamdan. Biraz da öfke ile sıktı kolumu. 'Kadın Hakları'nı koruyan kadınlardanmış. Kasabın yediği naneyi biliyormuş. Ona destek olmamalıymışım. Daha da hakkını aradı benim suratımda. 6 numaralı anahtarı femin femin çevirirken yaptı bunu.

Üst kat komşum bir türlü uyanmıyormuş. Uyumuş, uyanmamış. Karısı apartmanı ayağa kaldırdı. Ben çıktım, liseyi çocuk indi, bir de yönetici. Sakallı adam ölmemiş, ama uyuyor. Kadın telaşlı,

sakallı adam nasıl da huzurlu, nasıl da mışıl mışıl.

O akşam sinemaya gittim arkadaşlarımla. Filmin yarısında çıktık. Bir şeyler içtik. Bir şeyler yedik. Sonra bir imza gününe rast geldik. Bir anda yüz binler satıp sonra aniden ortadan kaybolan yazar koktu ortalık. Sırayı, uzanan tek düze kalabalığı görünce tutamadım kendimi. Ağız dolusu kustum. Dolmalar döküldü dudaklarımdan. Apartmanı zor ettik. İçeri girerken balkonda şarkı söyleyen atletli adam biraz su serpti içime. Sonra yine kustum.

Çok hasta bu apartman. Dertli, sıkıntılı, ruhu daralmış; intihara o kadar meyilli. Bir o kadar depreme dayanıksız. Öyle böyle değil; bu apartman çok hasta.

Ertesi akşam Karagöz gösterisine götürdüler beni. Koskoca adam Hacivat ve Karagöz arasında o kadar çok gidip geldi ki Tuzsuz Deli Bekir olamadı. Biz olduk Bebe Ruhi. Sonunda özür diledi deve derisinden figürler. Hepimiz çok şaşırдық.

İdrar kokusu arttı apartmanın. Belki zemin kattadır mesanesi apartmanın. Emekli öğretmen kapısını siliyor. Beni görünce gülümsedi. Sırasını bozdu terliklerin; yamulttu paspası, girdi içeri.

Kasap pırzola getirdi bana. Kendi pişirdi, mühendis geldi sonra, liseli çocuk da geldi nasıl duyduysa. Hepimiz yedik, doya doya yedik; yine de bitmedi et. Kadınları tarif etti kasap. Bacakları kalın kadınların

aklını nasıl başından aldığını anlattı. Uzun uzun bahsetti dişilerden.

Kömürlüğe indim pazar günü. Daha sessiz, daha temiz, daha düzenli. Bilinç altındayım apartmanın. 5 numaradaki sabun kokulu kız elinde bir poşetle açtı kilidi. Onun için üzüldüm, o da üzüldü kendi için. Sabun köpüklerini görür gibi oldum yarık duvarlarda.

Bir sabah kalın kaşlı güzel gözlü kadın yanında güçsüz bir kadınla girdi içeri. İlk basamaklarda başladılar konuşmaya. Güçsüz olan içeri girmek istemediğini söyledi, kocasının yaralandığı, onun canı sanıldığı yere adım atmak istemiyormuş. Zilim çalındı. Çaydanlık iki tur daha kaydandı çabucak. Yardım ettim. Gaddar hemşire ağlaya ağlaya çıktı üst kata.

Akşam yine kâbus gördüm. Gökte koçlar vardı, inekler, develer; ne kadar etinden faydalanacak hayvan varsa pırzola pırzola sıralandılar. Taksici bir mektup atmış kapı altından. Yeni evli imişler, problemleri sürmekte imiş. Çevirdim sayfayı. Arkada yazıyor problem, kısa kısa. Eğri büğrü. "Sanırım sevmiyor beni..." diyor.

İmamı bu sefer cami civarında gördüm. Beni içeri davet etti. Nereden buldu ise bir tepsi baklava çıkardı. Yarısını yedik iki kişi. Öğlen ezanını okudu. Ben de kıldım namaz. Bayağı çatırdadı kemiklerim.

Mühendisi yanında bir kadınla gördüm balkonda. Apartmanın bün-yesinde alerji yapar birinin

namusu. Birinin ayağına batan diken diğereine çıban olur. Gülümsüyor çelimsiz insan, kadının suratını göremedim.

Liseli çocuk balkonda tost yerken gördü beni. Yalvardı, yakardı. Çarşıya gidip evdekilerin ayısından iki tane bitki aldık. Ölü bitkileri attık çöpe. Sarı dallar birkaç gün kökünde biriken idrar renginde sallandı.

Üniversite büyük. Kütüphane güzel kızlar olur, kütüphanede kahve bedava ve kütüphane kutsal. Kalın kaşlı kadın teşekkür için geldi bana. Hemşire daha iyiceymiş. Derneğe davet etti. İsrar etti, tehdit etti. Femin femin okşadı yanağı.

Uyuyan adamın dairesine gittik imam önde. Yasin okudu imam, uzun uzun Bakara okudu. Daha bir mutlu, daha kaybolmuş çarşaf aralarında uyuklu. Apartmanın hafızası burası. Halılar o kadar renkli ki.

O akşam yine sinemaya gittim arkadaşlarımla. Filmin sonuna kadar bekledim. Yalnız çıktım. Hâlâ kuyruk, hala bilet almak istiyor insanlar. O kadar çoğuz ki, o kadar fazla apartman var ki kasa önlerinde. Ağız dolusu kustum bilet kuyruğundakilerin ayakları dibine. Küfürler, çığlıklar eşliğinde kaçtılar benden. Pirzola kustum, dolma kustum, inek, deve, koyun kustum. Daha da olmadı baklava kustum.

Hasta bu apartman. Dertli, sıkıntılı, ruhu daralmış, sapkın, yoldan çıkmış; intihara da meyilli. Bir o kadar depreme dayanıksız. Öyle böyle değil; bu apartman çok hasta.

Çöpün dibinde buldum Karagöz'le Hacivat'ı. Yöneticinin karısı atmış. Kavga etmişler. O onun el işine, altın gününe, konkenine karışmıyor da, o onun Hacivat'ına neden karışıyor. Daha büyük afişler astı, civar apartmanlara, belediye binası, valiliğe. Radyoya ilanlar verdi, televizyona reklam. Karagöz ve Hacivat için tüm servetini harcadı.

Emekli öğretmenin kapısını kilitliyor uzun boylu gözlüklü bir adam. Annesine Bodrum, Kuşadası, Alanya yazmış doktor. Yemeklerden önce, sonra; hatta yatmadan birkaç saat önce ılık ılık. Atta gitmiş emekli öğretmen, bir varmış bir yok olmuş.

Bir kadın, elinde bavul da yok; hızlı hızlı gitti kucağında küçük bir yavrucak. Kasap koştur arkasından. Aman sokak ortasında rezillik olmasın, apartmanın içi ile dışı başkadır. Geri dönmedi kadın, iri yarı adam dönünce göz göze geldik. Kendine kızdı, kendine sövdü, kendine kafa attı; herkesi abi yapıp suratına okkalı okkalı darbeler alsın az gelir.

Kasabın karısından ayrıldığı ve emekli öğretmenin gittiği günün akşamı menemen yaptım. Yumurtası bol, biberi acı. Ekmek bandım ortasına ortasına. Kapıda bir tıkırtı; apartmanın ayaklarını gıdıklıyor sabun kokan kız. Araladım kapıyı. Saçları uzun, elinde poşet gülümsüyor. Annesi birkaç günlüğüne yokmuş, akşam film izlemek ister miymişim? Gözlerimi kapadım,

köpük köpük her yer.

Çöpü dökerken liseli çocuğa rastladım. Hemşirenin akibetini anlattı, dramını hızlı hızlı ama tek perdede sahnelledi. Üzüldük, ağlayacak olduk. Apartmanın havasına karışıp gitti kederimiz. Daha da evlenmez, daha da erkek kahrını çekmez hemşire. İğne vurur, nabız ölçer. Sus işareti yapar.

Taksici de çöp döküyor. Onun da evi var, mutsuz bir hayatı. Liseli çocuk gidince anlatmaya başladı. Dünyadaki tüm mutlulukların kaynağı paraymış gibi geliyormuş ona. Çok mutsuz varmış etrafta. Çok apartman. Çok cinayet, çok dayak, daha fazla göz yaşısı. Kalabalıklar arasında karışıp gitmişmiş. Sarı bir takside ölse kimsenin haberi olmazmış da arabayı kaçırmış cesedi içinde iken. Teselli edemedim taksiciyi. Karı koca arasına da girmedim. Nasılsa yine mutsuz olacaklar.

Az sonra yanında imamla dışarı çıktı yönetici. İkisi de mutlu, ikisi de birkaç dakikalığına da olsa apartmandan çıkmış olmanın huzurunu yaşıyor. Yönetici durdu yanımda, imam baklava kokan ağzı ile selamladı beni. Bodrum katın anahtarını değiştirmişler, milletin işi gücü yok hırdavata dadanmış. Aldım küçük anahtar, cebime attım. Sakalı var mıydı yöneticinin, yeni mi çıktı hatırlamıyorum. Gözleri de bayağı iriymiş. Hafif kamburu vardı da eli çenesinde gezmesine, sesini kalınlaştırmasına, arada bir 'yav!'

demesine anlam veremedim.

Bodruma indim. Belki burada bir yerde birkaç tünel vardır. Belki şehirdeki tüm apartmanlar birbirlerine bağlıdır da insanların ahvalini midelerine midelerine çekiyorlardır iş birliğiyle. Mühendis geldi az sonra. Elinde eski bir anten. Küçükken insanların, hayvanların havada uçup tellere takıldığını inip televizyonun içine yerleştiklerini sanırdım. Ben sormadan açıkladı, yanındaki kadın kız kardeşi imiş. Yanına gelmiş destek olmak için. İnsanlar münasebetsiz, insanlar etiketçi. İşi gücü yok, iş gücü edinirler dedikoduyu. Allah hepsini mesaneye indirsin, kendi idrarlarında boğulsunlar inşallah.

Kalın kaşlı kadın kısa kısa etekler giymiş. Posta kutusundan mektup çıkarıyor. Zarflar, kutular daha neler neler var kutuda. Beni görünce gülümsedi, işim yoksa derneğe götürmek istedi. Akşama film izleyeceğimi söyledim, geceye kalmayız dedi. Gittik derneğe. Kolu sargılı, gözü mor, kör, topal, sağır kadınlar yok burada. Hepsi en az iki kat kadın. Ağzı aşağı doğru bükülenler, saçları sarı siyah olanlar ve orantısız kilo almışlar olmak üzere üçe ayırdım dernektekileri. Kalın kaşlı kadın girmek istemedi tasnife. Yanıma oturdu, ayak ayak üstüne attı. Beyaz beyaz, kasabın pırzoları kadar gerçek.

Ertesi sabah erken çıktım. Dışarı attım kendimi apartmandan. Uyuyan adamı ölüme terk etmişim

gibi kederlendim otobüs durağına kadar. Halılarını atıp atmayacaklarını düşündüm adam ölünce. Fakülte binası önünde biri fısıldadı beni görünce. Kustuğumdan bahsettiler. Veba, kolera, sıtma ve grip kusan adam olarak tarihe geçirecekler beni.

Akşam olmadan döndüm apartmanıma. İçerisi idrar kokan, paslı küflü. Sadece bir dakikalık yadırgamadan sonra beyni uyuşturan sıvası dökülmüş duvarlar. Kapıda bekliyor sabun kokan kız. Film izleyecektik ya. Tüm gece kadın haklarını nasıl koruduğumu anlatamadım. Kızmadı da. Öğrenci adamın sınavı olur, kütüphanesi olur, otobüs durağı yıkılır, olmadı hayatı boyunca iki kitap ancak yazmış bir profesör girer dersine.

Çay bardağı temiz, şeker iri taneli. Saçlarını okşadıkça sabun, fesleğen, leylak, orkide belki adı konmamış çiçekler uçuşuyor havada. Apartmanın hangi uzvu olduğumu biliyorum artık. Apartmanlar apartmanlara, mahalleler mahallere... Belki emekli öğretmen de geri gelir...

Dedim ya; hasta bu apartman. Alabildiğine mutsuz. Duvarları kalın. İsmi bile var. Geceleri ışıkları yanar, kışın bacası tüter. Fakat depreme dayanıksız. Öyle böyle değil; bu apartman çok hasta.

İran'a ambargo kalkıyor ya, en çok o elmalara üzülyorum. Ah o elmalar, nasıl parlak kırmızı... Pamuk Prenses cazibesine kapılıp, sanki yeni dişlemiş de şuracıkta bayılıvermiş gibi. Taptaze, bol sulu. Bir de salatalıklara. Hani ucu acımsı olurdu da koparıp atardık, ortasını yerdik, tuza banıp. Nasıl bir ferahlık hissi... Hepsine yazık oldu. Yakında o tohumlardan eser kalmaz, tekdüze tatlara alışır yavaş yavaş damakları. Tüm dünyayla bağları 'sözde' güçlenirken, başka neleri zayıflayıp yok olacak acaba? Aslında eğlenceli bir yazı bu, yollardan bahseden. Nedense karamsar başladı.

Havaalanında görüp de büyülediğim o ışıklı panoyu anlatacaktım ilk önce. O sırada hangi uçak nereye doğru gidiyorsa, minyatür bir dünya haritası üzerinde gösteren. Vızır vızır sinekler gibi uçuşuyor uçaklar. Çocukken atlası açıp saatlerce seyrettiğim zamanlardaki gibi, öylece kalakalıyorum karşısında. 'Hangi ülkeleri gördüm? Sırada hangileri var?' diye düşünürken neredeyse uçağı kaçıyorum. Koşarak zor yetişiyorum. Oysa ne kadar sakin ve stressiz insanlarla dolu bir yere seyahat ediyorum.

Hatta mutluluklarının sınırsızlığında insanı önce kışkırtan, sonraları da ne yalan söyleyeyim biraz gıcık eden bir taraf var. Toplu taşıma aracı diye bir kavram pek yaygın olmadığından, Bali'yi gezebilmek için rehberli turlardan birine kayıt oluyoruz. Biz tur otobüsü beklerken, rehber kendi otomobiliyle çıkıp geliyor. Kişiyeye özel hizmet bu olsa gerek, biz nereye istiyorsak o tarafa sürüyor. Güneş, dik yamaçlara kurulu tapınakların tepesinde altın gibi parlıyor. Daracık köy yolları, bakım onarım çalışmalarıyla iyice çukurlaşmış. Yavaş yavaş ilerlemeye çalışan arabanın açık camından, ayakları çıplak çocuklar, pipet sapladıkları hindistancevizlerini satmaya çalışıyorlar. Tümseklerden birinden geçerken kafalarımız

alçak tavana çarpıyor, rehber ilk başta buna gülüyor zannediyorum, ama yok, arabayı kenara çekiyor ve “Lastik patladı galiba” diyor. Bizde olsa diye başlayan bir cümle kurmak istemiyorum şimdi ama söylemeden geçemeyeceğim, bizim versiyonda ağız dolusu bir küfür olurdu, bir de o günkü tüm kazancı, yeni lastiğe harcamak zorunda olma yakınmaları. Benim ise o günden aklımda kocaman bir gülümseme kalmış.

Kikirdemeyle karışık başka bir gülümseme de Kahire’den. Öğle sıcağında “Her yer on dolar, her yere on dolar” diye bağırın taksiciler ortalıkta gözükmediğinden, birkaç adım ötemizdeki metroya yöneliyoruz. Aynı sokakta bulunan cami, kilise ve sinagogdan yayılan birleştirici mesaja inat, vagonlar haremlik selamlık olarak ikiye ayrılmış. Tabelayı fark etmemişiz. İçeri adım atar atmaz durumu anlıyoruz anlamasına ama yaşadığımız panik görülmeye değer. Kadınların sıradan yolculukları bir anda renkleniyor. Bazıları peçelerini kapıyor, yanlarındaki çocuklarını çekeştiriyor, bazılarının sa başı açık, modern giyimliler ama hepsinin yüzünde o muzip gülüş. Derken kapılar kapanıyor uyarısı geliyor. Peki şimdi ne yapacağız? O heyecanla eşime “Sen in” diyorum, o da iniyor ve hareket ediyoruz. Oturacak yer olmasına rağmen ayakta dikilmeyi tercih ediyorum. Herkes merakla beni inceliyor. Soğukkanlılığımı koruyorum, ne olacak ki bir şekilde buluşuruz. Ta ki aklıma cep

telefonu, pasaport ve paraların olduğu çantanın bende olmadığı geliyor. Babamın çok eskiden öğrettiği ‘Birbirimizi kaybedersek, beni en son gördüğün yere git ve orada bekle’ sözü yankılanıyor kulağımda. Bir sonraki durakta inip, karşıya geçip, geri geliyorum. Çok geçmeden anlıyorum ki babamın öğretisi bize özgüymüş. İstasyon bomboş. Güvenlik görevlisinin İngilizce bilmediğini görünce içimden ağlamak geliyor. Bir kelime bile bilmiyorum zannederken başlıyorum Arapça döktürmeye “Herif yok, herif ma-fi”, “Herif lazım” Neyse ki böyle bir arayışta olduğum anlamını çıkarmıyor da yardımcı olmaya çalışıyor.

Benzer konuşmalarımın ‘müstesna’ olanını da başka bir ülkede ve yine başka bir taşıtta yaşıyorum. Meğer ne kadar çok Arapça kelime yer etmiş dilimizde. Trablus’ta şimdi belki de yerinde yeller esen otelimizden, başka bir otelde kalan arkadaşımıza ziyarete gitmek istiyoruz. Otelin ismi dışında, yanında büyük bir hayvanat bahçesi olduğunu biliy-

oruz, o kadar. Beş yıldızlı ve lüks bir otel, kolayca buluruz zannediyoruz. Aylardan ramazan olduğundan mıdır nedir, taksici adamcağız, bir türlü gitmek istemiyor, dikiz aynasından boş gözlerle yüzümüze bakıyor. Dakikalarca İngilizce dil döktükten ve yoldan geçenlere sorup, onlardan da umudu kestikten sonra, kurduğum o anahtar cümleyle kontağı çeviriyor,

“İstikamet heyvan park!” Yol boyunca aynı cümleyi defalarca söyleyip, hep birlikte gülüyoruz. İyi ki bir önceki gün sokakta oynayan çocuklardan duyup, aklımda tutmuşum “heyvan” lafını.

Yollarda rastladığım en sevimli hayvan dokuz aylık bir aslan yavrusu, üstelik kucağıma alıp kedi gibi sevebiliyorum, bir zaman sonra abarttığım için patisindeki tırnakları avucumda hissediyorum, ama olsun tatlı bir acı bu. İskenderiye’ye yaptığım otobüs yolculuğunun en güzel tarafı oluyor. Kendisinin de keyfi yerinde, bir ara tombul yanağını bile dayıyor yüzüme. Bütün gün yeni yetme bir oğlanın yanında gezinip, mola verenlerle çektirdiği fotoğraflardan para kazandırıyor ‘sahibine’. Belki de hayvanat bahçesinde olmaksızın daha iyidir böylesi, en azından parmaklık yok diye düşünüp, teselli bulmaya çalışıyorum. Üstelik akşamları annesiyle de bir arada kalabiliyormuş. Gerçekten böyle olduğuna inanmak istiyorum. Birkaç saat sonra, otobüs bozulup da yolda kalınca, ve de ne kadar zamanda çözüleceğine dair bir yanıt alamayınca, Ortadoğu-

lulara özgü o biraz rahat, hatta gevşek tavrı taklit etmeye çalışıyorum. Sonuçta benim de kanımda var bu:

“Kısmet, hayırlısı, İnşallah hallolacak...”

Bu tavrın tam tersi New York sokaklarında sürekli ne yapılıp ne yapılmaması gerektiğini anlatan tabelalarda karşıma çıkıyor. Hani özgürlükler ülkesindeydik? Tabelalarla aram zaten hiç iyi değil, hele park edilmezle hiç anlaşıyoruz. Bologna’da yemek yediğimiz pizzacını önüne park ettim diye, kilometrelerce uzaktan eve ceza kâğıdı geliyor. Her zaman gördüğüm yasaklar, şu saatten sonra girilmezler, geçici dahi durulmazlar neyse de, bu seferki bir acayip. Geniş bulvarlardan birinin köşesinde, erken saatlerden beri yürümekten ayaklarımın sızladığı bir akşamüstü, kafamı kaldırıyorum. O da ne “Burada boş boş durup, muhabbet edilmez” yazıyor. Tam da tarif ettikleri şeyi yapıyorum. Birileri beni izliyor olabilir mi? Belki gökdelenlerin en ucuna bakmaya çalışırken,

belki de açlıktan başım döndü de, İtalya'dakini aratmayacak o enfes pizzayı nerede bulabileceğimi soruyorum birine. Sırf laf olsun diye, ya da korna seslerini bastırmak için, en çok da inat olsun diye, öylece dikilip gelen geçenle konuşmak istiyorum. Sürekli kontrol ediliyor olmak hissi, içimde bir yerlerde isyan bayraklarını açtırıyor. Aynı gün, feribot yolculuğu sırasında, ters yöne doğru gittiğimi anladığımda, yine o görünmez birileri sanki halimi görmüş, sesleniyor:

“Eğer yanlış bindiyseniz, endişelenmeyin, şu kadar dakika sonra kıyıya ulaşacağız, orada şu isimli feribota binip geri dönebilirsiniz” Amerika'da düşünmenize gerek yok diyorlar ya hani, gerçeklik payı yok değil.

Yanlış bindiğim başka bir otobüsten inmek üzere düğmeye basıyorum bu sefer Bükreş'teyim. Yönlerle de aram pek iyi değil galiba. Karmaşık metrolu şehirlerdeki maceralarımı hiç anlatmıyorum bile. Eski sistemden kalma bir alışkanlıkla, Romanya'da yolcular toplu taşımaya pek para ödemeyi sevmiyorlar. Oto-

büse her binen, ortada duran kutuya yönelip, biletinde bir delik açıyor ki, tekrar tekrar kullanmasın. İdeali bu tabii. Ben ise nasıl olsa birazdan ineceğim diye, delik açmaya gerek duymuyorum bile. Şans bu ya, hep anlatılan ama hiç karşılaşmadığım müfettişlerden biri çıkıp geliyor. Daha doğrusu içimizde oturuyormuş da birden arama yapmaya başlıyor. Ortalık bir anda buz kesiyor, neredeyse çıt çıkmıyor. Şoför pop müzik çalan radyosunun sesini iyice kısıyor. Görevli kadın, etrafa emirler yağdırarak milletin elindeki biletleri çekiştiriyor. Belli ki yıllarını bu işe vermiş, kimin biletinin olmadığını gözünden anlıyor. Hatırı sayılır cezalar kese kese ilerliyor ve hop diye yanımda bitiveriyor. Neyse ki elimde biletim var, geriye bir tek dil dökmek kalıyor, üstelik çok az bildiğim Romence ile ve anlayış göstermenin lügatinde yazmadığı bir teyzeye.

Bu teyzelerden bir başkası Petersburg'a giderken karşıma çıkıyor. Yataklı tren, Anna Karenina zamanından kalma. Yataklar da biraz rahatsız ama hem sürekli sallanmaktan hem de trenin ritmik sesinden güzelce uykuya dalıyorum. Sabaha karşı kapımız kırılacak gibi çalınıyor. Gür sesiyle koridorları inleyen orta yaşların sonundaki kadın, kapıyla aynı boyutlarda, sarı saçlarını sıkıca toplamış, kaşları daha da havaya kalkmış böylece. Yüksek sesle, hatta bağırarak bir şeyler söylüyor. Rusça anlamadığımızı fark edince, vejetaryen kahvaltı mı etli mi diye

soruyor. Hemen vejetaryeni seçiyorum. Yaşasın diyorum, domates, salatalık, belki yeşillikler de beraberinde geliyor. Sabırsızlıkla bekliyorum. Kapı yeniden çalındığında, hemen atılıp, paketleri alıyorum. Kendiminkini hızla açıyorum ve gözlerime inanamıyorum. İki tane bezelye tanesi büyük bir tabak pirinç pilavının üzerinde durmuş bana bakıyor. Yanında ise bir dilim ananas, hafif pörsümüş, benim burada ne işim var diye sorar gibi. Şaşkınlığım, hayal kırıklığına karışıyor. Eşime 'Teyze ne getirdi bak' diye gösteriyorum. Ancak teyze kelimesinin kökeni sanırım Rusça ve kadın kendisinden teyze diye bahsetmemden pek hoşlanmıyor. Söylenerek çıkıp gidiyor. Tren, rüzgarı arkasına katmış ilerliyor, açık camlardan içeri giren deniz kokusu, varış istasyonuna doğru yaklaştığımızı haber veriyor.

Duble Yol ve Muz Kabuğu

altınmusa

Sanem Bozkurt

“Bak,” dedi babam, “adaletin yeryüzündeki somut halini görüyorsun şu anda.”

Gitmeyen arabamızın içinde sağıma soluma bakındım. Terazi elinde dolaşan gözleri kapalı bir kadın yoktu ortalarda.

Sessiz kaldığımı görünce devam etti.

“Ne görüyorsun?”

“Arabalar, arabalar, arabalar. Çok uzakta bir de köprü var.”

“Sen sadece nesneleri görüyorsun. Hâlbuki gökyüzünün altında serpiştirilmiş olan biz insanların aynı amaç için eşit koşullarda mücadele ettiği bir düzenek bu.”

Al Bundy için Amerikan Futbolu neyse, babam için de tartışmak oydu. Lisede okulun münazara takımında olan babamın üzerine yapışan ve annemin bence onu terk etmesindeki en büyük sebep olan huyu su yüzeyine çıkmıştı. Ne kadar uğraşsa başaramıyordu, evde, işte arkadaşlarıyla hatta bence yalnızken bile kendi kendine bir şeyleri tartışıyordu.

Topa girmek konusunda kararsızdım. Hakkımı sadece kafamı sallamaktan yana kullandım. Keşke kendim dönmeme izin verseydi diye geçirdim içimden, atlar metrobüse giderdim. Aralarındaki fikir ayrılığını kıta ayrılığı ile pekiştirmeleri bu hafta sonu git-gellerle en çok beni yoruyordu.

Bu sırada yağmur çiselemeye başladı. Yağmur yağması demek, düşük olan ilerleme ihtimalimizin sıfırlanması demektir.

“Canın sıkıldı değil mi?”

“Evet,”

“Yan tarafa bak.”

Çiseleyen yağmura ağlamaklı gözlerle bakan bir kadın gördüm. Sabah düzgünce topladığı saçları günün sonunda kendini

birakmıştı. Baktığımı fark edince kafamı çevirdim.

“Aynı anda mutsuz olduk.”

“Trafik eşitlik, trafik adalet, öyle mi?”

“Tabi öyle, hepimiz aynı şeyi yapıyoruz, öylece duruyoruz.”

Yavaş başlayan yağmur şiddetini arttırarak devam ediyordu. İyi ya da kötü bir amacı var gibiydi. Kapana kısılmış duran bizleri arındırmak, şehri temizlemek istiyordu veya umutsuzluğa sürüklemek... Hırçınlaştıkça derdini anladım. Bir şeylerin intikamını almak peşindeydi. Sağım da duran şekilli çiçeklerin olduğu yamaca baktım. Orada yumuşak başlı taneler toprağın içinde kaybolurken yolun bu tarafındaki damlalar hırslı bir araya gelmiş asfaltı dövüyordu.

Babam devam etti, “Aynı vakti harcıyoruz. İktisat okuyorsun ya, fiyat esnekliği olmayan malların talep eğrisi üzerinde gibiyiz. Pazarlıkla indiremezsin.”

Çok sıkılmıştım artık. Mal gibi arabanın içine tıklıp bir de bu abuk subuk teorilerini dinlemek zorunda mıydım? Çocukken etkileyici geldiğini itiraf ediyorum. Herhangi bir konuda bıkip usanmadan yeni bakış açıları geliştirmesi öğretici ve hatta eğlenceliydi. Büyümeye başladığımı babamı sıkıcı bulduğum an fark etmiştim. Onu sıkıcı buldukça büyüdüm veya büyüdükçe sıkıcı buldum gibi bir şey oldu galiba.

“Mutsuzluktan eşit pay almak adalet değildir,” dedim gözlerimi devirerek.

Cevabım onu mutlu etti. Kafasında karşı argümanları geliştirdiğini görebiliyordum. Kaşlarını kaldırmış, parmaklarıyla direksiyonu kavrayıp bırakıyordu. Bizim şerit biraz hareketlenince yanlardan önümüze geçmek için yapılan hamleleri babam savuşturmaya çalışıyordu. Bir tane yabancı plakalı araç burnunu sokmayı başarmak üzereydi ki, gözünü karartan babam neredeyse öndeki çarpacak kadar az mesafe bırakarak gazı kökledi. Sonra bana dönüp, kendisinin John Wayne sesi dediği boğuk bir sesle ağzını çarpıtarak, “Biz burada yabancıları sevmeyiz dostum,” dedi, sonra sesli sesli güldü. En azından trafik mevzusunu unuttu diye içimden geçirmiştim ki;

“Değil diyerek bir kenara çekilemezsin Gamze yavrum. Düşüncelerini savunman gerek,” dedi.

Derin bir nefes aldım. Yağmurun dinmesiyle beraber seyyar satıcılar yoldaki yerlerini almışlardı. Su satan adamın arkasından gökdelenleri görebiliyordum. Köprüyü geçmemize az kalmıştı.

“Gamze, duydun mu beni yavrum? Trafik neden adalet demek değildir, bunu senden dinlemek istiyorum.”

Bu sırada telefonum gelen bildirim sesiyle öttü. İkimizin de gözü ekrana kaydı. Annem nerede kaldığımı soruyordu.

“Annem merak mı etmiş?”

“Evet,” dedim. Bu sırada ‘Trafikteyiz ama yaklaşıyoruz,

köprü göründü!’ diye anneme cevap yazdım. Tuşa dokundum, az önce geçtiğimiz baz istasyonuna doğru su satan adamın içinden geçip yağmur kokusuna bulaşmadan uçarak gitti.

Babam annemin mesajıyla gerilmişti ne trafikten ne adaletten konuşuyordu. Muhtemelen yirmi senesi boşa gitti mi gitmedi mi, bütün bu olanlarda suçu var mıydı yok muydu diye içinden tartışıyordu. O bakınıp da etrafta göremediğim elinde terazi olan kadına sevaplarını, günahlarını tarttırıyor gibiydi.

Hangi kefenin ağır bastığı bir şeyi değiştirmezdi tabi. Kalan zamanda onu inceledim belli etmeden. Saçları daha da seyrelmişti. Alnı gidiş dönüş duble yol gibi çizgi çizgiydi. Bir yandan düşünceler geçiyorken, karşı düşünceler diğer yönden geliyor olmalıydı.

Muz satan bir adam yaklaştı bize doğru. Babam bana dönüp,

“Alayım mı ister misin?” diye sordu.

“Bilmem,” diye mırıldandım.

“Küçükken severdin,” dedi cılız bir sesle.

“Eskiden severdim, ama artık sıkıldım galiba,” dedim.

“Süt içmek istemediğimde içine ezerdim, sonra pütürlü olmasın diye süzgeçten geçirirdim, hatırlıyor musun?”

Hatırlıyordum, bana yaparken kendine de yapardı.

“E, sen de severdin, beraber içerdik.”

“En sevdiğim meyvedir. Biz

küçükken yoktu biliyor musun? Sen doğduktan sonra yeni yeni bollaşmaya başlamıştı. Seninle beraber kendimi de şımartıyordum demek.”

Dikiz aynasından bakınca satıcının arkamızda duran kırmızı station model bir arabaya yöneldiğini gördüm. Arka koltukta dört-beş yaşlarında bir kız çocuğu vardı.

“Haydi, yiyelim beraber,” dedim.

Sevinçle karşıladı babam. Kornaya bastı, sonra camdan kafasını uzatıp seslendi. Satıcı gelene kadar bozuk paraları hazırladı.

Cebinden çıkarttığı iki lirayı adama, iki muzdan birini bana uzattı.

“Çok saçma bir şey söyleyeceğim,” dedi. “Gülme ama sen yokken yiyemiyorum, garip bir şekilde boğazımdan geçmiyor.”

“Niye ki?”

“Ne bileyim, hep beraberken yedik, sen çok severdin falan ya. Öyle bir şeylerden dolayı herhalde.”

“Saçmaymış gerçekten,” dedim, boğazım düğüm düğüm. Bir süre konuşmadık. Karşıya geçmiştik artık.

“Neyse, düşündün mü bakalım trafik neden adil değilmiş, bu konuda var mı söyleyeceğin bir şeyler?” dedi, sessizliği bozmak için daha çok.

Adil değildi ama faydalıydı galiba. Bazı şeyler sadece eve giden yolda anlaşılabilirdi.

“Trafığı boş ver de, muzu iyi ki aldık, midem kazanmaya

başlamıştı,” dedim.

“Tutturmuşsun rejim diye kızım, yemen lazım, sen büyüme çağındasın. Üstelik yemeyerek kilo verilmez, ne kadar çok yersen, metabolizman o kadar hızlı çalışır,” dedi.

İtiraz etmedim.

Evin önüne geldiğimizde “Yukarı gelsene, çay demleyeyim sana,” dedim.

“Yok, ben döneyim geç oldu zaten,” dedi. Bunu derken gözü evin penceresinin arkasında beliren annemin silüetini görmeye çalışıyordu.

“İki saattir yoldayız, elini yüzünü yıka, bir çay iç öyle gidersin,” dedim, “Ben anneme söylerim çok ısrar ettim, zorla getirdim babamı, diye.”

“Yok, ondan değil de,” dedi arabadan inerken, “çay uzun sürer şimdi, sen bana bir kahve yap.”

“Peki,” dedim, “nasıl istersen.”

Apartmanın kapısından girip merdivenleri çıkarken,

“Sence akşam içilen çay, kahve insanın uykusunu kaçırır mı kaçırılmaz mı?” diye sordu.

“Kaçırır herhalde,” dedim.

“Yok, herkes yanlış biliyor aslında öyle değil. Ben şimdi nedenini anlatacağım sana,” dedi.

Koluna girdim, başımı omzuna yasladım.

“Anlat, dinliyorum,” dedim.

A Yüzü:

Bunu niye yapıyor, anlamıyorum. Bebekle arkadaşlık eden köpek videosunu duvarıma ne hakla paylaşıyor? Aslında tatlı ama gereği yok. Silsem, ayıp mı olur? Bu ayıp olur düşüncesi içimi yiyip bitiriyor. Asıl ayıbı bana yapıyor. Şu sıralar böyle şeyler paylaşılmıyor. Bombalar, adaletsizlikler, terör, şehit, komplo, MİT, Patriot, büyük oyunlar, diktatörler, söylemler, köşe yazıları, özlü sözler, şiirler, yurt dışı seyahatleri, özel süslemeli tabaklar, terlikler, kumsal, yeni gelin evleri... Çarpıya basıyorum, kapanıyor. Tüm sanal hesaplarımı kapatmalıyım aslında. Bana ulaşmak isteyen telefon numaramı biliyor. Kaçıp gitmeli, her şeyi geride bırakıp dünyanın derinliklerinde bir yere saklanmalı. Fabrika ayarlarına geri dönmeli. Tüm bağımlılıklardan kurtulmalı. Ön yargılardan, yapaylıklardan, yalanlardan arınmalı. Pür-i pak bir hale gelmeli. Kaçıp gitmeli ama nereye? Kafaya koydum, dövme yaptıracam, bir pusula olacak ya da deniz feneri. Arayışı anlatacak.

Telefon çalıyor. Uygur dışarı çağırıyor beni. İçelim, anlatacaklarım var, diyor. Bir bahane düşünüyorum, sessizlik uzuyor, mecburen kabul ediyorum. Sürekli kendinden, dertlerinden bahsedecek, bense arada bulduğum boşluklara birkaç cümle sıkıştıracağım. İyi çocuk ama Uygur. Ne zaman bir derdim olsa yanımda.

Giyinip çıkıyorum dışarı. El ediyorum, boş taksi geçmiyor. İyi oldu aslında, ne zamandır yürümüyordum. Kulaklığımı takıp, kendi klibimi çeviriyorum. Güçlü ve karamsar bir şarkı. Yanık bir kadın sesi. Adımlarımı şarkıya denk getirecek şekilde atıyorum. Bu sırada birinin sırtıma dokunduğunu hissediyorum. Genç bir adam.

Kulaklıklarımdan kurtuluyorum. “Kusura bakma ağabey,” diyor. Tam bir beyefendi gibi estağfurullah, diye karşılık veriyorum.

“İçeriden yeni çıktım, Erzurum’da ailem yüzüme bakmadı, İstanbul’a geldim. İnşaatta çalışmaya başladım. Yevmiyemizi vermediler. Açım.”

İçerden çıktım derken hapisaneden mi bahsediyor? Ailesi neden bakmamış yüzüne, nasıl bir suç işlemiş? Etrafıma bakıyorum, تنها bir yerdeyiz. Türlü düşünceler geçiyor aklımdan, hemen para vermeliyim. Ya daha fazlasını isterse, telefonumu, bankamatik kartımı, ev adresimi... Arkamı dönüp gitsem... Bıçaklanabilirim.

“Yanlış anlama para istemiyorum, dilenci değilim. Karnım aç, bir yerde yemek ısmarlasan...”

Keşke para istese, neden para istemiyor? Tüm vücudum ateş. Para yok, cümlesine yakın bir şeyler geveliyorum. Hızlı adımlarla uzaklaşıyorum. Soğuk terler, kafamı çeviremiyorum. Peşimde mi? Sokağı dönüyorum, işlek bir caddedeyim. Dönüyorum, yok. İlet her tarafı sarıyor.

Kim bilir belki de haklı. İnşaat sektörü sıkıntılı. Birkaç yıl önce bir aile dostumun yönlendirmesiyle tüm birikimimi konuta yatırdım. Kentsel dönüşüm, gelişen çevre, yeni deprem yönetmeliği, sabit faiz, iyi kredi notu, hızlı geri ödeme filan derken ödedikçe ödedim. İki yıla anahtar teslim, dediler. Bu yıl olmadı

önümüzdeki yıl. Projeler durdu. Bekliyorum, hükümet kurulunca yoluna girecek, diyorlar. Hükümete kalacak halimiz yok elbet.

Yürümeye devam ediyorum, yaya geçidinin ağzında ufak bir çocuk, üstü başı toz toprak, gözleri ıpslak. Gözleri ıslak birine bakınca, istemsizce insanın gözleri doluyor. Limon deyince ağzınızın ekşimesi gibi. Önünde boya sandığı, kırılmış, boyalar dört bir tarafta. Bir köşeye çömelmiş, söylemiyor hiçbir şey. Dudakları birbirine yapışmış, kuru. Durup izliyorum onu. Bir süre sonra başkaları geliyor. İyi niyetli bir teyze çocuğun gözlerini siliyor, genç bir kız çocuğu güldürüyor. Bir başkası, 50 lira sıkıştırıyor cebine, çocuk istemiyor, ısrar ediyorlar, kabul ediyor. Sandığını topluyorlar, çocuğun başı öne eğik, saçını okşuyorlar, ayrılıyor... Herkes dört bir tarafa dağılıyor.

Kandırıyorlar. Ajitasyon çetesi bunlar. Bunlar hepinizden zengin. Kandırılıyorsunuz hepiniz, aptal yerine koyuyorlar sizi, insanlığınızı emip, damıtıyorlar, sonra korkunç kahaahalar atıyorlar. İnsanlığınızı kadehlere koyup içiyorlar. Sesim çıkmıyor, kahraman değilim. Herkesi kurtaramam. Telefonum çalıyor, nerede olduğumu soruyor Uygur. Önemi yok, diyorum. Yoldayım.

B Yüzü:

Ne önemi var. Bittiyse bitti

işte. Biriyle yaşamak zorunda mıyım? Bu kadar işim gücüm varken. Kendime bir dakika zaman ayıramıyorken, bir de kızın kaprisleriyle uğraşmaya mecbur muyum? Tüm bunları yapamayacaksan benim yanımda işin yok, dedi. Yürekli kız aslında. Tüm istediklerini yapmaya kalksam, boğulurum. Üzerinde çalıştığım üç proje var. Üç ayrı müşteri, üç çoktan geçmiş teslim tarihi. Ayakta kalmam lazım. Boş ver. Her şeyi geride bırakabilirim. Bittiyse bitti işte. İyiyim. İyiyim. Onun yanında işim yok. Kendi işim var. Kendimin patronuyum. Kimsenin cesaret edemediğini yaptım. Borçlandım. Riske girdim. Rest çektim. Önüme çıkan hiçbir engelde yılmadım. Yavrum her şeyini kaybedersen, diyen annemi karşıma aldım ve giriştim... Önümde bilgisayar, öylece bakıyorum. Onun sayfası açık. İlişki durumunu değiştirmiş. Yani silmiş tamamen. Artık adım yazmıyor. Bir de yeni fotoğraf eklemiş, dudaklarını büzmüş, ördek gibi. Tam bir geri zekâli.

Kafamı dağıtmam lazım, televizyonu açıyorum, spiker bugünün rakamlarını söylüyor. Ülke genelinde on beş cinayet, altmış üç ağır suç, dört terörist, iki polis, bir astsubay... Bir sürü rakam, duyarsız olduğumdan filan değil ama bir çırpıda değiştiriyorum kanalı. Hiçbiri benim suçum değil. Benden önce de kötüydü, benden sonra da kötü olacak. Olması gereken bu. İnsanlar tezgâhlarının altında silah

bulundurmaya devam edecekler, fabrikalar çökecek, roket atarlar, misket bombaları. Kuşların göç yollarına beton dökülecek, Aslı beni terk edecek. Hepsi için üzülüyorum.

Mert'i aramalıyım. Beni anlar Mert. Benim tarafımı tutar, ikinci biranın sonuna doğru beraber söveriz Aslı'ya. Biraz tutuk, asosyal ama iyi adam Mert. Ne zaman bir derdim olsa, dinler. Arıyorum, tamam, diyor.

Giyinip çıkıyorum dışarıya, el ediyorum taksi duruyor. Şoför ellilerinde bir adam, tıknaz, kel, pos bıyıkları ve birkaç günlük sakalındaki terleri siliyor aralıklarla. Hemen sorguya tutuyor beni, hangi takım-lısın, diye soruyor. Tutmuyorum, diyorum. Tabii ya, diyor. Bizler açız açıkayız, bunlar iki topa vurup milyonları götürüyorlar, diyor. Bu muhabbetten istediği randımanı alamayınca politikaya geçiyor. Tüm partileri sırayla kötülüyor sonra dış mihraklar, İsrail'in oyunları, kültürümüz, gelecek nesiller... Benden tepki gelene kadar konuşuyor. Tehlikesiz bir konuya gelinceye kadar bekliyorum, evli misin, diye soruyor. Hayır, diyorum. Yok mu aday, diye soruyor. Var diyorum, bir çok adayım var, nasıl bir mülakat sistemi uygulamalıyım onu düşünüyorum, yani karakter envanteri topluyorum elbet ama bir de iş üzerinde görmek lazım. Tam zamanlı çalışanlardan çok, proje bazlı çalışmaya uygun adayların daha çok şansı var, diyorum. Gülüyor, tam

olarak anlamasa da gülüyor.

Pek az sonra sıkışıyor trafik. Elindeki kartvizitleri, ustaca arabaların camlarına sıkıştırılan bir genç bize doğru ilerliyor. Pos bıyıklı şoförüm söylenmeye başlıyor. Hele bir benim cama takmaya kalksın bak ne yapıyorum ona, diyor. Neden, diye soruyorum, keraneci bunlar, diyor. Genç, bizi geçiyor, son saniyede arka cama yapıştırıyor kartı. Mutlu Son Masaj Salonu yazıyor. Taksici el frenini çekiyor. Sopasını alıp dışarı çıkıyor. Şoförü gören genç, kaçmaya başlıyor. Gerisin geri oturuyor. Trafik radyosunu açıyor, ileride maddi hasarlı bir kaza olduğunu öğreniyoruz. Taksinin içinde daha duracak gücüm kalmıyor. Parayı verip çıkıyorum dışarı, biraz yürümek iyi gelir hem.

Gölge yok. Biraz bile yok. Güneş önce asfalta sonra da bize tebelleş oluyor. Araçların içinde sabırsız bekleyenler, iç çekenler. Onlara üzülüyorum. Değiştirebilsem keşke.

Araçların arasında su satan çocuklar yürüyor, çağırıyorum yanıma birini. Su alıyor, beş lira veriyorum. Üstü kalsın diyorum. Gülümsüyor. Kaldırımında çocuğu ile dilenen Suriyeli kadına bir beş lira daha veriyorum. Masmavi gözlerini dikmiş bana bakan ufak kızdan peçete alıyorum. Meydana gelince, vapura binmek için bir lira isteyen gence para veriyorum. Önümde darbuka çalan çingenelerin cebine sıkıştırıyorum. Yürüyorum

karşıma mavi tişörtlü bir kız çıkıyor. Nesli tükenmekte olan hayvanlara destek olmak istemez miyim, diye soruyor. Kredi kartımı çıkarıyorum. Şarap parası isteyen ağabeyi boş geçmiyorum. Takı satıp engelliler için para toplayan çocuklardan bolca bileklik alıyorum. Görme engelli müzik grubuna para bağışlıyorum.

Allah ne muradın varsa versin, diyorlar. Teşekkür ediyorlar, duyarlı bir kimse olduğunuz için kendinizle gurur duymalısınız, diyorlar.

Yeteri kadar iyi hissettirmiyor hiçbir şey. Elim titriyor. Suyun altındayım, ne adım atmak kolay, ne nefes almak. Mert'i arıyorum. Nerede olduğunu soruyorum. Önemi yok, diyor.

Manyetik Bant:

Uygar, retro objelerle döşenmiş, kaset çalardan müzik yayını yapan, biralarıyla ünlü bir barda bekliyordu. Bara giren çıkan insanlar hem birbirlerine benzemiyor, hem de çok benziyordu.

Mert, içeri girdiğinde Uygar'ı köşede masada gördü. Başı öne eğik, dalgınca bira şişesinin etiketiyle oynuyordu. Sarıldılar birbirlerine. Mert, 'Bok gibi gözüküyorsun' dedi. Uygar iltifat olarak aldı.

"Yine Aslı mı mesele?"

"Evet."

"Ben ayrılmanızın büyük destekçisiyim, baştan söyleyeyim."

“Benim de hatam çok tabii, ama dayanılacak gibi değil.”

“Ondan hiç Őüphem yok zaten Aslı'nın iyiliği için syluyorum. Mis gibi kız. Seninle ne işi var anlamıyorum.”

Toplamda iki yerli, iki Belçika, iki İrlanda birası kadar bir süre geçti. Keyifler yerine geldi.

Uygar hesabı istedi.

Gelen hesabı, Mert kontrol etti, fazladan bir bira yazıldığını düşündüğü için garsonu bir daha çağırdı yanına. Garson izah etti. İkna oldu. Hesabı yarı yarıya ödediler.

Uygar yirmi lira bahŐiŐ bıraktı.

Hızınız Arttıkça Gördükleriniz Azalır

altZine

Nurhan Suerdem

Sabah yedide başucunda çalan cep telefonuna dokundun. Gözlerini açmadan 'Ne olur biraz daha,' dedin sol tarafına döndün. Beş dakika ertelemeye ayarladığın telefonun tam dalmak üzereyken yeniden çaldığında 'Geç kalıyorum' telaşıyla yataktan fırladın kendini duşa attın. Sıcak su musluğunu çevirdiğinde şehir şebekesinden gelen ve senin dairene kadar iç tesisat borularıyla taşınan su, bir gün önceki kesilmenin acısını çıkarırcasına tazyikle akmaya başladı, suyun ısınmasını beklerken mesanende biriken çişini akan suyun ritmine uygun hızda yaptın. Aceleyle aldığın duştan sonra gardirobunun aynalı kapısını sola doğru sürüp gece yatmadan giymeyi planladığın lacivert etek ceket takımını, turkuaz beyaz yeşil desenli ipek bluzunu çıkardın. Aylık faaliyet raporunun sunulacağı yönetim kurulu toplantısında, senin piyasaya çıkarılmasına baştan beri itiraz ettiğin cildin yaşlandırmasını geciktirici yeni ürünün satışlarının, bütçenin neden yüzde yirmi gerisinde kaldığını açıklayacak çok argümanın olmasına rağmen yine de takım elbise giyenler topluluğundan gelebilecek eleştirilere hazırlıklı olmak için bu giysileri seçmiştin. Kapının sürgüsünü sağa doğru çekerken gözün askıdaki uzun etekli *Etro* elbisene takıldı. *Vogue* dergisinde görür görmez bunu almalıyım diye karar verdiğin hatırı sayılır para döktüğün elbise.

"Biliyor musun Bebek, o kavgaya olmasaydı akşam yemekte bu elbiseyi giyecektim, şimdi kendime nasıl kızıyorum ne vardı yani sabunun üstünde onun kılları kalmış ve temizlememişse, yetmedi sonuçta olayı hararetle bir kavgaya getirmeyi de başardım." Bir an için gözlerinden pişmanlık kırgınlık, ifadeleri birbirine sollarak sonra da hızla karışıp geçip gitti. Köşede küçük berjerin üstünde oturan kapalı çarşıdaki halıcıdan aldığın, halıcının da bunu

satarken evli misin bekâr mısın diye ahretlik sorular sorarak yaptığı istatistiklere seni de dâhil ettiği, sonunda bunu alan yüz kişiden bekâr olan doksanıncı kişi siz oldunuz diye poşete koyduğu, gövdesi halı parçalarından yapılma içi samanla doldurulmuş yüzü olmayan bebek sana bakarken 'Aslı ben bu kavganın benzerlerine daha önce de şahit olmuştum,' der gibiydi.

Giyinmeden önce komodin üzerinde duran oda sıcaklığında olması gereken bir bardak suyunu hızla içtin. Eteğini giyip bluzunu ayna karşısında düzeltirken saatine baktın. Yediyi yirmi beş geçiyordu. 'Gördün mü, bir beş dakika bile nasıl fark ettiriyor, gene az zaman kaldı kahvaltı yaparsam makyajımı yapamam makyajımı yaparsam da kahvaltı yapamam en iyisi kahvaltı yaparken makyaj yapmak' kararını vererek mutfağa yöneldin. Kahve hazırlamak için su ısıtıcısının düğmesine bastığında kahvenin üç gün önce gittiğin diyetisyen tarafından verilen yasaklar listesinde olduğunu hatırlayıp kutunun kapağını kapatmadan önce *Caffé Verona*'nın kokusunu derin derin içine çektin ve birinci hafta için önerilen yulaf ezmeli karışımı hazırlamaya giriştin. Bir bardak sütü mikrodalgaya koydun. Bir kasede, iki dolu yemek kaşığı yulaf ezmesi, bir adet küp küp doğranmış yeşil elma ve bir tatlı kaşığı tarçın, ısınan sütle birleşince artık yenebilirdi. Bir kaşık aldın ve sonra 'Tüh gene çişimi yaptıktan

sonra tartılmayı unuttum,' diye kendi kendine kızdın. Akşam eve geldiğinde banyodaki aynaya üzerinde büyük harflerle yazılmış 'Tartılmayı Unutma' sticker'ını yapıştırmaya karar verdin. Kâseyi banyo lavabosunun mermer tezgâhına koyup makyaj çantandan çıkardığın kaz ayağı önleyici kremi göz çevrene sürdün. Sıkılaştırıcı nemlendiricini de yüzüne yedirdin. Bir kaşık yulaf ezmesi ağza, beyaz tenini bronzlaştırıcı allık sağ yanağa, bir kaşık yulaf ezmesi ağza, birkaç fırça darbesi sol yanağa şeklinde başlayan ve son alınan kaşığın arkasından dişlerin fırçalanması, bu senenin yaz modası marsala rengi rujun dudağına sürülmesi ile biten iki işi bir arada becerebilme gösterisinden sonra aynada kendine baktın, yansıyan görüntüden hoşnut kaldın, kâseyi lavabonun kenarında unutup banyodan fırladın. Odandan ceketini aldın, Bebek'in mavi yünden saçlarını düzelttin "Bana şans dile," dedin. O sırada kolonla duvar arasında örülmüş örümcek ağına gözün takıldı. 'Nasıl farkına varmadan ha bire örüyor daha geçen gün temizletmişim,' diye sinirlendin. Antredeki masanın üzerinde duran ev ve araba anahtarlarını alırken on gün önce yoldaki çiçekçiden aldığın ışık alan bir yere konulmayı bekleyen orkidenin boynunu büküğünü görmedin. Yüksek topuklu, kırmızı tabanlı sivri burunlu siyah deri ayakkabılarını giyip evden çıktın. Anahtarını kapı kilidinde dört kez döndürürken bir taraftan

da asansörün düğmesine bastın. Allah'tan on beşinci kattaymış çabuk gelir diye düşündün. Asansörde iner çıkarken hep rastlaştığın ama tanımadığın, cep telefonlarından bir şeyler okumakta olan komşularınla karşılaştın. Aynaya yaslanmış ekrana gülümseyerek bakan siyah saçlı genç kadını geçen gün Facebook'tan arkadaş olduğun kıza benzettin. Tam onun olup olmadığını anlamak için telefonuna bakmak isterken iki mesaj sesi seni engelledi. Biri hizmet aldığın internet şebekesinden geliyordu, senin kişisel kullarımların dikkate alındığında daha iyi avantajlarla hizmet sunmak için hazır olduklarını ve yenilenen sitelerini ziyaret etmeni öneriyorlardı. Diğeri ise Özkan'dandı. 'Akşama sendeyim, konuşmalıyız,' yazıyordu. 'Sabah sabah düşünerek onu çağırışım demek ki. Bir ay oldu hiç ses seda yoktu. Ne aptalım, her şeyi mahvettim, bir de ilk uzun süreli ilişkim olacak diye seviniyordum. Bu kadar da kötümser olmamalıyım baksana iyi niyetli, geliyorum diyor. Yanılıyor muyum, yoksa anahtarları verip eşyalarını mı alacak? Yok canım öyle bir şey olsaydı yazardı. Bak kafam karıştı. Gene de pozitif düşünmeliyim ve ne için geliyorsa bunu iyi değerlendirmeliyim.' Kafanda akşam planları ile apartmandan hızla çıkarken ilan panosunda büyük harflerle yazılı duyuruyu fark etmedin.

Park yerindeki arabana binip şehrin çeşitli yollarından otobana akan arabaların arasına sen

de karıştın. Özkan'ı aradın, telefonu kapalıydı. 'Hayret acaba ameliyata mı girdi, kim bilir kimin yüzünü geriyor, karnındaki yağları alıyor? Çevresinde her geçen gün sayısı artan, onun eli değdikçe de güzelleşen kadınlar var, ama adam bana âşık bense hâlâ kıl tüyle uğraşıyorum. İşe gider gitmez tekrar aramalıyım.' Radyonun düğmesini çevirdin.

"Top topun peşinden koşan çocuk yol şerit kırmızı araba minübüs, top topun peşinde koşan çocuk yol şerit kırmızı araba, top topun peşinden koşan çocuk yol şerit, top topun peşinden koşan çocuk yol, yol şerit yol yol yolyol... Hızınız arttıkça gördükleriniz azalır."

'Sanki bu renkli dört tekerlekli sac tarlasında hız yapmak mümkün de.' Reklam spotu-na sinirlendin kanalı çevirdin. 'Kımıldamıyor mübarek. Tabii ya geçen yılın nisan ayına göre trafığe çıkan araç sayısındaki artış yüzde elli dörtmüş. Çalışacak sektörü bilememişiz. Bu trafikle cebelleştikten sonra git saatler süren toplantıda adamlara laf anlat dur neden satışlar düşük gerçekleşti diye. Bana her dört kişiden birinin sahip olduğu ürünü verin ben de ekonomi tepe taklak gitmesi hariç, sorunsuz karşınıza geleyim. İlaç ve kozmetik mi? Ooo çok iyi diyorlar. Albenisi fazla tabii. Bir de bana sorsunlar. Yeni ürün yeni ürün dediler sonra da diğerinden çok farklı olmayan ürünü piyasa sürdürdüler, hem de düşük pazarlama bütçesiyle. Madem bana

da soruyorsunuz niye o zaman burnunuzun dikine gidiyorsunuz. Yetmez gençleştirme ürünümüz var zaten, madem yenisi çıkaracağız yanına kısa telemorleri uzatmak için gerekli enzimleri arttıracak destekleyici ürünleri de koyalım, bir paket sunalım dedim kabul etmediler. Sesim kısa geldi. Cebelleşmekten bunaldım, yoruldum. Nereye kadar bu mücadele, geceli gündüzlü çalışmalar? Bazen şeytan diyor her şeyi bırak çek git. Kozmetikler, kadın erkek çocuk ürünleri, satış grafikleri, bütçeler, yüzdeler, raporlar kapanından kurtul git. Gençleştirici, dirileştirici, düzleştirici, parlatıcı, kokulu kokusuz, renkli renksiz tüm kozmetikleri unut git. Hepimiz yaşlanacağız, sürsek de sürmesek de yaşlanacağız neden korkuyoruz? Korktuğumuz başkalarının gözünden görebildiğimiz yüzümüzün kırışması, çizgilerin derinleşmesi, pörsüyen yanaklar, sarkan gıdılar, yaşlılık lekeleri mi? Bırak bütün bunları, içindeki sen bozulmadan beyninin kıvrımları düzleşmeden yaşlan. Nefes al, ruhunu besle. Kozmetik de neymiş, düzeninin çeki düzen verdiricisi, almak için tonlarca bayıldığı parayı kazanmak için kendini unuttuğun illüzyon. Bu illüzyona yapımcı ve oyuncu olarak katılıp katılmamak senin elinde o halde ne duruyorsun? Gerçeğe ulaşmak o kadar zor değil, bir dilekçe altına atılacak bir imzaya bakar...'

Yol bir türlü bitmek bilmiyordu, sisteme ve başta kendin

olmak üzere onun kölesi olanlara söylenerek, biraz daha rahatlayan trafikte döneceğin sapağa geldin, otobandan çıkar çıkmaz sağdaki cepte çiçek satan ve bir dahaki sefere sana kitap getireceğim dediğin çocuğun arabasını görür görmez ayağa fırlaması ve elini sallaması dikkatini bile çekmedi. Yola çıktıktan bir saat on beş dakika sonra Şirkete varabiliştin. Kartlı kapıdan geçtin. Bu kapıdan hangi saatte kimler girdi çıktı bilgisine her gün olduğu gibi bugün de dâhil oldun. Gökdelenin otuzuncu katında inip çalıştığın şirketin merkez ofisinden içeriye girdin. Cam bölmelerle ayrılmış departmanlardaki çalışanlarla el sallayarak günaydınlaştın odana girip masanın üzerinde duran *laptop*'unu açtın. *Outlook*'unda okunmamış elli *mail*'in arasında üç ay önce her şeyi geride bırakıp hepinizin arzusu olan bir sahil kasabasına gitmeyi becerebilmiş üniversiteden arkadaşın Melis'in *mail*'ini açtın. Deniz kenarında gün batımında içkisini içerken çekilmiş resme imrenerek baktın. Yüzü parlıyor, gözlerinin içi gülüyordu.

'Artık özgürüm prangalarından kurtuldum, burası bir cennet, doğa harikası yazıyordu. Yalnız internette problem var, maalesef her zaman bağlanamıyorum, resimli haberlerimi onun için gecikmeli olarak alırsan merak etme. Suç benim değil :) En güzel haber de evim tamamlandı. Taş duvarları bulmak biraz yordu ama değdi,' dediği ikinci

resme baktın. Gerçekten de çok güzel yapmıştı evi dışarıdan böyle görüldüğüne göre içi de kim bilir nasıldı? Zevkli kızdı. 'Bekliyorum oda çok,' diyordu. İnşallah en kısa zamanda diye iç geçirdin maillerini kapattın. Toplantı için çok emek verdiğin *Power Point* dosyasını açtın sayfalar üzerinden teker teker gittin, *hard copy*lerinin içinde olduğu siyah kapaklı sunum dosyalarını da saydın seninki hariç dokuz taneydi, artık gidebilirdin. Toplantı odası da hazırды. Projektör masanın ortasında duruyordu. Her bir sandalyenin önüne su şişeleri ve bardaklar konmuş, klima çalıştırılmıştı. Üyelerin teker teker gelmesi, aralarında sohbet, birbirlerine takılmalar, birkaç üyenin elindeki piyasaya yeni çıkan son telefonlu saatin özelliklerinin birbirlerine anlatılması, yükselen inen piyasa haberleri ve sonunda toplantının başlaması, koltukların arkasına yaslanma, duvara yansıyan renkli inen çıkan, yüksek alçak, büyük küçük dilim, rengarenk sütun, çizgi, daire grafikler, excel tabloları, rakamlar ve yüzdeler koyu yazılmış altı çizilmiş açıklamaların yer aldığı CEO ve senin departmanın da dahil olduğu diğer bölümlerin sunumları, alınan notlar, eleştiriler savunmalar, görüşler teklifler, içilen sular kahveler, çiş molası, sessize alınmış telefonların açılması ayakta gezinme ve telefon trafiği, oturma ve yeniden başlama karşı köşedeki AVM'nin altında bulunan İtalyan restoranından söylenen pizzalar

eşliğinde yenen öğle yemeği, televizyon haberlerinin dinlenmesi, birkaç siyasi yorum, sonra devam eden görüşmeler, alçalan yükselen sesler, arttırılan sabit tutulan fiyatlar, alınan kararlar ve saat yediye doğru geç kaldık diye toplantının sonlandırılması. Gün bitmişti, çok yorulmuştu ama değmişti, bu projenin de sonunda istediğini elde etmişti. Ürünün destekleyicileri ile birlikte bir paket olarak piyasaya sunulması kararlaştırılmıştı. Odana döndüğünde sağ elini havaya kaldırıp boşluğa çak yaptın. Ne var ki bu kez bütçeyi daha da yüksek belirlemişler, üstelik yılsonu priminin yüzde altmışını bu hedefe endekslemişlerdi. Kısaca daha çok çalışman gerekiyordu.

Yola çıktığında bu sarhoşluğunun arasında Özkan'ı aramadığın aklına geldi. 'Hay aklıma şaşayım nasıl unuttum ya? Aslında anahtarı var kapıda kalacak değil ama bugün o gün değil. Anahtarı verirken ilk kez buna sahip olan erkeksin kıymetini anla dediğimde bir anahtara bir bana nasıl bakmıştı? Evde olmalıydım, olmadım madem haber vermeliydim, neyse şimdi arar yoldayım geliyorum derim.' Cep telefonunun hâlâ sessizde olduğunu görünce telaş yaptın ancak arayan olmamıştı. 'Sabah aklıma gelen başıma gelmesin. Ya eşyalarını alıp çekip gittiyse.' O sırada *what'sapp* mesajın öttü. Ondan geliyordu. 'Hiç olmazsa arayıp gelme diyebilirdin,' yazıyordu. Anlam veremedin. Ce-

vap yazmak istedin ama online değildi. Eve vardığında saat sekiz buçuk olmuştu. Arabadan inip hızla apartmana yürüdün, kapıyı açmak için çantanın içinden kartı çıkardın makine okumadı. Önce kartın doğru kart olup olmadığına sonra da enine ve boyuna apartmanınızın yanlış kapısına gelip gelmediğine baktın. A harfini görünce rahatladın. Doğrulama işlemi yapılmıştı ama sistem kartı okumuyordu. Onun yanında duran ve bugün ilk kez gördüğün aleti denedin o da olmadı. Ne yapacağını bilemezken karşıdan apartman görevlisinin elinde poşetlerle geldiğini gördün.

Adam seni baştan aşağı süzüp “Hayırdır bir durum mu var?” diye sordu. Bir türlü aranın iyi olmadığı bu adamın yardımına muhtaç duruma düştüğüne kızarak elindeki kartını gösterdin.

“Kapıyı açamıyorum.”

“Açılmaz tabii değişti her şey, bugünden itibaren kartlar kalktı, parmak izin lazım,” cümlesini söylerken tepeden bir ifadeyle sana baktı.

“Nasıl olur niye haberim yok?” soruna karşılık parmağını cihazın arasına koydu mavi ışık yanınca kapı açıldı, hafifçe yana çekilmiş ağızıyla “İşte böyle,” diyordu.

İçeriye girdiğinizde ilan panosunu işaret etti. “Okumadınız mı? Yirmi gündür burada asılı.”

Siyah koyu büyük harflerle yazılmış yazıyı, işte o zaman gördün.

DUYURU Apartman sakinlerimize daha güvenli bir hayat sunabilmek ve giriş çıkışları iyi kontrol altına alabilmek için A ve B giriş kapılarına parmak okuma yöntemli kilit uygulaması yapılması yönetimimizce karar altına alınmıştır. Sistem 01.08.2015 tarihinde uygulamaya girecektir...

‘Lanet olsun. Buraya yazacaklarına telefona mesaj atsalar ya. Hepimizin her türlü bilgisini aldılar. Kullanmayacaksınız niye aldınız? Özkan da yanlış anladı şimdi. Bile bile bunu yaptığımı zannediyor, her şey bir kez daha berbat oldu bu sefer benim hiç suçum yok.’

Asansöre binerken apartman görevlisinin sesi kulağına geldi. “Bir de okuma yazmaları var, üniversitelerde okumuşlar diye kibirlenirler. Gör işte.”

Eve girdiğinde Özkan’ı defalarca aradın ama aradığın numaraya ulaşamıyordu. Odalar arasında ne yapacağını bilmeden elinde telefonla dolaşmak fayda etmedi. Sonunda *Jack Daniels* koydun, Bebek’in yanına oturdun.

“Sana bir iyi bir kötü haberim var. İşte kazandım ama aşta kaybettim, belki de kaybetmemişimdir bilmiyorum belki bir şansım daha vardır. Öğleden sonra görmeliydin müthişti sonunda benim dediğime geldiler. Sevincim kursağımda kaldı. Allah kahretsin hepsi o yöneticinin yüzünden. Nereden bulurlar bu gıcık adamları.

O ve kapıcı al birini vur diğerine, ortak çalışıyorlar bunlar zaten. Nasıl efelendi bana. Onları boş ver de Özkan'ı nasıl ikna edeceğim, bana inanır mı? Yarın parmak izi için lanet adama gittiğimde hiç olmazsa aldığı tarihi yazılı olarak verse, elimde kanıt olur. En iyisi kağıdı aldıktan sonra fotoğrafını çekip yollamak sonra da aramak. İnşallah düzeler her şey.”

Böyle söylenirken gözün duvarda sabah gördüğün örümcek ağına takıldı. “Sabah temizlemeliydim, belki de tüm uğursuzluk sen de,” diyerek elindeki peçeteyle ağa vurdun, hisimından korkan örümcek telaşla kaçtı. Duşa girdin. Akan suyun altında bir süre bekledin, sular vücuduna değdikçe beden ve sıkışan duyguların gevşemeye başladı, sabunlukta duran alerjik ve kuru ciltler içim yapılmış alovera defne zeytin ve patçuli karışımı özel kalıp sabunu almak için uzandığında gözlerinden yavaş yavaş süzülen yaşlar hızlanmaya başladı. Sonra birden şimdiye kadar içinde bastırıkların gırtlığından çılgılık olarak çıktı. Fayanslarda yankı yaptı. Belki de hayatında ilk defa katıla katıla ağladın.

“Beceremiyorum lanet olsun beceremiyorum, ne olur onun kıllarını sabunun üzerinde temizlemek için uğraşmasaydım, ne olurdu işe biraz geç kalsaydım, ne olurdu ha ne olurdu? Allah kahretsin!”

Elin buruş buruş oluncaya kadar suyun altında iki büküm ağladın. Çıktığında sabah mermer

tezgâhın üstünde unuttuğun kâseye elinin tersiyle vurdun, yere düştü, değdiği anda da paramparça oldu.

Bebeği yanına alıp yatağa uzandın. Komodinin üzerindeki kumandadan alışkanlıkla her zaman seyrettiğin film kanalına bastın. Boş bakışlarla daha önce başladığın ama bir türlü bitiremediğin *Into the Wild*'in ekranda hızla geçip giden karelerine daldın. Arada çıkırıkların duyuldu. Bir süre sonra uyuya kaldığında filmin müziği odanın sessizliğini doldurdu.

*Society you're a crazy breed,
Hope you're not lonely without me,
Society crazy indeed,
Hope you're not lonely without me (*)*

Gece yarısı her şeyin güven içinde olduğunu anlayan örümcek yavaş yavaş aynı yere geldi arka bacağı ile karnını bastırdı, akan ağ ipeği kolonun köşesine yapıştı, örümcek telin üzerinde oraya doğru kaydı, ipeğin ucunu iyice tutturdu sonra ağ üzerinde gidip gelerek teli sağlamlaştırmaya başladı.

Rüyada Melis'in taş evinin sahilinde Özkan'la güneşlenip yüzerken ben de işime devam ettim. Senin için hazırladığım aplikasyonlardan, teknoloji harikası ürünlerden, kozmetiklerin yerine geçecek gerçeğinden hiç farkı olmayan deri maskelerden, saç teli sensörlü kapılardan, sürücüsüz araçlardan, insanlarla ilişki kurabilecek robotlardan, üç boyutlu yazıcıdan üretilecek özel diyet hap-

larından, görüntülü iletişimde çığır açacak şu anda sır gibi tutulan yenilik için uzaya fırlatılan uydudan habersiz, uyudun.

Sabah yedide başucunda çalan cep telefonuna dokundun. Gözlerini açmadan 'Ne olur biraz daha,' dedin sol tarafına döndün.

**Into The Wild soundtrack* albümünden *Society*. Söz ve müzik: Jerry Hannan

Elektrik kesildiğinde duştaydım. Daha doğrusu ben duştayken elektrikler kesilmiş. Saçımı durulayıp havlumu aldım, dikkatli adımlarla banyodan dışarı çıktım. Çamaşırlarımı giyerken alt kattaki öğretmenin pencereden sarkıp cırtlak sesiyle komşusuna bağırdığını işittim, "Sizde de mi gitti?" Muhasebeciden boğuk bir hırıltı çıktı sadece. Sigaradan mı umursamazlıktan mı anlaşılıyordu. Öğretmenin istediği cevap, diğer komşusu emekli albaydan geldi,

"Genel kesilmiş, görmüyor musun!"

Giyinip salona geçtim. Elektrikler kesildiğinde rutinin bozulmasıyla yaşanan tatlı isyan sona ermişti. Duştayken duymamıştım, ama giriş katındaki kafeden hayal kırıklığıyla tonlanmış bir 'aaaa' yükselmişti kesin. Bir kaç genç espri patlatmıştır 'Taylan faturayı yine mi ödemedin hahaha.' 'Çok romantik oldu,' gibi. Sonra, başka zamanlarda zorla selamlaşan komşuların biraz önceki neredeyse ezberlenmiş, içi boş konuşmaları. Trafo patlamıştır, yok planlı kesintiymiş, öyle mi, yok yok seçim provası bunlar, mumunuz var mı fazla, sağ olun, ne zaman gelir acaba, bilmem ki, iyi akşamlar.

Sonra, derin sessizlik başladı. Ben elektrik kesintilerini biraz da bu nedenle severim. Ev içlerinde herkes kendine bir köşe bulur oturur, karanlıkta nasıl yürünür bilmezler çünkü. Ayak sesleri kesilir. Televizyon ölüdür, radyo dilsiz. Modemler çalışmadığı için bilgisayarlar pek açılmaz. Kesinti merkeziyse cep telefonları çekmez. Artık kimsenin evinde sabit telefonda olmadığı için telefonlar da çalmaz. Apartmanın bağırsaklarında dolayan asansör susar sonunda. Hidroforlar dinlenir. Huysuz bir adam gibi olup olmadık zamanlarda homurdanan buzdolabından ses çıkmaz olur. Çamaşır makinası tıkırtısını keser. Amfilerden, radyolardan, fırınlardan, bilgisayarlardan, şarj olan telefonlardan ve tabletlerden, tıraş makinelerinden, mikserlerden, kahve makinelerinden, derin donduruculardan, sigortalardan, tost makinelerinden, hatta ampullerden yayılan, benim dışımda herkesin kanıksadığı ve duymadığı o sinek vızıltısı kadar ince ve bir o kadar sinir bozucu ses yok olur. Bazen elektriklerin kesildiğini sadece bu vızıltının yok olmasıyla anlarım.

Ayaklarımı uzattım, ellerimi başımın arkasına aldım. Çıt çıkmıyordu. Daha iyisi, tüm şehir sadece yarım saatliğine de olsa, benim gibi kör olmuştu. Arkama yaslandım ve gülmüsedim.

Engin Türkgeldi

Serhat'ı, önünü kesip çok fena dövdüler. Kimlerdi biliyordu, hepsini çok da iyi tanıyordu. Gündüz saatlerinde göz göze gelmişliği, gelince de gözünü kaçırmışlığı çoktu. Kentin her sokağının hızla birbirine benzemeye başladığı zamanlardı. Bu, Rumlardan kalma, eski mahalle bile, kentin tamamına hızla yayılan kostümü üstüne hevesle giymeye başlamıştı. Sokağın başındaki, ana caddeye açılan evler yıkılmaya, yerine beş-altı katlı, kapalı otoparklı ve asansörlü modern yapılar çıkmaya başlamıştı. Bu, Serhat'ı çok fena dövenler, bir yıl öncesine kadar geceleri o yukarıdaki eski evlerde toplanır, ne bulurlarsa onunla kafayı çekerlerdi. Sonra üst mahalledeki canlı gece hayatının içine akar, ara sokaklarda doğrudan yol kesip para ister, ana caddede yankesicilik yaparlardı. Anlayacağınız yukarıda takıldıkları dönemde aşağı mahalleye bulaşmazlardı, Serhat ve Serhat gibiler rahattılar.

Şimdilerde ise o evler yıkılmış, inşaatlar birbiri ardına yükselmeye başlamışken bu Serhat'ı fena döven şebeke sokağın alt taraflarında hâlâ terk edilmiş duran evlere sarmışlardı.

Artık gece gündüz Yayla bakkalibesinin dört yukarısındaki, üst katı tümünden yıkık evin alt katında oluyorlar, caddedeki işinden evine geri dönen Serhat oradan her geçişinde sanki çok tuhaf bir şey görmüş gibi hırıltılı hırıltılı gülüyorlardı. Allaktan Serhat'ın mesaisi iki gün dışında çok geç bitmez; hava hepten kararmadan evine varmış olurdu. Çarşamba ve Cumaları ise mesaisi geç başlar, geç biterdi. O geceler bakkalın oradan geçmemek için geri dönüş yolunu epey uzatır, başka başka yollardan evinin yolunu tutardı.

Babası trafik kazasında öldüğünde Serhat beş yaşındaydı. Annesiyle bir başlarına kaldılar. Annesi Serhat'ı, çevredeki gelinlik kızların çeyizlerine oya işleyerek büyüttü. Çok konuşkan

olmayan bir kadını ya, ağzının içinde arada mırıldandıklarından anlaşılan, babasının zaten yaşarken de evin bütçesine pek katkısı olmayan, kahveden çıkmaz bir adam olduğuydu. Oğlunun da böyle bir baltaya sap olamadan mahallenin gençleriyle uyuşturucuya ve serseriliğe kendini kaptıracağından korkardı kadın ve daha ilkokula gideceği ilk gün, oğluna ilk verdiği öğüt 'Birisi sana sataşsa bile sen cevap vermeyeceksin, yoksa kırarım bacaklarını,' olmuştu.

Bacağını kırmamıştı, ama beşinci sınıfta üstüne çok gelen bir çocuğu hızla duvara itti diye, akşamına döve döve kolundan alçılık etmişti. Götürdüğü doktor iyice hırpalanmış çocuğu görüp, bunun nasıl olduğunu sorduğunda da 'Okulda kavga etmiş benim itoğluit oğlum,' demişti bir güzel. Sonuçta korkardı Serhat annesinden. O yüzden bir daha da hiçbir kimseye bulaşmadan, bulaşan pek çoklarına da cevap veremedi, başı önde bitirdi okulunu. Okul dediğimiz lise... Gerçi lise son sınıfa geçtiği Haziran'da bir ara 'Üniversiteye hazırlansam mı acaba?' diye kendi kendine düşünmüş, ancak konuyu annesine açtığında 'Beş sene daha mı oya yapacağım? Yeter, biraz da sen çalış,' cevabını almış, 'Peki,' demişti.

Yayla bakkaliesinin amca-oğlu yukarıdaki caddede muhallebici işletiyordu, 'Yanına garson verelim,' demişlerdi, 'Olur,' demişti

sanki gerçekten kendisine onayı soruluyormuş gibi.

Muhallebici sabahın ilk ışıklarıyla açılıyor, sıcak sütle kahvaltı veriyor, akşam ona kadar açık oluyordu. Çarşamba ve Cuma hariç sabah vardiyasındaydı Serhat. O iki gün Hidayet Usta kendine izin verir, akşam vardiyasında da işleri güvendiği Serhat'a teslim ederdi. Sonuçta, Hidayet Usta iyi adamdı, Serhat da başı önde bir çalışan... Gül gibi geçinip gidiyorlardı...

Bu sıcak temmuz cumasında da, saat gece on biri geçe, dükkanı kapatmış eve dönerken- o kadar da başka başka sokaklara girip çıkıp varmıştı evin sokağına ya- sokağın diğer ucunda 'Pişt' diye bir ses duydu. Bu sokaklarda birisi gecenin bir vaktinde size 'Pişt' diyorsa, iyiye alamet değildir. Serhat da bunu bilirdi, cebindeki anahtarlığı, anahtar deliğe hemen girecek gibi hazırlayıp adımlarını hızlandırdı.

"Pişt! Pişt!" dedi ses tekrar. Kendinden başka kimse yoktu, kendine sesleniyordu uğursuz ses. Serhat anahtarı cebinden çıkarttı. Altı bina sonra kendi evlerine ulaşacaktı.

Ulaşacaktı da birden yan evin girişindeki boşluktan bir kara gölge üstüne çullandı. Serhat'ın uzun ama ince bedeni yana devrildi.

"Sana sesleniyor Rıfkı lan, ne bakmıyon?" dedi gölge bir yandan da.

Rıfkı da piştlemeyi bırakmış, yetmişmişti gölgeye. Serhat daha

bağırarak yapışır kapattı ağzını, arka sokağa doğru yolda sürüklediler bedenini. Yüzünü göremediği bir diğeri de şimdi o sokaktan çıkmış, sokaktan içeri hızla çekmişti Serhat'ı. Sokağa çekilir çekilmez böğrüne bir yumruk yedi. Zaten sersemlemişti, hepten çaresiz, iki büklüm oldu.

“Nerelerine sakladın lan paralarını?” dedi Rıfkı üstünü ararken. “Dükkânın parası cebinde mi?”

“Para yok üstümde” dedi inilideyerek. Yalan söylemiyordu. Ama sinirlenen üçüncü adam, kafasını yere vurdu saçlarından çekip. Beton yol yaktı yanığını. Kanının ıslaklığını duydu.

“Parası yoksa da akıllı telefonu var” dedi Rıfkı terli terli hırıldayarak...

“Avanak Serhat'ın akıllı telefonu!” dedi üstüne ilk atlayan gölge.

Böylece, sesinden, gölgeyi iyi bildi Serhat. Lise sınıfındaki, o zaman göbekli-şimdi ince, o zaman da eli tespihli-şimdi de öyle Mehmet. Demek bu Mehmet hâlâ hatırlıyordu... Matematikte hep en düşük notu aldığından, Matematikçi Semahat öyle derdi Serhat'a: 'Avanak Serhat'... Öyle kalmıştı adı okulda... Yolunu kesip önünde 'avanoak, avanak' diye yürüyenler filan olursa, başını çevirir yoluna devam ederdi Serhat. Annesi öyle tembihlemişti... Okul bittiğinden beri kimse öyle seslenmemişti kendisine ama...

Sonra biraz daha dövdüler Serhat'ı. Tekmeler, itmeler, küfürler filan. Anne karnındaymış gibi iyice

büzülmüştü. Akli ise iyice kopmuştu o andan... 'Boyum da uzun ha! Amma çok alan var bedenimde tekme yiyebileceğim,' diye düşünmeye başlamıştı.

Rıfkı, “Tamam lan, gidelim artık,” dedi bir süre sonra. Uzak bir yerlerden konuşuyormuş gibi gelmişti Serhat'a. Belki de bırakıp giderlerken sokağın başında söylemişti, kimbilir.

Onlar gittikten bir süre sonra daha yattı orada Serhat. Ne yapması gerektiğini bilemeden. Hastaneye gidip yoldan annesini arayabilirdi. Sonra telefonunun gittiğini hatırladı. Ev de şurası... En iyisi önce eve gitmekti. Hem annesini iyice gecikip telaşlandırmazdı, hem bir haline bakardı aynada. Belki hastanelik değildi durumu...

Gecenin içinde kalktı. Sol tarafı daha bir ağırdı, kaburgası da epey acıtıyordu canını. Hafif aksayarak eve gitti. Anahtarı aradı cebinde... Üstüne çullandıklarını sırada çıkarttığını hatırladı. Düşürmüştü herhalde... Çevrede de göremedi... Zili çaldı, bekledi. Bir daha çalacakken annesi açtı kapıyı.

Serhat artık ne haldeyse, annesinin gözleri büyüdü “Ahhh!” diye haykırdı kadın.

“Sataştılar, cevap vermedim,” dedi kadına yukarıdan bakarak, “bacaklarımı kırmana gerek yok, onlar kaburgaları kırdılar herhalde...”

Sallanarak banyoya ilerledi. Annesi bir şeyler diyordu ardından, ama kulakları da iyi bir uğulduyordu,

tam anlamıyordu kadının dediklerini. Annesi hâlâ girmek için kapıyı zorlarken banyonun kapısını içeriden kilitledi ve soğuk zemine çöktü. “Avanak Serhat” diye söylendi kendine. “Ustaya sağ kol olmakla olmuyor oğlum adam olmak!” Önce bir damla indi tek gözünden. Sonra bir tane daha... Vücudunun tüm berelerini acıta acıta ağlamaya başladı.

Bakalım

Aliye Zorlu Mit

altınmusa

Portakalın ortasındaki yeşil küf, ağızda acımtırak koku bıraktı. Nerden mi anladım? Dinledim. Sen dokundun ya!

Hıştının geldiği yana dönüp baktım. Kahvaltı bulaşıklarının içine uçan notta 'Sıçanın sidiği denize katık olurmuş' yazıyordu.

Su git gide azalınca sıraya konmuş işleri 'paydos' etmiştik komşularla. Hiç acelemiz yoktu ama ilk on dakikadan sonra komşum aramıştı arızayı. 'Bizimle ilgili değil. Bilgimiz yok' sözleri bana kadar ulaştı. 'Sesimi tanıyorlar artık. Biraz da siz arasanız,' diye yakınırdı ama yedi aylık olan oydu. Hazır geçerli nedenimiz varken çay da içmiştik kahve de.

Sıradan bir duraksamaydı başlangıçta. Zaman, kendi içinde yürüyorken çite takılıp kalmış; sallanıyordu. Birazdan rüzgâr hızlıca estiğinde kurtulacaktı sanki. Odanın birinden diğerine dolaşım. Sorsan ortalığı toparlıyordum. Oysa yeryüzünün orta göbeğindeymişçesine dinliyordum dört bir yanı. En sessiz buzdolabının bile derinden gelen zzzz sesi yoktu. Demek ki hayatın içinde biteviye akan metalik tını, akasya dallarının salınışını, sokaktan geçenlerin adımlarını, sorulana verilen cevaptaki ikirciği solduruyormuş. Kumruların kanat çırpışlarına da bulaşıyormuş. Yüksek gerilim hatlarına yakın evlerin satış değerlerinin bir tık düşük olduğunu söylerlerdi; nedenmiş anladım. Güneş tepeden yuvarlanmaya yüz tuttuğundaysa içinde barındırdığı sorularla bulanıklaşan dinginlikten kaçmak istedim. Eve kapanmaktansa...

Biraz sonra lavanta kokulu mağazanın birinde dolaşırken serçe parmağımdaki şeytan tırnağını yolmaya uğraşıyordum.

"Kampanya dün sona erdi, hanımefendi," dedi görevli.

“İlkbahar indirimi diye yazıyor vitrinde!”

Geriye doğru seğırtti. Az sonra marka temsilinin ağırlığını kuşanmış, saçları geriye yapışık genç biri göründü.

“Siz rahatça bakın lütfen! Kurumsal olarak süremiz bitse de yardımcı olabiliriz. Malumunuz, ke-sinti yüzünden hesap kapatmayı tamamlayamadık.”

Askıları karıştırmaya başladım. Kartonlara tutturulmuş örnek parçaları penceredeymişçesine karşıya tutarak, duruşlarını gözümde canlandırmaya çalışıyordum. ‘Yazlıklar için keten en iyisi!’ diye geçiyordu aklımdan.

Günün sıcaklığı yerini meltem esintisine bıraktığında, perdelerin nazlanarak havalanması çocukluğumun öğlen uyuklarını anımsatırdı. Yüzümde püskülleri hissettiğimde sokağın sesleri çoktan değişmiş olurdu. At arabası tıkırtıları traktör homurtularına karışmaya başlayınca, kapı önlerinde oturanların gençlerinden biri, kenarda duran demliğı küçük tüpe yeniden oturtuktan sonra içeriden temiz bardak getirirdi.

“Tarladan dönünce bir çay içimi soluklanmak iyi de; akşama yemek yok!”

“Olsun! Günler yıl kadar neredeyse”

Oysa ben her seferinde sedirden “Tüh! Ezanın eli kulağında.

Bugün de uyuyakalmışım!” pişmanlığıyla sallardım ayaklarımı. Tam da terliğe göre şekillenen esmerlikleri canlanmıştı gözümde. Karşı koltukta oturanı fark ettim.

Dizlerinin üstüne diklemesine yerleştirdiği, evrak çantasına dayamıştı çenesini. Briyantimli saçlıya heyecanla anlatıyordu.

“Sabahtan beri ne oluyor belli değil. Memleketin yarıdan fazlasında elektrik yoktu kaç saattir? Biri çıkıp da ”

Bu kez küçük noktalı tülün indirimli fiyatını hesaplamaya çalıştım. İki pencere için kaç metre gider?

“Zafiyetin bu kadarı da pes yani! Beton blokları dikmişsin, ama içindeki adamını koruyamıyorsun! İki zibidi kalbine kadar girmiş! Neymiş? ‘Berkin’in katilleri açıklanmalı!’ymiş. Dayamışlar savcının kafasına. Bir de halkı severlermiş! Durduk yerde nereden çıkıyor bunlar, anlamadım ki!”

Baktıkları tarafa döndüğümde ekrandaki maskeli yüzle, şakağa dayanmış silahı gördüm. Alttan ‘başarılı operasyon’ yazısı geçiyordu. Çağlayan’ın girişine olay yeri şeritleri çekilmişti.

“Dün bu saatlerde orada duruşmadaydım” diyerek kalkarken “Neyse ki bana rastlamadı,” rahatlığıyla yaylandı ayakları üstünde.

Ardından ben de çıktım. İşten çıkanların ‘bahar fırsatları’ndan

istifade doldurdukları jimnastik salonunun koşu bantları çalışmaya başlamıştı. Önünde yaz kış mesai yapan seyyar gözlükçünün el aynasında, deneme yapıyordu öğrenciler. Gürültülü neşeleriyle yolu tıkadıklarından gelen geçen söyleniyordu.

‘şarjım biterse’ kaygısından kurtulmuştum, çok şükür. Sabahtan beri ‘Ola ki elektrik gelmeyecek olursa..’ düşüncesiyle tedbiri elden bırakmamış, hatta bakkaldaki son ekmeclere yetişmiştim.

Caddeye sıralanmış banka-
matikleri, önünde kuru patlıcan ve biber dizileri sallanan aktarı geride bıraktım. Sezonun ilk bisikletlerini kapı önüne sıralamış spotunun önünden ağır ağır yürürken solda ekmek arası yapılan büfeye ilişti gözüm. Önündeki masa ‘ye kalk’ cinsinden. Yanında oturanın ayağın-
daki terlikler ‘zarurettten’ yazlık havaya geçildiğini söylüyordu. Büfeci ızgara köfte kokusuyla yarım ekmeği getirdi. Adam avucuna tükürdü. Sonra yarıya yakın içtiği sigarasını yavaşça çevirerek söndürüp tabağın kenarına koydu. ‘Büfeci pire gibiymiş maşallah!’ diye düşündü ya da iki fırt ekmişken ziyan olsun istemedi, kim bilir?

İşte salkım saçak akıyordu hayat.

“ Sen, bizi sevdin de!” dedim içimden. “Bakalım, biz seni sevdik mi?”

“Gemilerin oraya gidelim” diyor kız. Karaköy’e yanaşmış bir ada kadar büyük yolcu gemilerini işaret ederek.

“Olur,” diyor oğlan. Kızın hevesine katılan bir karşılık değil bu. Hava çok sıcak. Sirkeci istasyonunun az ilerisindeki küçük parkın önünden karşıya geçiyorlar. Cadde boş. Herkes bir yerlerde tatil yapıyor olmalı. Sınıfları, koridorları, sıkıntıyla bekledikleri vezne bankolarını, otobüs duraklarını, sezonda doldurdukları bütün o yerleri bırakıp kaçmışlar. Yalnız turistler kıpkırmızı suratları ile etrafta dolaşiyor.

“Neyin var,” diyor kız, “sınavım iyi geçti diyordun?”

“İyi geçti. Bir şeyim yok.”

“O zaman bu surat ne böyle? Yine eve gidelim deme lütfen. Kafa dağıtalım istiyorum bugün.”

“Bunaldım,” diyor oğlan. “Son bir bütünlemem kaldı. Sonra beni kimse tutamaz burada. Şu hale bak.” Gömleğini gösteriyor, terden sıırıslıklam.

İkisi, İstanbul Üniversitesi’ni kazanınca buraya taşınmışlardı. Kız hâlâ yurttta kalıyordu ama bu sene oğlanın evine çıkmasını planlıyorlardı. Minibüs yoluna çıkan caddelerin birine yakın, sakin bir sokakta, memleketten arkadaşı, tıpta okuyan bir oğlanla kalıyordu çocuk. Bu tıpçı oğlan hiç ders sektirmediyinden sabah evden erkenden çıkıp akşam dönüyor, ev bütün gün ikisine kalıyordu. Boş evin hafif serinliğinde gölgeli, havasız ve biraz da uyku kokan odalarda yalnız kalmanın zevklerini keşfetmişlerdi. Bu mutluluk veren keşif sonu olmayan bir heyecan ve zevk alemi gibi geldiği için ilk başlarda yaptıkları şey eve kapanmaktı. Eve kapandılar ve odaların kuytusunda birbirlerine, daha önce kimseye yapmadıkları şeyleri yaptılar iştahla. Sevişmenin ortasında bir

yerde bazen, çok uzaktan belli belirsiz geldiğini sandıkları bir vapur sesi duyduklarında artık İstanbul'da olduklarını anlarlar, dünyanın bir ucundaki bu sessiz evin kimsenin haberdar olmadığı bir ağaç kovuğuna dönüştüğünü hisseder; ne bu şehrin ne de bu şehirdeki herhangi birinin onlara zarar veremeyeceğinden emin, göksel bir iç huzuru ve tamlik duyarlardı.

“Sen gidersin,” diyor kız. “Ben param yettiğince kalacağım bu yaz burada. Niğde'ye gidip de ne yapacağım Allah aşkına? Çay bahçesinde buluşup bütün gün gazoz içip tavla mı oynayacağız?”

Oğlan yine aynı tartışmanın eşiğine vardıklarını anlıyor. Özlediği şeyin kızın şimdi abartarak bahsettiği bu taşra sıkıntısı olmadığını söyleyecek. Kız, bir türlü büyümekle suçlayacak onu. Buraya seni ben sürüklemişim gibi davranmaktan vazgeç diyecek. Oysa oğlanın derdi bir şeyi özlemek değil.

“On ay oldu. On aydır buradayız. Artık buralıyız. En az dört sene daha.. Alışsan iyi edersin. Bırak artık şu çocukluğu.”

Kadıköy ve Üsküdar iskeleleri yine kalabalık. Mısırcılar, balık ekmekçiler, büfeler, turşucular, boğaz turuna çağıran değnekçiler üstlerine doğru geliyor. Sanki doğuda geçtiği belli olsun diye abartılarak çekilmiş bir film sahnesi gibi.

“Bilmiyorum,” diyor oğlan. “Derdim o değil. Burada daha özgür olacağımızı hayal ediyorduk...”

“Ne dedin?” diye soruyor kız duyamayınca. Vapurun kalkış anonsu bütün sesleri örtüyor.

“Aklımda gelip duran bir görüntü var,” diyor oğlan kıza yanaşarak. “Niğde'de, İstasyonu geçtikten sonra her şey birden sessizleşir. O kadar sessizleşir ki az ötedeki çevreyolundan tek tük geçen kamyonların uğultusu duyulur belli belirsiz. Orada, dağlara bakan düzlüklerden esen rüzgarda başak tarlaları ağır ağır dalgalanır. İlkokuldayken bizi pikniğe götürdükleri yer. Hatırlıyor musun?”

“Hatırlıyorum ama ne önemi var,” diyor kız. “Hiç özlem yok içimde.”

“Özlemle ilgisi yok,” diyor oğlan. “Burada özgür hissetmiyorum. İstanbul'a gelmeden önce buradan, televizyonların sürekli gösterdiği bu şehirden uzakta kaldığımı, burada akıp giden hayatın parçası olamadığımı düşünüp kıvranırken yaptığım her şeyin bir gün buraya gelmek için olduğunu hisseder, bunu hissedince de her şeyim sahte diye kendimi ezip dururdum. Oysa şimdi, asıl burada kimsenin gerçekten yaşamadığını anlıyorum. Sabahları okula gelirken işyeri servislerinin içini izledin mi hiç? Pırıl pırıl elbiseleri, makyajlı suratları, fönlü saçlarıyla insanlar ağız yarı açık uyuyorlar. Akşam dönerken de marketlerde ellerinde sepetlerle kasa sıralarında dizilmiş görüyorum onları.”

“Ne olmuş,” diyor kız. “Para kazanmadan özgür olabilir

miyiz? Bir yerlerden miras falan beklemediğimize göre...”

“Bunun saçma olmadığına bir türlü ikna edemiyorum kendimi. Sonunda en başa döneceksek bunca eziyeti niye çekelim?”

“Ne demek en başa?”

“En başa, pikniğe gittiğimiz o çayırlara. Herkes sonunda yeterince para kazanıp öyle bir yere yerleşmeyi hayal etmiyor mu?”

Kız bıkkınlıkla içini çekiyor. Oğlan yanında değilmiş gibi hızlanıyor sonra. Galata köprüsünün altında dizili restoranlar canlı. Denizin serinliği esiyor buraya. Turistler garip görünüşlü balıklar ısmarlamış, yemeğe başlamadan hatıra fotoğrafı çektiriyor. Masalar boyunca yürüyüp Karaköy tarafındaki basamaklardan iskeleye çıkıyorlar.

İskelede küçük bir kalabalık toplanmış. Kimileri hatıra fotoğrafı çektiriyor. Oğlan, geminin adını görünce gazetede okuduğunu hatırlıyor: Dünyanın en büyük ve lüks yolcu gemisi. İskeleye bağlı, gergin halatlarıyla gemi, teskin edilmeye çalışılan düşsel bir yaratık gibi görünüyor ikisine. İskelede bir yer bulup, gemiyi hayranlıkla seyreden kalabalığa katılıyorlar.

"Abla önce tüm bacak dayım. Bikini bölgeni en son yaparız. Uzan şimdi, rahatına bak."

"Serpilcim özel bölgeye özel ağıda, di mi canım?"

"Ayp ettin abla, ta Almanyalardan geliyor bunlar."

Ayla Hanım pazardan aldığı Versace pembe eşofman altını çıkardı. Kendini doktor muayene yataklarının bir benzeri ağıda yatağına sere serpe bıraktı.

"Serpil, aman dikkatli çek, sonra kasıklarım mosmor oluyor!"

Serpil endişeli yüzünü bacaklara biraz daha gömdü, işaret verdi, Ayla Hanım nefesini tuttu...

"Acımadı değil mi abla?"

"Yok tatlım, böyle işaretleyerek gidelim ama... Yarın Marmaris'te teknede olacağız. Sezai Abini biliyorsun. Kısa girenken illa bir tekneyle çıkacak."

"Hazır mısın ablam?"

"İnsan nasıl hazır olmaz? Bütün yıl burnumda tıttı Akdeniz."

"Yok abla çekicem."

"Aman akıl kalmadı. Çek hadi."

Ayla Hanım baktı, Serpil pek oralı değil, devam etti.

"Sezai Abinin ihaleleri ancak bitti de yavrucuğum."

Serpil'de hâlâ bir hareket yok.

"Bu geç saatte geldim kusura bakma. Gideceğimiz son dakikada belli oldu."

"Yok ablam dert değil."

"Senin kocan iş arıyordu. Sezai Abine uğrayacaktı? İhmal etmesin bak. Sezai ne yapar eder, bir iş ayarlar. Çevresi çok geniş."

Ayla Hanım sorusunun cevabını merakla beklerken Serpil bacağına bir kat daha ağıda sürdü. Tam bezi yapıştırmıştı ki elektrik kesildi. Kuaförün ön salonundan bir "Hayda!" yükseldi.

İki kadın işletmenin en mahrem odasında zifiri karanlığa gömüldü. Varlıkları buharlaştı, sadece nefesleri kaldı sanki.

"Püh! Yapışık kaldı ağıda! Serpil sakın çekeyim deme."

"Tamam abla"

Beklediler bir süre. Ayla Hanım karanlıkta kıpırdandı.

"Serpil, kocan gerçekten gitmedi mi Sezai'ye?"

"Gitti ablam, gitmez mi?"

"Aaa, ne olmuş peki?"

"Çok aşığılmış abla"

"Yapar."

"Hali tavriyla sen aptalsına getirmiş."

"Demişti de. Bana bile diyor."

"Kaldıramaz bizimkisi, çıktı geldi. Dayanılır mı böyle adama?"

Ayla Hanım usulca nefesini bıraktı, "Dayanılmaz da.."

Elektrik, odanın içinde havai fişek gibi çaktı. İki kadın uykudan uyandılar sanki. Serpil toparlandı, Ayla Hanım gözünü kaçırdı.

"Hadi kız çek şunu bacağımdan. Sezai Abin birazdan eve gelir, ondan önce gideyim de rahat rahat hazırlanayım."

Her şeyi geride bırakarak buradan gitmeyi, aylar önce kafasına koymuştu. Üniversitede bitirdiği bölümle doğrudan ilgili bir işte çalıştığı için, iş arama kâbusunu kısa kesmiş ama o kısa süren kâbus, hayatının çok büyük bir kısmını kaplayan uzun bir ızdıraba dönüşmüştü. İşi, ilk başlarda işsiz sıfatından onu çabuk kurtarmasının da etkisiyle gayet yapılabilir ve makul görünmüştü gözüne. Üstelik iki sene içinde göstermiş olduğu muhteşem performansı sayesinde son bir yıldır 'sosyal ağlar grup yöneticisi' gibi havalı bir ünvana da sahipti. Gün boyu şirketin danışmanlığını yaptığı, farklı sektörden müşterilerin sosyal medya hesaplarıyla ilgili anlık analizleri inceliyor, raporları okuyor, çözüm geliştiriyor, krizlere, ilaç müşterilerinin müşterilerine firmanın sevimli ve sadık yüzünü gösteriyordu. Her hafta, kendisinin de kartvizitinde iki sene boyunca taşıdığı bir unvan olan 'sosyal ağ yöneticisi' astlarıyla toplantı yapıyor, fikir alışverişinde bulunuyor, brainlerini korkunç bir stormingle çalkalayıp en yaratıcı ve parlak fikirleri bularak müşterilerinin müşterilerine bu markaların onlar için biçilmiş kaftan olduğunu anlatıyordu. Bu markaların derdi asla daha çok para kazanmak değildi. Asla olamazdı. Onlar sadece müşterileriyle sıcak ilişki kurmak istiyor, onlara daha yakın olmak istiyorlardı. Biricik genç müşterileri için festivaller düzenleyip, onların en sevdiği şarkıcıları bu festivallere getirip, çılgınca eğlenmelerini istiyorlardı. Viral denen ve vıcık vıcık yapaylık kokan, reklamlara yüksek bütçe ödemek istemeyen müşterilerin balıklama atladıkları kısa filmler hazırlıyorlar ve o markaların onları kullananlardan hiçbir farkı olmadığını göstermek istiyorlardı. Doğum günleri, evlilik yıldönümleri, özel günler, resmî, dinî bayramlar... Bunların hepsi o biricik müşterilerine biraz daha yakın olabilmek, onlarla aynı dili

konuştuklarını gösterebilmek için bir fırsattı. Bu fırsatları en yaratıcı ve eğlenceli şekilde dönüştürmek ise onun işiydi. Müşterilerinin müşterileri zaten artık onun da müşterileriydi. Bu sevgi dolu ilişki ağında paranın ne önemi olabilirdi? Müşterilerinin müşterileri ne isterlerse verilmeli, ne canlarını sıktıysa hemen çözülmeliydi. O, bu hayatta zaten bunun için vardı. Üç senenin sonunda artık bir karar vermesi gerektiğinin farkına vardı. Ya, sektörün içindeki herkesin farkında olduğu bu sanal dünyada biricik müşterilerinin çok sevgili müşterileri için yaratıcılığın dibine vurmaya devam edecek, ya da benden bu kadar deyip uzaklaşacaktı. İkinci yolu seçmesi gerektiğinin zaten farkında olduğu için ikinci bir yol vardı seçenekler arasında. Ama ile başlayan ve o 'ama'dan öncesinin yalan olduğunu, cümleyi kuran dahil herkesin bildiği sözler de zihnini meşgul ediyordu ister istemez. Gitmek istemek, yeni bir şeyler keşfetmek, görmek çok güzel ama nereye gideceksin? İş hayatı çok boktan ama dönüşte nasıl tekrar iş bulacaksın? Ben de dünyayı gezmek isterim ama her yer aynı değil mi? Kariyerine elbette sen yön vermelisin ama bu kadar emeği çöpe mi atacaksın?

Kendi kendini bir şizofrene dönüştürmeden aylar sonunda kararını verdi. Önce istifa mektubunu yazdı. Ardından ev sahibiyile konuştu ve bir ay içinde evden ayrılacağını belirtti. Arabasını satılığa çıkardı.

Bankadaki tüm parasını çekti. Kredi kartlarını iptal etti. Sanki her şey tahmininden kolay olmuş gibiydi. Neden bu kadar zorlandım acaba karar verirken diye düşündü kendi kendine. Kapitalizm ondan çabuk vazgeçmişti sanki. Hiçbir zorluk çıkartmamıştı karşısına. İşe onun yerine biri o işten ayrılmadan bulundu. Ev sahibi, ayrılmak istediğini söylediği günün ertesi yeni kiracılara evini gezdirdi. Bankadan ilk haftalarda gelen iki üç telefon dışında bir daha ses çıkmadı. Arabasını dört günün sonunda üstelik tam istediği fiyata sattı. Planı tıkr tıkr işliyordu. Artık her şey tamamdı. Pasaportunu ve cüzdanını tekrar kontrol etti. Cep telefonu ile ilgili başka bir planı vardı. Onu da çantasına attı ve havaalanına doğru yola çıktı. Adeta yeni bir hayata başlayan bir film karakteri gibi camdan etrafa bakıp gülümsüyor, gördüğü anlamsız koşturmacanın içinde boğulan insanlara acıyarak bakıyordu. Kafasını arkaya yasladı. Gözlerini kapadı. Düğüm olmuş trafiği umursamadan ve hiçbir şey düşünmeden mutlu bir şekilde gülümsedi. Uyumuştı.

Uyandıığında, araba bozuk bir yolda sarsılarak ilerliyordu. Çantasını aradı ama yanında yoktu. Şöför koltuğunda oturan iri yarı esmer adamla dikiz aynasında göz göze geldi. Ne olduğunu anlamıyordu. Bir düş gördüğünü sandı bir an için. Hızlıca ön koltuğa doğru eğildi. Ama şöför, sağ eliyle kafasını arkaya doğru hızlıca itince ve

sağ ön koltuktaki silahına davranınca olduğu yere yapıştı kaldı.

“Ne oluyor be! Neredeyim ben? Sen kimsin?”

“Kes lan! Geberttirme kendini bana zorla.”

“Havaalanına gidiyordum ben burası neresi? Ne oluyor laaan!”

“Bir bok olduğu yok. Bugünün keklığı sensin.”

“Ne demek bu?”

“Şu demek canım, o dolgun cüzdanını bırakıp s.iktir oluyorsun birazdan. Telefonunda sende kalsın. Bunlar para etmiyor artık fazla. Polise ister git, ister gitme sen bilirsin. Baya da zenginmişsin lan! Ne bok yemeğe gidiyordun acaba yurtdışına köftehor seni!”

“Yurtdışına gittiği mi nerden biliyorsun?”

“Çantana baktık heralde, ne var ne yok diye. Pasaportta yeni alınmış vizeler, bir sürü döviz falan.”

“Ne yapacaksın bana?”

“Hiçbir şey. Canını alma-yacağım korkma. Bizim şebekenin işi parayla, pulla.”

“İndir beni çabuk!”

“Bekle az kaldı.”

Gerçekten inanamıyordu. Her şeyin bu kadar çabuk bir kâbusa dönüşeceğini asla düşünmemişti. Daha havaalanına bile gidmeden soyulmuş ve neresi olduğunu bile bilmediği bir yerde silahlı bir adam tarafından alıkonulmuştu.

Araba durdu. İri yarı adam şöför koltuğundan indi ve arka kapıyı açıp ensesinden yakaladığı gibi yere

yuvarladı bir anda.

“Hadi toz ol!”

“Burası neresi? Neredeyim ben?”

Adam hiç bir şey söylemedi. Arabadan çantasını alıp, fırlattı suratına. Arkasına bile bakmadan arabaya atlayıp gitti. Arabanın arkasından koşmaya başladı. Ayağı yerdeki iri taşlardan birine takılınca yere kapaklandı ve düştü. Öylece uzanıp kaldı yerde.

Yeni hayatına daha bir adım bile atmadan, ağır bir tokat yemişti. İşi gücü bırakıp, dünyayı gezen kişilerin bloglarındaki seyahatlerden de, dünyanın bir ucunda bambaşka bir hayat kurup mutlu olan gezginlerden de çok çok uzaktaydı şu anda. Ama garip bir şekilde bir felakete sürüklenmiş gibi hissetmiyordu. Aksine ağır bir yükü üzerinden atmış gibiydi. Panik halinde değildi. Öldürülme korkusu da adamın arabaya binip uzaklaşmasıyla yok olmuştu.

Yerinden doğruldu ve geriye dönüp çantasını aldı. Parası dışında almaya değer bir şey bulamamışlardı. Çantasını karıştırdı, telefonunu buldu. Ne yapacağını biliyordu. Telefonu eline aldı ve yürümeye başladı. Acayip bir rahatlık gelmişti üstüne. Bu kadar felaket dolu bir başlangıca rağmen, garip bir şekilde bu his çok hoşuna gitmişti. Her şeyi geride bırakıp gitme konusunda kararsız kaldığı zamanları düşündü. Tam her şeye sıfırdan başlamak üzereyken

soyulup beş parasız kaldığında ise, yüklerinden tamamen kurtulduğunu anladı ve gerçek anlamda özgür olduğunu hissetti. Telefonu sağ eline alıp gerine bildiği kadar gerindi ve metrelerce öteye fırlattı. Belki de hayatının en içten kahkahasını attı o anda. Yerden çantasını aldı. Adını bile bilmediği bu ıssız şehir dışındaki, toprak yolda yavaşça yürümeye başladı. Yürürken içinden “İşte şimdi her şeye, gerçekten sıfırdan başlıyoruz,” diye mırıldanıyordu.

Örümcek

Caner Turan

altınmusa

Sabah saat tam 07.20'de FM 88.2'de ismini bilmediği bir bestecinin ismini bilmediği bir parçası çalmaya başladı. Yatağın hemen arkasındaki kirli perdenin desenleri, aydınlanan günün ağırlığını karşı duvara yansıtıyordu. Dibinde kahvesi kurumuş bardakla yarısı yenmiş elma, tozlu masanın üzerinde yorgun bir zihnin izlerini taşıyordu. O gün yine leş gibi düşüncelerle uyandı Onur. Duvara bitişik yatağında gözlerini açıp tavana baktı. Tavanla duvarın birleştiği yerdeki örümcek ağı dikkatini çekti. Hatta daha önce neden buna dikkat etmediğini kendi kendine sordu. Sağ elinin işaret ve başparmağıyla önce gözlerini, sonra da alnını ovuşturdu. Kollarındaki ve bacaklarındaki tüyler her zamankinden daha uzun, zayıf bedeniyse her zamankinden daha cılız gözükte gözüne. Yukarıda ağlara gömülmüş tepetaklak duran örümcek, üzerine düşecekmiş gibi geldi. Yan tarafa dönüp birleştirdiği iki elini bacaklarının arasına alıp diz kapaklarını kendine doğru çekti. Kalkmak istemiyordu hiç. Yatağın hemen önündeki kocaman sehpanın üzerinde düzensizce istiflenmiş dergilere ve oradan buradan yırtılmış gazete sayfalarına baktı. Aralarında en çok da cinayetler ve intihar vakalarıyla ilgili haberler vardı. Kimi sayfalar karalanmış, kimi sayfaların altlarına notlar düşülmüş, boş kâğıtlara tuhaf tuhaf resimler çizilmişti. Bir önceki gece peşini bırakmayan karanlık düşünceler odanın içinde öylece süzülüyordu. Kaç zamandır böyleydi işte. Sebebini tam olarak tanımlamak güçtü ancak bir süredir ne kimseyle görüşmek ne işe gitmek ne de bir şey yapmak isteği vardı içinde. Sanki her sabah bir önceki sabahın, her gece bir önceki gecenin aynısıydı. Zamanını en ufak bir iletişim olanağı bile yaratamadığı insanların arasında tüketmekten, otobüs ve metro duraklarındaki somurtkan suratlara bakmaktan, her

şeyi hesaplayarak yaşamak zorunda bırakılmaktan, milyonlarca insanın yaşadığı bu koca şehirde yalnız olmaktan öylesine mutsuzdu ki artık sıradan bir mutsuzluğun yerini keskin bir vicdan azabına bıraktığı bile söylenebilirdi. Kendisine bahşedilen bir hayatın böylesine yitip gidiyor oluşundan kaynaklanıyordu belki de vicdanındaki sızı. Yatakta doğrulup başını iki elinin arasına aldı. Dirseklerini dizlerine dayadı. Kafasını kaldırıp örümceğe baktı. Bir örümcek bile kendisinden daha mutlu olabilir miydi acaba? Kalkıp saatin alarmını kapattı. Derin bir sessizlik çöktü içeriye. Sonra şehrin yamacındaki tek katlı evin penceresinden dışarıya, bahçedeki yeşil ağaçlara baktı. Hava rüzgârlıydı herhalde. Yatağın kenarına çöktü yeniden. İç geçirdi. Ne yapması gerektiğini düşündü. Bir yandan dakikalar da geçiyordu. Saat 8.45'te masasının başında olmak zorundaydı. Bunun için de 8.00'da evden çıkması, 8.15'teki otobüsü yakalayıp İstanbul'un trafik derdini çekmesi ve 8.40'ta da plazanın girişindeki turnikelere kartını basması gerekiyordu. Tüm gününü dilim dilim ayıran, gün be gün içindeki yaşama sevincini aşındıran kocaman bir oyunun ortasındaki bir piyon olmaktan daha acı verici ne olabilirdi ki? Belki de tek sorun insanların hiçbir sorun yokmuş gibi her günkü rolleriyle hayatlarına devam ediyor olmasıydı. Bir şeyleri sırf bedeller ödememek adına kabullenmekten çok, küçük birer

ölüm provası mı yapıyorduk yoksa? Şehrin orta yerindeki cinayetlerin ve imtiharların haberlere bu kadar fazla malzeme olmasının nedeni bizlere her gün ve her saniye deneyimlediğimiz küçük ölümleri unutturma çabası mıydı acaba? Bunun gibi şeyler geçti aklından hızlıca.

“Hayır, hayır!” dedi, “Artık yeter!”

Herkes gibi her gün oynadığı bu oyunun bir açığı olmalıydı, belki de bir sonu. Kalbi güm güm atmaya başladı. Yutkundu. Nefes alıp vermekte zorlandı. Sonra eli cep telefonuna gitti. Derin bir nefes aldı. Telefonunu kapatıp yatağın üzerine fırlattı. Belki de tek gereken şey küçük bir kıpırtıydı. Sorgulamadı. Bahçedeki yeşil ağaçlara bir daha baktı. Serinliklerini duyumsadı. Ağır ağır üzerini giyindi. Elini yüzünü yıkadı. Ağzına birkaç lokma sıkıştırıp kendisini dışarı attı.

Gözlerinde mahmur bir uykunun kalıntıları vardı. Güneş etrafı yeni yeni ısıtmaya başlıyordu. Kuşların ötüşünde bir farklılık sezdi. Şehrin caddelerinde avare avare yürümek istedi. Otobüs duraklarının belli mesafelerle sıralandığı ana caddeye çok uzak sayılmazdı evi. Sokağın köşesinden dönüp caddeye çıktı. Reklam panolarına baktı. Ucuz uçak biletleriyle, bankaların yıllık faiz oranlarıyla ve satılık daire ilanlarıyla ilgili kafa karıştırıcı bilgiler vardı panolarda. Sonra daha önce hiç geçmediği sokaklardan dolanıp başka başka cadelere bağlandı. Yürüdü.

Saatlerce yürüdü. Ancak şehrin gürültüsünden, sağa sola koşuşturan insanların anlamsız telaşından kaçmasının imkânsız olduğunu düşündü. Sanki insanlar, arabalar eğer yeterince hızlı hareket ederlerse zamanı depolayabileceklerini düşünüyorlardı. Oysa biriktiremeyen tek şeyin belki de zaman olduğunun farkında değillerdi. Bir avucun içindeki hava gibiydi çünkü zaman. Kaçtığında geri getirilemeyen, geri getirilse dahi ancak bir hatıranın silik birer kopyası olabilecek kadar gerçek dışı bir şeydi zaman. Caddelerden uzaklaştığını, sokakların arasında kendini kaybettiğini fark etti Onur. Birbirlerine girdikçe bir ağır parçalarına dönüşen şaşalı caddelerden uzaklaştırıp sokak aralarına çeken bir şeyler olmalıydı onu. Daha önce hiç gözüne ilişmeyen tabelasız dükkânlara, camlarındaki yazıları silinmeye yüz tutmuş börekçilere, mütevacı esnaf lokantalarına, plastik topların dışarı taşıdığı küçük bakkallara, makas sesli pudra kokulu berberlere, etrafa parça parça kumaşları dağılmış da bir emeğin varlığına işaret eden terzilere rastladıkça aslında sokakların kendine has bir dokusunun olduğunu düşünmeye başladı. Sonra zamanın biraz daha ağır aktığı ve evlerinin önünde küme küme oturan başı yazmalı kadınların dedikodularıyla dolup taşan ve dar bir tüneli andıran Nakkaş Haydar Sokağı'na girdi ve oradan da Sancaktar Yokuşu'na bağlandı.

Hemen solda kızla boyanmış orta büyüklükte bir kilisenin önünde durdu. Çok ihtişamlı sayılmayan, herhangi bir sokak arasında karşınıza çıkabilecek kendi halinde bir kiliseydi. Kayıtsızdı ve göğün maviliğine kızılık saçıyordu. Böyle bir kiliseye daha önce hiç rastlamamıştı. Eskimiş, kocaman ve ceviz ağacından yapılmış ahşap bir kapısı vardı. İçeri girip girmemekte tereddüt etse de kenarları işlemeli kapı ziline gitti eli. Başına takke geçirmiş yaşlı bir adam açtı kapıyı. Oranın bekçisiydi belli ki. Sonra kapının önünden çekilip gitti. Onur, etrafa baka baka ön kısımdaki küçük avluyu geçip kiliseye girdi. Gıcırdayan koltukların birine oturdu. Karşıda İsa'nın heykeli ona bakıyordu. Duvarlara İncil'den alınmış öyküler resmedilmişti. Sütunlar sanki o huzurlu ve dingin ortamdan etkilenmişler de huşuyla onu selamlıyorlardı. Vitraylı camlardan içeri süzülen rengârenk güneş ışığı kiliseye aynı zamanda bir canlılık da katıyordu. Yanan mumların kokusu koltukların oraya kadar geliyordu. Kilisedeki sessizlik bir süre sonra Onur'un bedenini öylesine ağırlaştırdı ki oturduğu yerde önce boynu düştü, sonra da gözleri kapandı.

Rüyasında tam yukarıdan kendisini gördü. Yatağında nefes almıyormuş gibi yatıyordu.

Bir kadın sesiyle irkildi.

“Merhaba! İyi misiniz?” dedi kadın. Ses tonu öyle yumuşak, yüzü öyle düzgün ve güzeldi ki Onur hâlâ

rüyada olduğunu düşündü. 25-30 yaşlarında, uzun, arkadan örgülü saçlarıyla ve simsiyah gözlerinin çakılı olduğu o beyaz teniyle bir periyi andırıyordu.

Onur kafasını kaşıyarak ayağı kalktı.

“Merhaba! Şey... dalmışım biraz!” dedi.

Kadın gülümseyerek, “Zaten buraya genelde iki şey için gelirler, dua etmek veya uyumak.”

“Kusura bakmayın. Ben ikisi için de gelmedim. İçerisini merak ettim sadece.”

“Burada gönüllü çalışıyorum. İsterseniz size yardımcı olayım. Merakınızı gidermek için yani.”

Onur’un orada olma nedeni ilk görüşte bu tuhaf kiliseye duyduğu merakı ama gözlerini açar açmaz karşısına çıkan bu periyle konuşmak için bazı dini meseleleri ortaya sürmesi gerektiğini anladı hemen. Ayağa kalkıp kilisenin içinde yürümeye başladılar. Bir yandan yardımseverlik, öteki dünya, ölüm, modern yaşam gibi şeylerden bahsediyorlar bir yandan da duvarlardaki resimlere bakıyorlardı. Laf lafı açıyor, aralarındaki iletişim bir tohum gibi etrafa saçılıyordu. Çok geçmeden Onur kadının da kafasının karışık olduğunu anladı. Kadın, sohbetin birçok yerinde kesin yargılar vermekten çekiniyor, konu her ne ise onunla ilgili kutsal kitapta yer alan ayetlerden küçük küçük örnekler veriyor ve yorumu da Onur’a bırakıyordu. Onur için önemli

olansa kadının söylediği şeylerden ziyade ne zamandır birisiyle böyle dişe dokunur bir konuşma yapmamış olmasıydı. Gündelik iş hayatının o makineleşen döngüsünde, her şeyi yapma olanağını veren ama onu yapacak gücü ruhun içinden çekip alan o paranoyak ağın içinde bu tür şeylere ne kadar da uzak kaldığını fark etti. Ancak bir süre sonra kadın pazar ayinlerinden bahsetmeye başladı. Kilisenin ve cemaatin kutsandığı, duaların ve ilahilerin okunduğu, cemaatin birbiriyle tanıştığı bu ayinlerdeki keskin düzeni öylesine överek anlattı ki Onur’un sevecenliği bir çırpıda yok olup gitti. Bir sonraki Pazar yapılacak olan ayine davet edildiğindeyse iyiden iyiye yabancılaştı kadına. Kaçmaya çalıştığı şey onu yine bir yerlerde yakalıyordu. Bunaldı. Kadın yanından birkaç dakikalığına ayrıldığında kapıya bitişik masanın üzerinde bulunduğu kâğıt kaleme aceleyle ‘Şimdi gitmem gerekiyor. Umarım Pazar günü görüşebiliriz’ gibi bir şey yazıp oradan hızla uzaklaştı. Aslında hiç gelmeyeceğini biliyordu.

Kiliseden çıkar çıkmaz köşe başındaki çeşmeye kendisini zor attı. Midesi ağzına gelircesine kustu. Eline yüzünü su vurup ferahlamaya çalıştı. Yürümeye devam etti. Sokaklar boyunca ilerleyip Şair Nedim Parkı’na ulaştı. Simitçiden simit aldı. Bulduğu bir banka oturdu. Simidini yerken Haliç’i seyre daldı. Düşünceliydi. Vapurlara ve martılara baktı. Tüm gün yürümekten ayaklarına kara sular

inmişti. Artık bir yerlerde oturmak bile dinlenmesine yetmiyordu. Ancak zihni bir kuş gibi hafifti. En son böyle bir hafifliği hissedeli yıllar olmuştu herhalde. Rüzgâr tatlı tatlı yüzünü okşarken gözlerini kapattı.

Rüyasında tam yukarıdan boş yatağını gördü bu defa. Kendisi ortadan kaybolmuştu sanki.

Vapur düdüğüyle gözlerini açtı. Yürüyecek hali kalmadığı için batmaya yüz tutan güneşi yanına alıp metrobüsle eve dönmeyi tercih etti. Ayvansaray durağına geldi. İş çıkış saatinin yoğunluğu göreceli olarak azalmıştı. Metrobüslerde mahşeri bir kalabalık yoktu. Önünde duran metrobüse en arka kapıdan tam atlayacakken içeride iş arkadaşlarından Necati'yi gördü. Aynı hızla kendini geri çekip, kafasını eğerek Necati'ye görünmeden zar zor bir sonraki metrobüse bindi. Arkalarda bir yerlerde karşılıklı ikili koltuklardan birini gözüne kestirdi. Bir sonraki durakta yanına 20 yirmi yaşlarında bir genç oturdu. Üstü başı çok fazla dağınık değildi ancak gencin üzerinden etrafa ağır bir koku yayılıyordu. Gözleri kan çanağıydı. Ara ara ceketinin iç cebinden bir poşet çıkarıp içine çekiyor sonra da hiçbir şey olmamış gibi yerine koyuyordu. Türküler mırıldanmaya başladığında insanlar tiksintiyle Onur'un olduğu tarafa bakmaya başladılar. Hemen sonra karşıdaki iki koltuğa nefes nefese kalmış ve lise öğrencisi olduklarını tahmin ettiği iki çocuk daha oturdu. Onur aralarında

geçen konuşmaya kulak misafiri oldu.

“Adamlardaki cesarete bak”

“Hadi içine çektin, bari metrobüse binme, di mi?”

“En arkayı nasıl da kapatmışlardı on kişi! Hiçbir Allah'ın kulu da bir şey demiyor”

“Bıçak mıçak da olur bunlarda. Gerek yok”

“Orası öyle de bir şey diyeceğim. Üstümüze sindi kokusu herhalde ya”

“Bende baş dönmesi de başladı, iyi mi!”

“O değil de, aralarına aldıkları şu siyah gömleklili siyah çantalı adama yazık oldu! Biz iyi sıyrıldık vallahi” dedikten sonra gülmeye başladılar. Tıpkı Onur gibi onlar da bir önceki metrobüsten inip buna binmişlerdi muhtemelen. Bahsettikleri siyah gömleklili siyah çantalı adam da Necati'den başkası değildi. Çocuklar bir yandan konuşmaya bir yandan da gülmeye devam ediyorlardı. Kimse umurlarında değildi. Ancak böylesine vahim bir durumdan bile gülünecek bir şeyler çıkarmaları Onur'un hoşuna gitti.

“Koku üstünüze sinmedi bence” dedikten sonra gözleriyle yanı başındaki adamı işaret ederek “Burada bir tane daha var. Ondan geliyor” diye ekleyip çocuklarla beraber o da gülmeye başladı.

“Toplasan bir futbol takımı çıkar” deyip havadan sudan konuşmaya başladılar. Konuştukça çocukların iç sevinçleri, heyecanları

görülebiliyordu. En önemlisi de yaşama dair hiçbir kaygı belirtisi yoktu onlarda. Onur çocukların gözünde yıllar önceki halini gördü. Hem dinlendi hem hüznlendi. Camın ardından şehrin parlayan ışıkları arasında tuhaf bir matematikle birbirine kenetlenen ve bir o kadar da birbirine yabancılaşmış dev plazalara baktı. Plazalar kendisinin içinde olmadığı ve bir daha hiç uğramak istemediği bir girdaba dönüştü uzaktan.

Son durağa geldiklerini metrobüs şoförü omzuna dokunduğunda anladı.

“Yol bitti birader!”

“Ne bitti anlamadım”

“Yol diyorum yol”

Ne tinerci adam, ne de liseli çocuklar kalmıştı etrafında. Metrobüsten indi. Eve vardığında üzerini bile çıkarmadan yatağına uzandı.

Kendisinden birkaç gün hiç haber alınamadı. İş arkadaşı Necati endişelenip polisi aradı. Polisler evin kapısını kırıp içeri girdiler. Tüm pencereleri demir parmaklıklarla kaplı evin kapısı içeriden kilitlemişti. Polisler yastık, yorgan ve çarşafın etrafa dağıldığı boş yataktan başka bir şey bulamadılar. Yatağın karşısındaki duvarla tavanın birleştiği yerde başka bir örümcek onlara bakıyordu.